Telemark
FYLKESKOMMUNE

08.09.2026

Tilstandsrapport for videregående opplæring i Telemark 2026

Foto: Max Emanuelson

Innhold

Tilstandsrapport for videregående opplæring i Telemark 2026 0

Forord 5

1. Innledning 6

2. Elevene våre 8
2.1. Elevgrunnlaget 8
2.2. Faglige forutsetninger 8
2.3. Elever med lave eller ingen grunnskolepoeng 10
2.4. Innvilgelse av førsteønske 12

3. Gjennomføring 16
3.1. Gjennomføring etter 5/6 år 16
3.2. Gjennomføring per skoleår 18
3.3. Studieforberedende utdanningsprogram 22
3.4. Yrkesfaglig utdanningsprogram 29
3.5. Påbygging til generell studiekompetanse 35
3.6. Mer opplæring 39
3.7. Karakterer og eksamen 39
3.8. Fravær 44

4. Individuelt tilrettelagte opplæringstilbud 47
4.1. Arbeidslivs- og hverdagslivstrening 47
4.2. Forslag til ny organisering fra 2027/28 48

5. Skolemiljø 50
5.1. Elevundersøkelsen 50
5.2. Mobbing på skolen 52
5.3. Rapportering av avvik knyttet til vold og trusler 54

6. Arbeid med økt gjennomføring i videregående opplæring 60
6.1. Skolenes tiltak for økt gjennomføring 60
6.2. Kostnader 62

7. Fagopplæring 63
7.1. Søkere og formidling til læreplass 64
7.2. Læreplasser 65
7.3. Fag-, svenne-, og kompetansebrev og gjennomføring 70
7.4. Gjennomføring av læretiden innen 5 år 71
7.5. Heving av lærekontrakt 72
7.6. Lærlingundersøkelsen 73

8. Oppfølgingstjenesten 74
8.1. Utvikling i antall tilmeldte og oppfølging 74
8.2. Overgangstilbudet 75
8.3. Forebyggende arbeid for lærlinger 76
8.4. Samarbeid med NAV og skolene 76

9. Videregående opplæring for voksne 77
9.1. Realkompetansevurdering 77
9.2. Deltakernes forutsetninger og norskopplæring 77
9.3. Samarbeid med NAV 78

10. Digitalisering av opplæringen 81
10.1. Digitale læringsressurser og digital infrastruktur 81
10.2. Digitalpedagogisk kompetanseutvikling 81
10.3. Digitalisering i fag- og yrkesopplæring 82

11. Videregående opplæring 83
11.1. Videregående skoler i Telemark 83
11.2. Undervisningsstillinger og lærertetthet 85
11.3. Kompetanseutvikling 85
11.4. Økonomi i videregående opplæring i Telemark 88

12. Status og utviklingsarbeid ved de videregående skolene 92
12.1. Bamble videregående skole 92
12.2. Bø vidaregåande skule 93
12.3. Hjalmar Johansen videregående skole 95
12.4. Kragerø videregående skole 98
12.5. Nome videregående skole 100
12.6. Notodden videregående skole 103
12.7. Porsgrunn videregående skole 105
12.8. Rjukan videregående skole 107
12.9. Skien videregående skole 108
12.10. Skogmo videregående skole 110
12.11. Vest-Telemark vidaregåande skule 112

13. Kilder og metoder 114
13.1. Datakilder og systemer 114
13.2. Hvordan tolke tallene? 115
13.3. Tidsserier 115
13.4. Personvernhensyn 115
13.5. Gjennomføring av videregående opplæring per kull 116
13.6. Gjennomføring av videregående opplæring per skoleår 116
13.7. Forventningsindikator 116
13.8. Progresjon i videregående opplæring 116
13.9. Bruk av kunstig intelligens 117
13.10. Liste over figurer 117
13.11. Liste over tabeller 118

Figur 1 Kart over videregående skoler i Telemark.

Tabell 1 Utdanningsprogram, forkortelser og skoler som tilbyr utdanningsprogrammene.

Utdanningsprogram			Skole	
Kunst, design og arkitektur	KD	Studieforberedende	Porsgrunn vgs.	
Studiespesialisering	ST	Studieforberedende	Skien vgs. Bø vgs. Bamble vgs. Vest-Telemark vgs.	Porsgrunn vgs. Notodden vgs. Kragerø vgs. Rjukan vgs.
Idrettsfag	ID	Studieforberedende	Hjalmar Johansen vgs Porsgrunn vgs.	Bø vgs. Kragerø vgs.
Musikk, dans og drama	MD	Studieforberedende	Skien vgs.	
Medier og kommunikasjon	ME	Studieforberedende	Hjalmar Johansen vgs.	
Elektro og datateknologi	EL	Yrkesfag	Skogmo vgs. Notodden vgs. Vest-Telemark vgs.	Nome vgs. Bamble vgs.
Teknologi- og industrifag	TP	Yrkesfag	Skogmo vgs Porsgrunn vgs. Vest-Telemark vgs. Kragerø vgs.	Bamble vgs. Notodden vgs. Nome vgs. Rjukan vgs.
Informasjonsteknologi og medieproduksjon	IM	Yrkesfag	Porsgrunn vgs.	
Naturbruk	NA	Yrkesfag	Nome vgs.	
Salg, service og reiseliv	SR	Yrkesfag	Skien vgs. Bamble vgs.	Notodden vgs.
Helse- og oppvekstfag	HS	Yrkesfag	Skogmo vgs. Nome vgs. Kragerø vgs. Rjukan vgs.	Notodden vgs. Bamble vgs. Vest-Telemark vgs.
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign	FD	Yrkesfag	Porsgrunn vgs.	Nome vgs.
Restaurant- og matfag	RM	Yrkesfag	Hjalmar Johansen vgs.	
Bygg- og anleggsteknikk	BA	Yrkesfag	Skogmo vgs. Kragerø vgs.	Nome vgs. Rjukan vgs.

Forord

Tilstandsrapporten for videregående opplæring 2026 gir en samlet oversikt over sentrale resultater og utviklingstrekk i videregående opplæring for skoleåret 2025/26. Rapporten følger opp tidligere tilstandsrapporter og politiske vedtak, og inngår som en del av fylkeskommunens systematiske arbeid med kvalitetsutvikling av videregående opplæring i både skole og bedrift. Rapporten belyser blant annet læringsmiljø, karakterutvikling, fravær, gjennomføring og fullføring for elever, lærlinger og lærekandidater. Den inneholder også analyser av iverksatte styrkingstiltak, sett i lys av fylkestingets ambisjon om å øke andelen som fullfører og består videregående opplæring.

Samlet viser rapporten en positiv utvikling på flere områder. Andelen som fullfører og består fortsetter å øke på yrkesfag, og for de studieforberedende utdanningsprogrammene har nedgangen stoppet. Det er færre elever som får karakter 1 i matematikk, og færre som ikke består skoleåret på grunn av høyt fravær.

Resultatene fra Elevundersøkelsen og Lærlingundersøkelsen tyder på at de fleste elever og lærlinger opplever et trygt og godt læringsmiljø. Andelen som oppgir mobbing på skolen i Telemark, er på sitt laveste nivå og lavest i landet. Telemark utmerker seg også med en høy andel elever på Vg1 som opplever interesse for læring i mange eller alle fag. Videre viser rapporten økt karaktersnitt, og færre elever og lærlinger som ikke består fag i skole eller prøver i bedrift.

Samtidig peker rapporten på områder som krever særlig oppmerksomhet. Resultatene knyttet til fullført og bestått ligger fortsatt under landsgjennomsnittet, og utviklingen i antall elever og lærlinger som avbryter opplæringen, følger en nasjonal trend. Mange elever på påbygg til generell studiekompetanse besto ikke skoleåret.

Matematikk er fortsatt et fag der mange elever strever med å oppnå bestått karakter, selv om tiltakene i noen av de mest sentrale fagene har hatt god effekt. Grunnskolepoengene har stabilisert seg, men ligger fortsatt under landsgjennomsnittet.

Tilstandsrapporten skal gi et kunnskapsgrunnlag for videre politisk og administrativ oppfølging, og for det videre arbeidet i skolene og bedriftene. Målet er at rapporten bidrar til gode samtaler, riktige prioriteringer og målrettede tiltak som styrker elevenes, lærlingenes og lærekandidatenes muligheter til å lære, trives, gjennomføre og bestå.

God lesning!

Helge K. Galdal
Fylkessjef for Utdanning, folkehelse og tannhelse

1. Innledning

Telemark fylkeskommune har ansvar for videregående opplæring i skole og bedrift. Opplæringen er enten studieforberedende eller yrkesfaglig. Studieforberedende opplæring skal forberede elevene på videre studier ved høgskole eller universitet. Yrkesfaglig opplæring skal forberede elevene på læretid i bedrift og arbeid i et yrke.

Videregående opplæring er en del av grunnopplæringen i Norge som har fire felles mål:

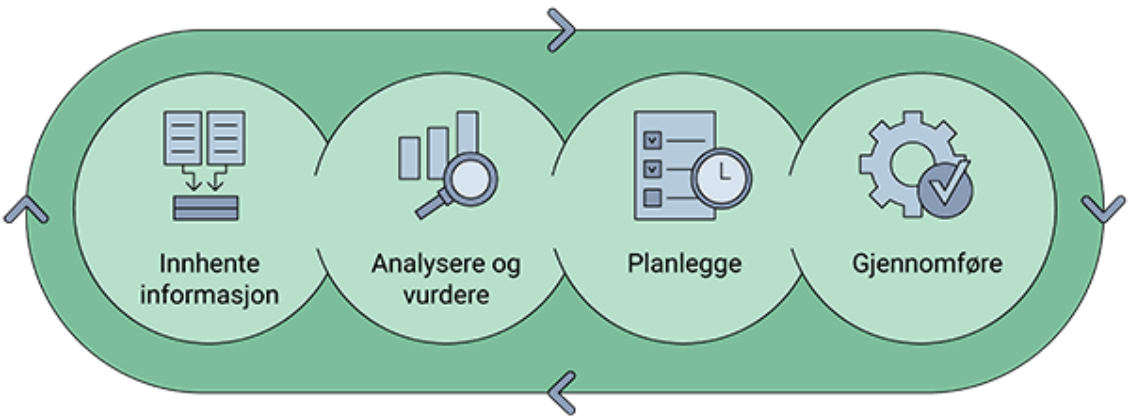
- alle har et godt og inkluderende læringsmiljø
- barn og unge som har behov for det, får hjelp tidlig, slik at alle får utviklet potensialet sitt
- ansatte i kunnskapssektoren har høy kompetanse
- alle lykkes i opplæringen og utdanningen

Telemark fylkeskommune har i sin regionale planstrategi, Telemarksplanen[1], som mål at alle skal gjennomføre opplæringen på sitt nivå, Telemark skal møte framtidens kompetansebehov og opplæringen skal bidra til å redusere sosial ulikhet i helse. Målene skal nås gjennom samarbeid mellom fylkeskommunen, opplæringsarenaene og arbeids- og næringslivet. Målet er at flest mulig skal fullføre med godt læringsutbytte. Dette krever likeverdig og tilpasset opplæring av høy kvalitet. Utdanning gir grunnlag for velferd, verdiskaping og bærekraft, og er viktig for senere inntekt, helse og deltakelse i arbeidslivet.

Fylkestinget har bevilget midler og satt ambisjoner om høyere fullføringsgrad. Skoleeier skal sikre elevenes rettigheter og arbeide for å opprettholde og heve kvaliteten på opplæringstilbudet. Dette skjer gjennom internkontroll, kompetanseheving, samarbeid og bred involvering.

Strategi for videregående opplæring i Telemark 2026–2031[2] gir retning for utviklingsarbeidet. Skolene har utarbeidet utviklingsplaner som konkretiserer målene i strategien og beskriver lokale tiltak. Skolene har handlingsrom til å prioritere innsats ut fra lokale utfordringer.

Utdanningsdirektoratet illustrerer arbeid med kvalitetsutvikling slik:

Kilde: www.udir.no/Hva er kvalitet?

[1] Telemarksplanen - regional planstrategi 2024 - 2028
[2] Strategi for videregående opplæring 2026 - 2031

Kvalitetsutvikling er et kontinuerlig arbeid. Forskning fra Norge og andre land viser at elevenes sosioøkonomiske bakgrunn har størst sammenheng med læringsresultatene. Samtidig har lærere, skoleledelse og andre forhold ved skolen stor betydning. Skolens lokale kontekst, elevsammensetning og læringsmiljø påvirker også elevenes læring. Forskningen har så langt ikke klart å fastslå hvilke enkeltforhold ved skolen, læreren eller skoleledelsen som betyr mest. Det kan skyldes at flere forhold virker sammen. Forskningen tyder på at skoler best utvikler kvaliteten gjennom en helhetlig tilnærming, tilpasset den enkelte skolens muligheter og utfordringer[3].

Skolene vurderer resultater, justerer tiltak og setter nye mål. Kvalitetsdialogen mellom skolene og fylkessjefen er en del av dette arbeidet. Skoleåret 2025/26 ble det gjennomført to dialogmøter per skole, ett om høsten og ett om våren. Møtene handlet om resultater, utfordringer, behov for kompetanseutvikling og arbeidet med skolenes utviklingsplaner.

Skolene deltok i felles dialogmøter der målet var å styrke erfaringsdeling og samarbeid. Følgende skoler samarbeider:

- Notodden og Rjukan videregående skoler
- Nome, Bø og Vest-Telemark videregående skoler
- Skogmo og Hjalmar Johansen videregående skoler
- Porsgrunn og Skien videregående skoler
- Bamble og Kragerø videregående skoler

Fylkestinget skal minst én gang i året få informasjon om læringsmiljø, læringsresultater og elevenes gjennomføring, jf. opplæringsloven § 17-12 fjerde ledd. Tilstandsrapport for videregående opplæring 2026 gir en samlet oversikt over tilstanden i videregående opplæring i Telemark. Rapporten skal gi fylkestinget et kunnskapsgrunnlag for å følge opp overordnede planer og prioritere ressurser. Den skal også bidra til dialog, drøfting og planlegging av videre kvalitetsutvikling.

[3] En skole for vår tid - sluttrapport fra ekspertgruppen for skolebidrag

2. Elevene våre

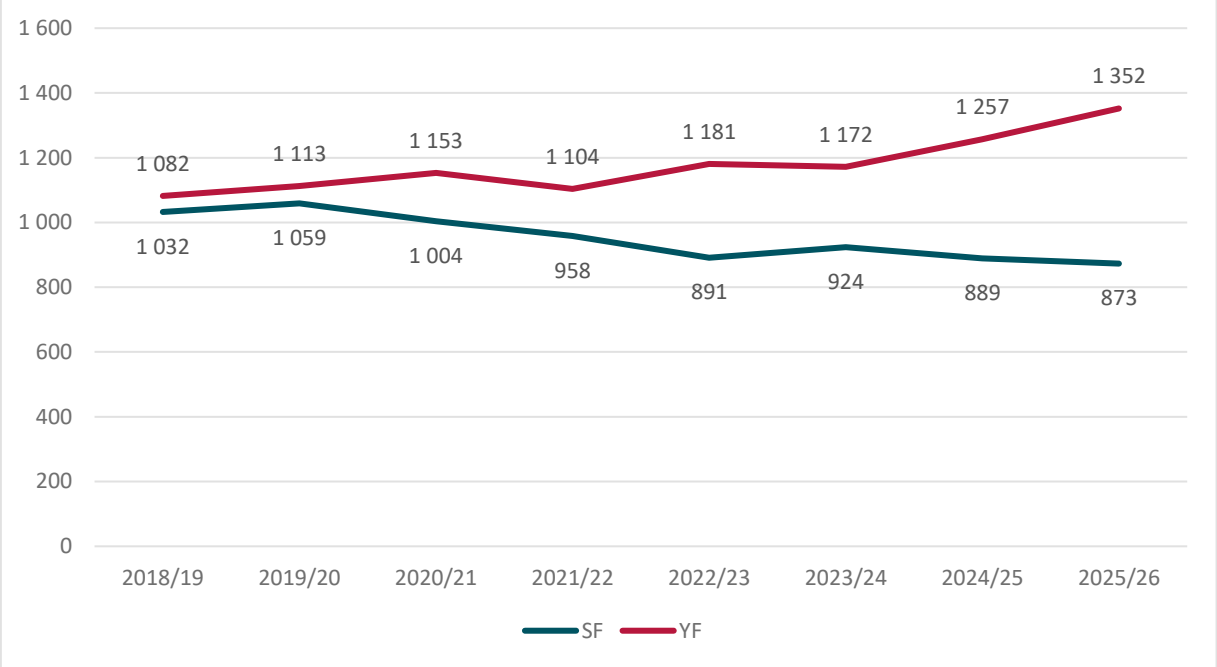
2.1. Elevgrunnlaget

Videregående opplæring i Telemark omfattet i 2025/26 omtrent 5500 elever (inkludert 201 elever med individuelt tilrettelagt opplæring[4]), 840 voksne og 1700 lærlinger og lærekandidater fordelt på 11 videregående skoler, opplæring i bedrifter, voksenopplæringen, oppfølgingstjenesten, sosialmedisinske institusjoner, fengsel og alternative opplæringsarenaer.

Etter flere år med reduksjon i antall elever, har elevtallet de siste to årene gått opp slik at det i 2025/26 var 100 flere elever i videregående opplæring enn i 2023/24. Økningen i antallet elever ble høyere enn forventet ut fra SSBs befolkningsprognoser[5], og førte i noen tilfeller til at færre fikk oppfylt førsteønsket sitt på noen av de mest populære utdanningsprogrammene på yrkesfag, jf. kap. 2.4.

Før pandemien valgte elevene i Telemark omtrent like ofte studieforberedende som yrkesfag, men etter pandemien har en økende andel elever valgt yrkesfag. Skoleåret 2025/26 gjaldt dette 61 prosent av elevene på Vg1, jf. figur 2

Figur 2 Antall elever på Vg1 på studieforberedende og yrkesfag i Telemark.

Kilde: VIGO/Qlik

2.2. Faglige forutsetninger

Grunnskolepoeng er uttrykk for elevenes gjennomsnittlige karakterer ved utgangen av ungdomsskolen, og er en god indikator på gjennomføring av videregående opplæring. Elever med

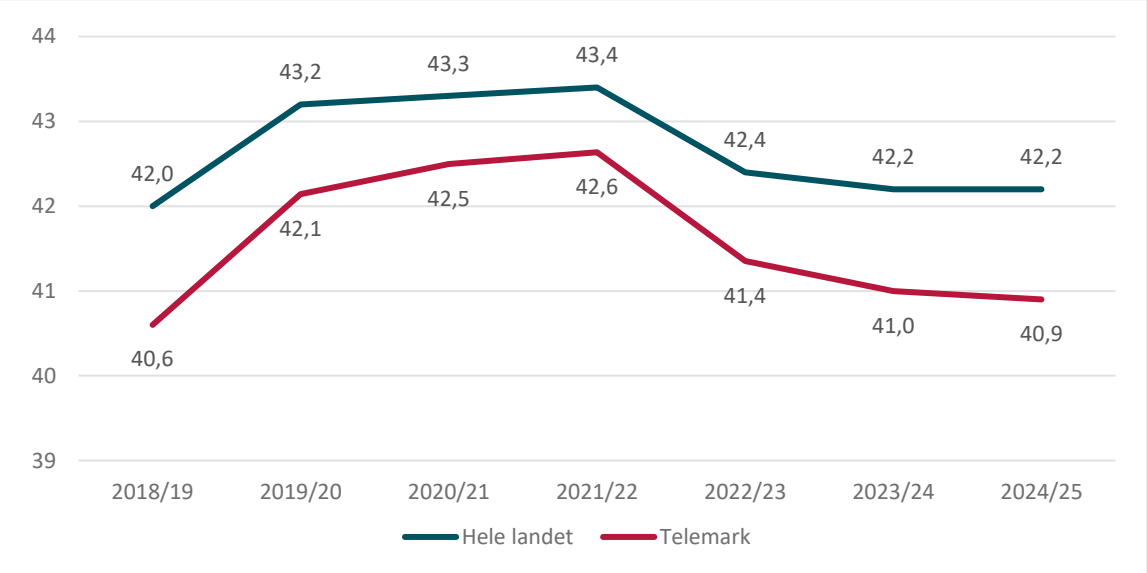
[4] Opplæringsloven § 11-6 Individuelt tilrettelagt opplæring
[5] Se Befolkningsframskrivinger - Telemark fylkeskommune for befolkningsframskrivinger for Telemark

høyere grunnskolepoeng gjennomfører og består i gjennomsnitt videregående opplæring raskere og i større grad.[6]

Telemark har over flere år ligget under landsgjennomsnittet i antall grunnskolepoeng. Elevene som avsluttet 10. trinn i Telemark skoleåret 2024/25 hadde i gjennomsnitt 40,9 grunnskolepoeng, mot 42,2 nasjonalt, jf. figur 3. Forskjellen på 1,3 poeng er noe større enn året før. Nedgangen i Telemark det siste året skyldes utviklingen blant guttene, som gikk fra 39,4 til 38,4 grunnskolepoeng, mens jentene økte med 0,7 poeng til 43,6.

Figur 3 viser karaktersnittet for elever som avslutter 10. trinn hvert skoleår. Utdanningsdirektoratet ser nedgangen i grunnskolepoeng de siste årene i sammenheng med at karaktersnittet økte under pandemien.[7]

Figur 3 Grunnskolepoeng fra ungdomsskolen. Nasjonalt og Telemark, 2018/19–2024/25.

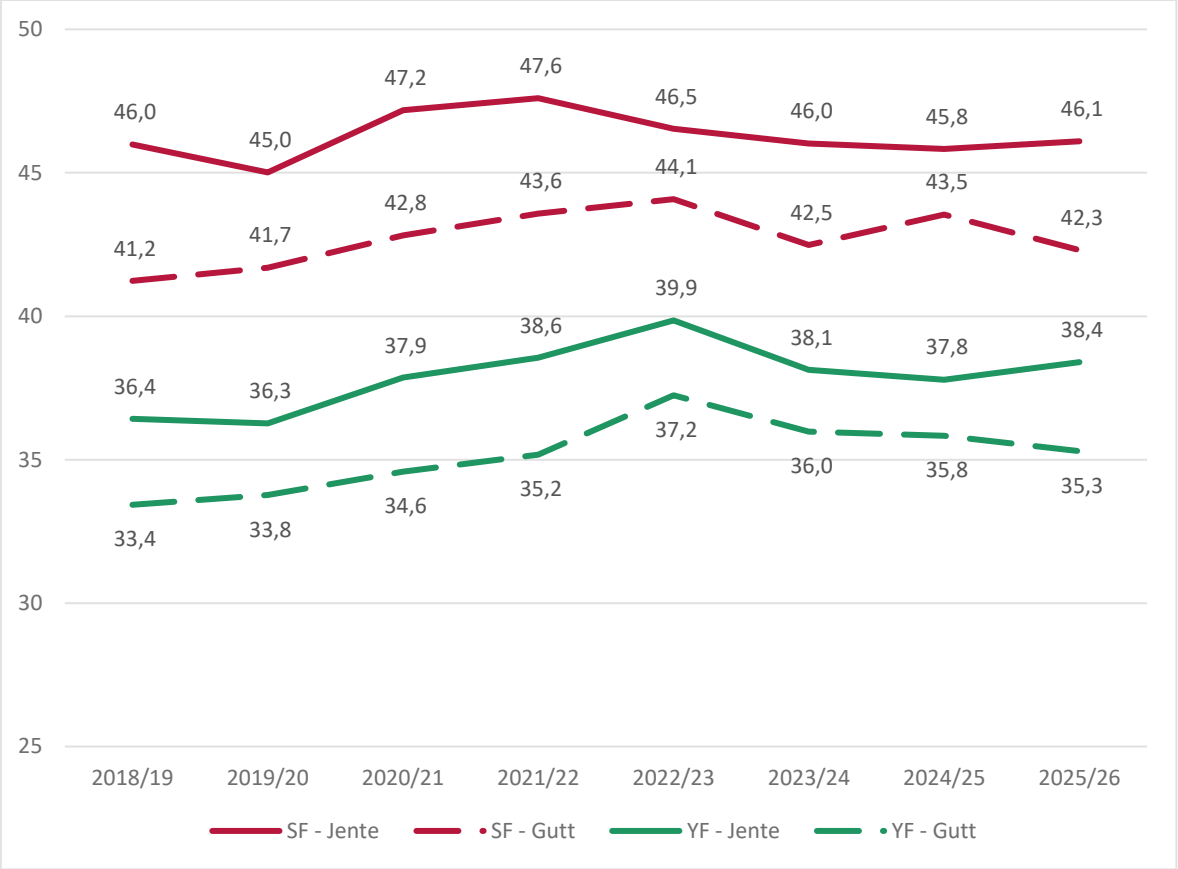
Kilde: Udir.no

Elevene som avsluttet 10. trinn i 2024/25, er i hovedsak de samme som begynte på Vg1 i 2025/26. Figur 4 viser grunnskolepoengene til Vg1-elevene fordelt på kjønn og utdanningstype.

Forskjellen mellom studieforberedende og yrkesfag er betydelig, men har blitt noe mindre enn før pandemien. Dette skyldes særlig at grunnskolepoengene blant elever på yrkesfag har økt. Samtidig har guttenes grunnskolepoeng falt de siste årene både på studieforberedende og yrkesfag.

[6] https://nifu. rapport 2020 Fra 16 til 30: Om utdanning, jobb og inntekt for 9341 unge fra Østlandet
[7] Liten karakternedgang i grunnskolen | udir.no

Figur 4 Utvikling i grunnskolepoeng for Vg1-elever i Telemark etter kjønn og utdanningstype.

Kilde: VIGO/Qlik

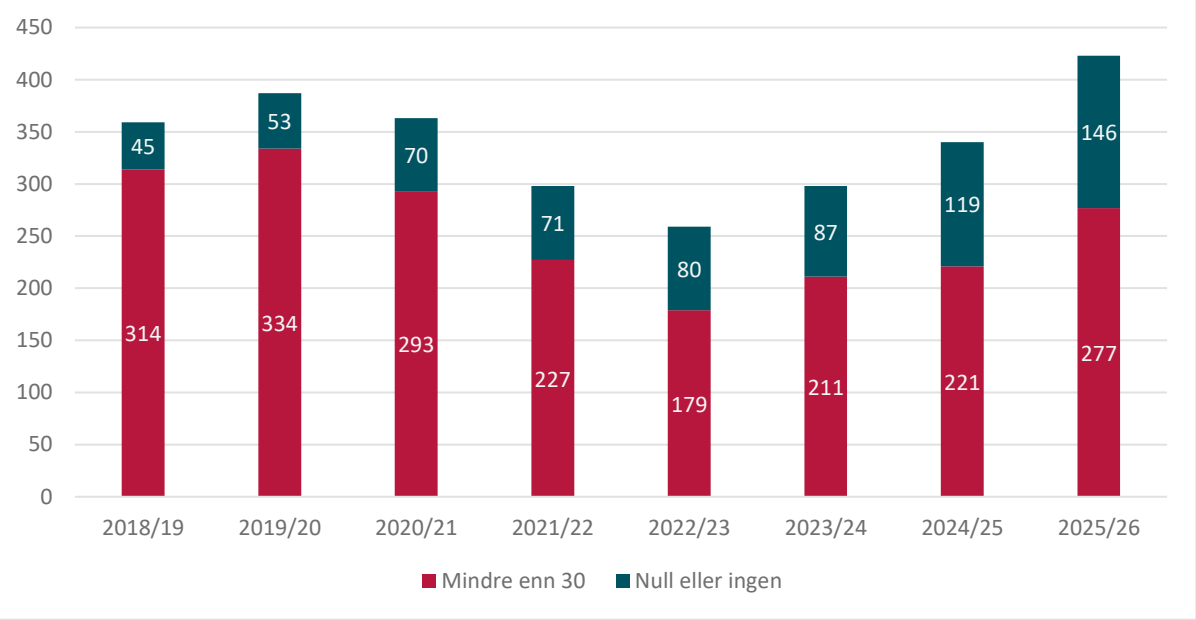
Det er også betydelige forskjeller mellom utdanningsprogrammene. Elektro og datateknologi har høyest gjennomsnittlige grunnskolepoeng blant de yrkesfaglige programmene, på nivå med de studieforberedende. De laveste grunnskolepoengene finner vi på Restaurant- og matfag, Bygg- og anleggsteknikk og Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign. Fullføringen på yrkesfaglig studieretning ligger nå på forventningsindikatoren.

2.3. Elever med lave eller ingen grunnskolepoeng

Antallet Vg1-elever med lave eller ingen grunnskolepoeng har økt de siste årene. I 2018/19 var det rundt 350 elever med færre enn 30 eller ingen grunnskolepoeng. I 2024/25 var det over 420 elever som det framgår av figur 5. Økningen skyldes særlig at gruppen uten beregnede grunnskolepoeng har blitt større.

Under pandemien falt antallet elever med lave grunnskolepoeng betraktelig, det vil si at færre 10. klassinger hadde lave karakterer på vitnemålet fra ungdomskolen. Siden har antallet vokst igjen, men ikke like mye som antallet elever uten grunnskolepoeng.

Figur 5 Antall elever i Vg1 med færre enn 30 grunnskolepoeng eller ingen grunnskolepoeng.

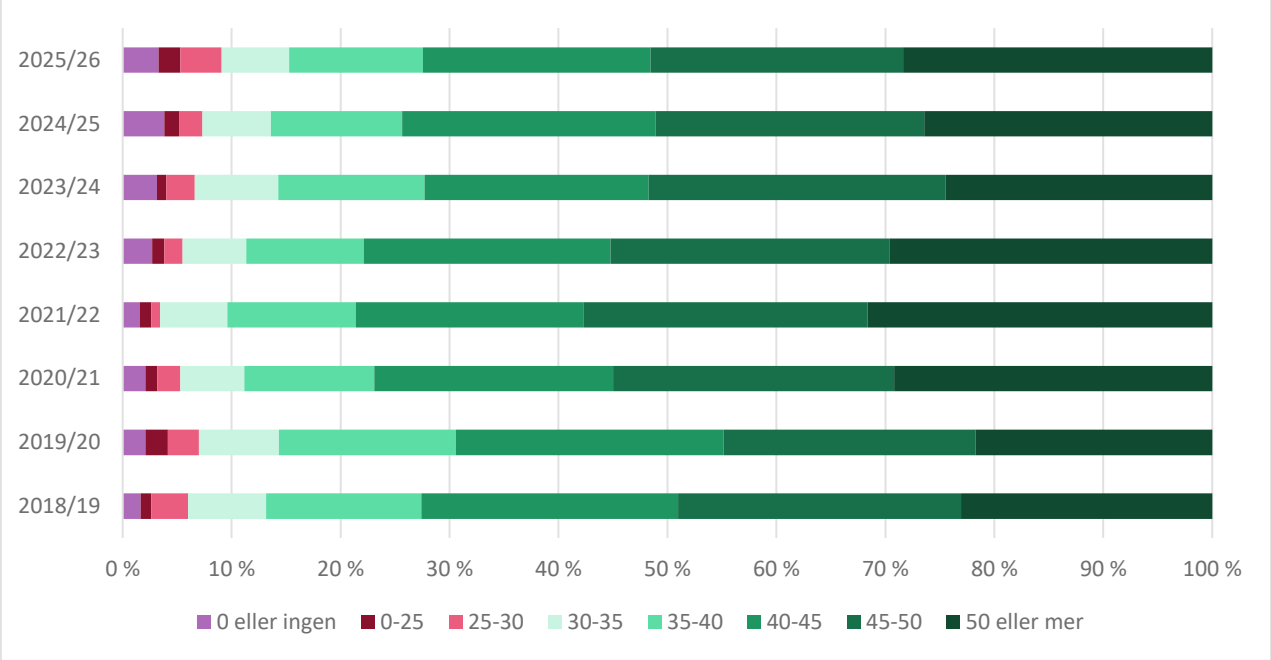
Kilde: VIGO/Qlik

Omtrent halvparten av elevene som startet på Vg1 i skoleåret 2025/2026 uten grunnskolepoeng, hadde norsk som morsmål. Én av fem elever hadde ukrainsk som morsmål og de øvrige elevene hadde mange ulike morsmål. Samlet har elevgruppa uten grunnskolepoeng generelt bedre gjennomføring enn elevene med lavest grunnskolepoeng.

Utviklingen er ulik på studieforberedende og yrkesfag, se figur 6 og figur 7. På studieforberedende har andelen elever med 0–30 grunnskolepoeng økt fra 3,5 prosent før pandemien til 5,8 prosent i årene etter pandemien. Andelen er likevel ikke vesentlig høyere enn før pandemien. Med unntak av pandemiårene er det ingen tydelig utvikling i andelen elever med 35 eller flere grunnskolepoeng.

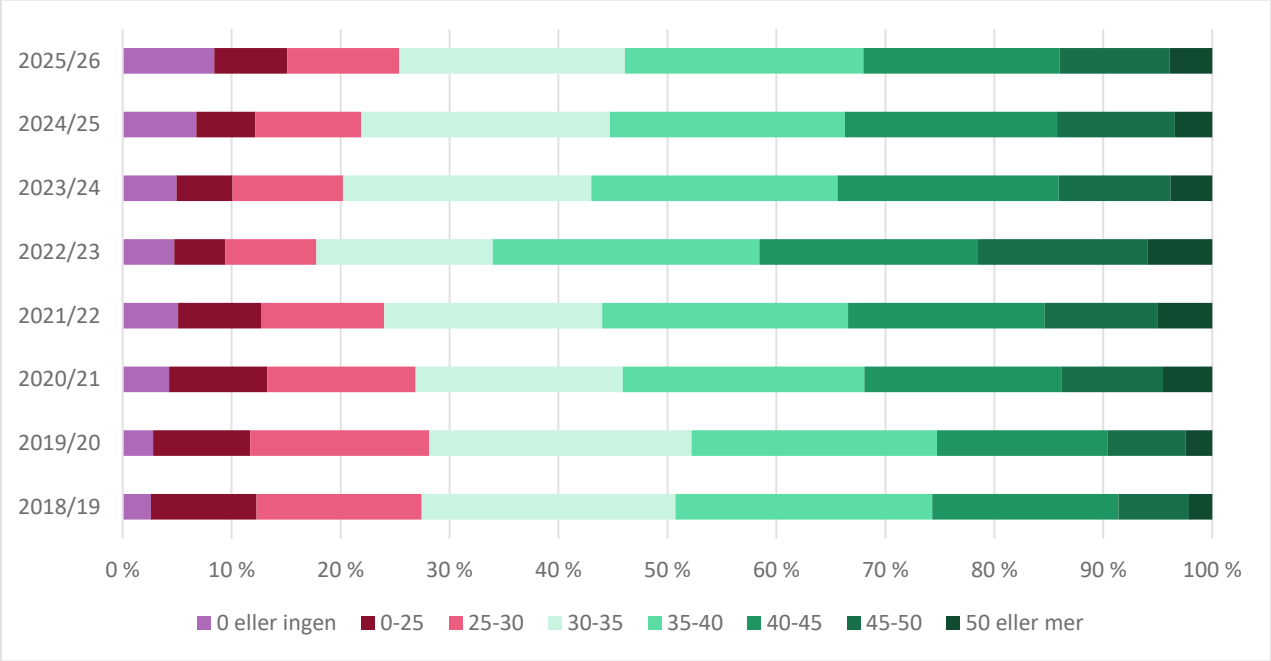
På yrkesfag er det en klar økning i andelen elever uten grunnskolepoeng, fra 4,7 prosent i 2022/23 til 8,4 % i 2024/25. Andelen med lave eller ingen grunnskolepoeng økte i samme periode fra 13,1 % til 17,0 %. Til sammen er andelen med lave eller ingen grunnskolepoeng nå nesten like stor som før pandemien, jf. figur 7.

Figur 6 Andel elever på Studieforberedende Vg1 etter grunnskolepoeng. Utvikling 2018/19–2025/26.

Kilde: VIGO/Qlik

Figur 7 Andel elever på yrkesfag Vg1 etter grunnskolepoeng. Utvikling 2018/19–2025/26.

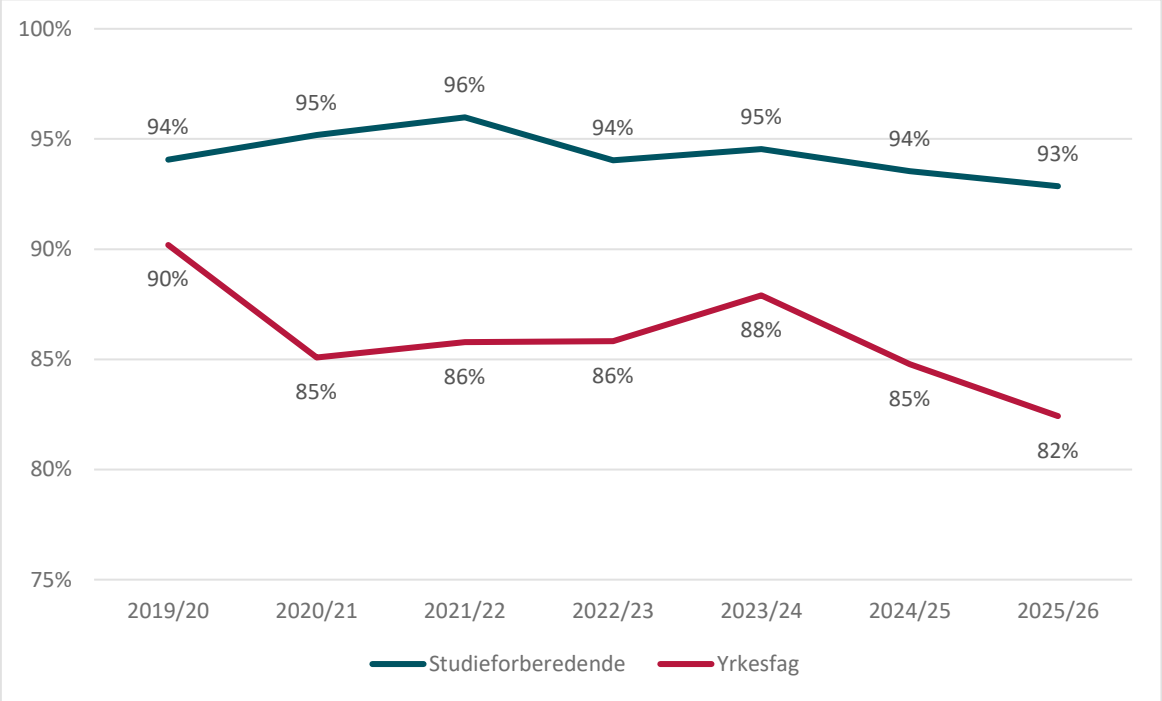
Kilde: VIGO/Qlik

2.4. Innvilgelse av førsteønske

Elever som søker Vg1, har rett til plass på ett av tre utdanningsprogram de har søkt på. Plassene tildeles ut fra elevenes grunnskolepoeng. Samtidig som elevtallet har økt de siste to årene, har færre elever fått plass på utdanningsprogrammet de hadde som førsteønske. Andelen var over 93

prosent fram til og med skoleåret 2023/2024. De to siste årene har andelen falt til henholdsvis 91 og 90 prosent. Nedgangen er størst på yrkesfag, se figur 8. Her har andelen elever som fikk førsteønsket sitt falt til 82 prosent. Gjennomsnittet i årene før var 86 prosent.

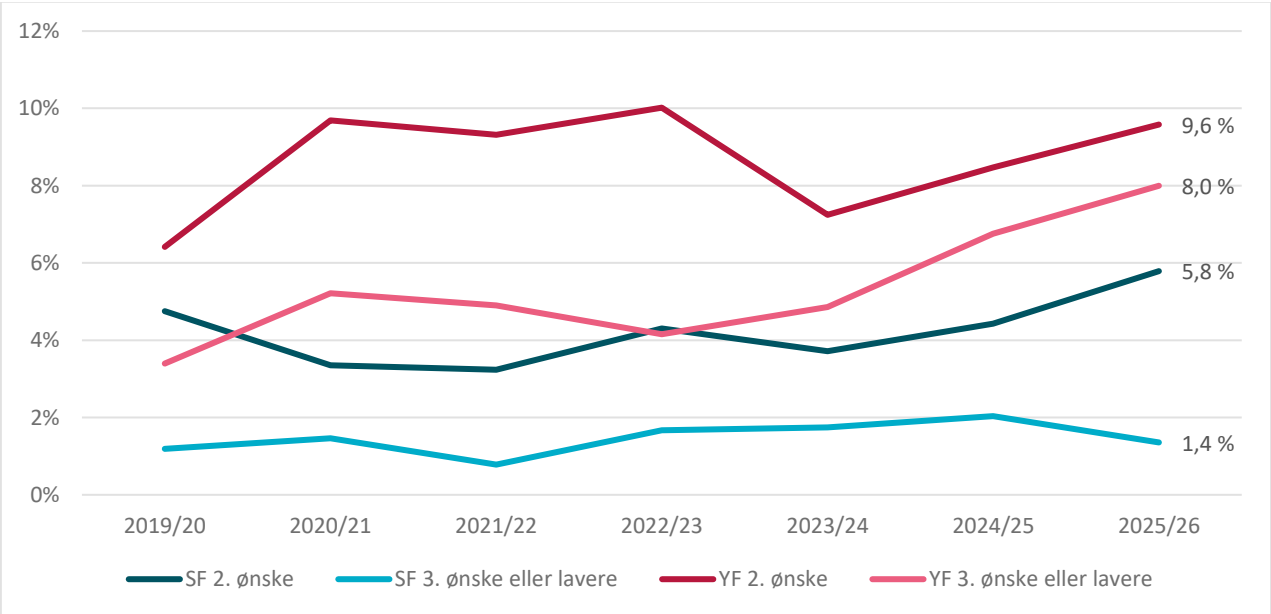
Figur 8 Andel Vg1-elever på studieforberedende og yrkesfag som fikk førsteønsket sitt innvilget.

Kilde: VIGO/Qlik

Figur 9 viser andelen Vg1-elever som kom inn på andreønsket, tredjeønsket eller et lavere ønske. På yrkesfag har andelen elever som ikke får verken første- eller andreønsket sitt, økt de siste årene. På studieforberedende er det ikke den samme utviklingen.

Figur 9 Andel Vg1-elever på studieforberedende og yrkesfag som kom inn på andreønsket, tredjeønsket eller et lavere ønske.

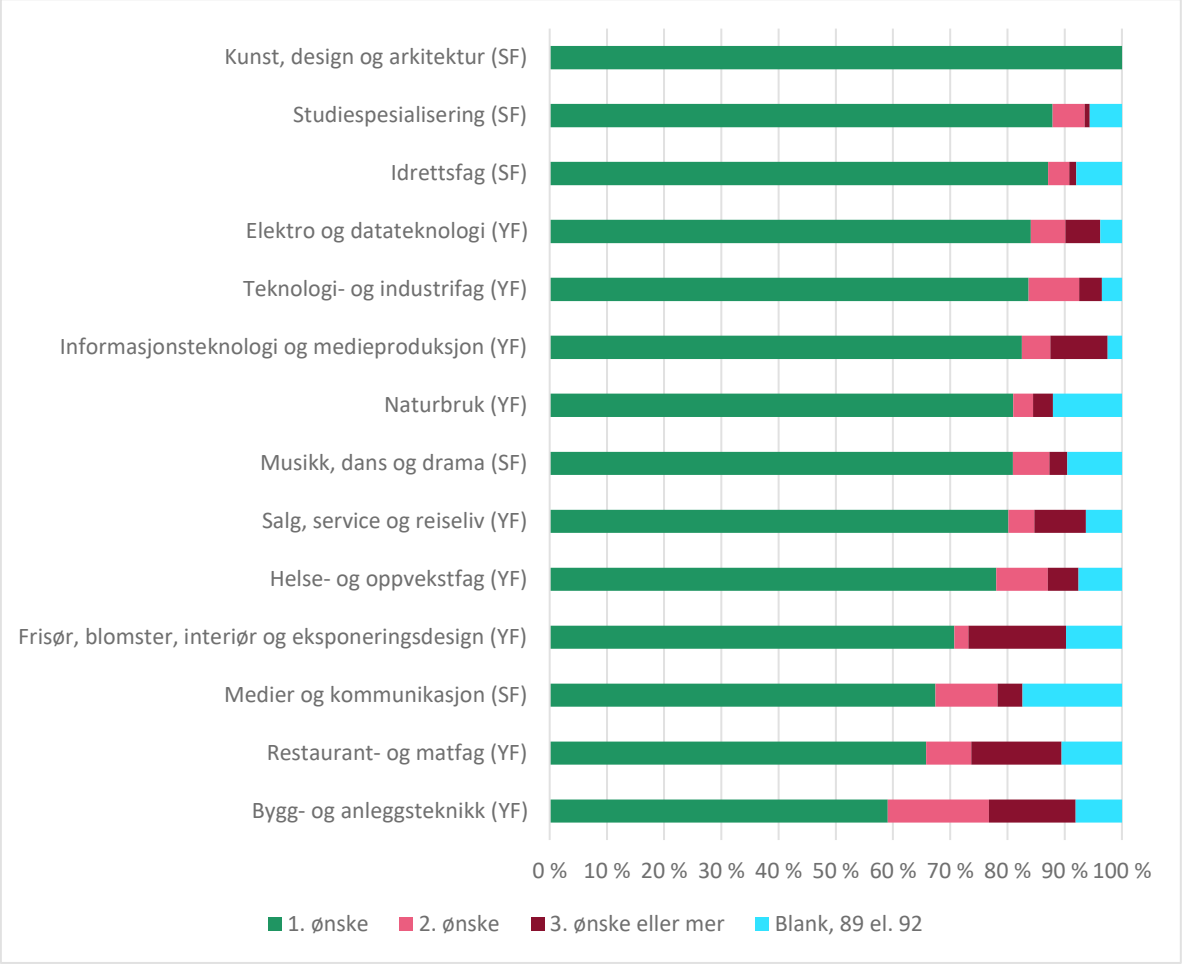

Kilde: Vigo/Qlik

Andelen elever som får førsteønsket sitt, varierer mye mellom utdanningsprogrammene. På utdanningsprogram med flere søkere enn plasser, har nesten alle som får plass, utdanningsprogrammet som førsteønske. Skoleåret 2025/2026 hadde alle Vg1-elevene på Kunst, design og arkitektur programmet som førsteønske. På Bygg- og anleggsteknikk gjaldt dette knapt seks av ti elever.

Figur 10 inkluderer også kategoriene Blank, 89 og 92. Dette er elever som av ulike grunner ikke kan plasseres i de andre kategoriene. [8]

Figur 10 Vg1-elever etter utdanningsprogram og innvilget ønske, 2025/26.

Kilde: Vigo/Qlik

Tallene tyder ikke på at økt søkning til yrkesfag har ført til at flere elever får plass på studiespesialisering uten å ha dette som førsteønske. Studiespesialisering er det største

[8] Det vil si elever der opplysning om ønske mangler eller er registrert med administrative koder. Noen elever har satt opp kun ett ønske, og dersom de ikke kommer inn på det, må inntakskontoret selv føre opp alternativer. Disse blir markert med ønskenummer 89. Ønskenummer 92 indikerer at ønsket er endret i løpet av inntaksprosessene. Dersom elevene i løpet av skoleåret for eksempel endrer programområde, eller på annen måte ender på et utdanningsprogram som utenom inntaksprosessen, blir ønskenummeret stående blankt. Elever som tar grunnskolefag, men samtidig tar et fag på videregående nivå, vil opptre som elever på dette området, men uten ønskenummer.

utdanningsprogrammet og omfatter 30 prosent av Vg1-elevene. Av 569 elever på studiespesialisering i skoleåret 2025/2026 hadde 500 elever, 88 prosent, studiespesialisering som førsteønske. Dette er omtrent på nivå med gjennomsnittet de siste sju årene, (89 prosent).32 elever, eller seks prosent, hadde studiespesialisering som andreønske. Fem elever hadde programmet som tredjeønske eller lavere.

Elever som ikke får førsteønsket sitt, har i gjennomsnitt lavere grunnskolepoeng. Det skyldes blant annet at elevene konkurrerer om plassene ut fra karakterene fra grunnskolen. Sammenhengen mellom innvilget ønske og gjennomføring, må analyseres ved å sammenligne fullføringsresultatene med forventningsindikatoren.

Blant elevene som fikk førsteønsket sitt, fullførte og besto 84,3 prosent. Det er 1,2 prosentpoeng under forventet nivå, jf. forventningsindikatoren[9]. Blant elevene som fikk andreønsket sitt, fullførte og besto 71,3 prosent. Det er 6,2 prosentpoeng under forventet nivå. For elever som fikk tredjeønsket sitt eller et lavere ønske, var andelen 58,6 prosent. Det er 11,0 prosentpoeng under forventet nivå.

Forskjellene i gjennomføring kan derfor ikke bare forklares med at elever som ikke får førsteønsket sitt har lavere grunnskolepoeng.

[9] Forventningsindikatoren er en indikator utviklet av

3. Gjennomføring

3.1. Gjennomføring etter 5/6 år

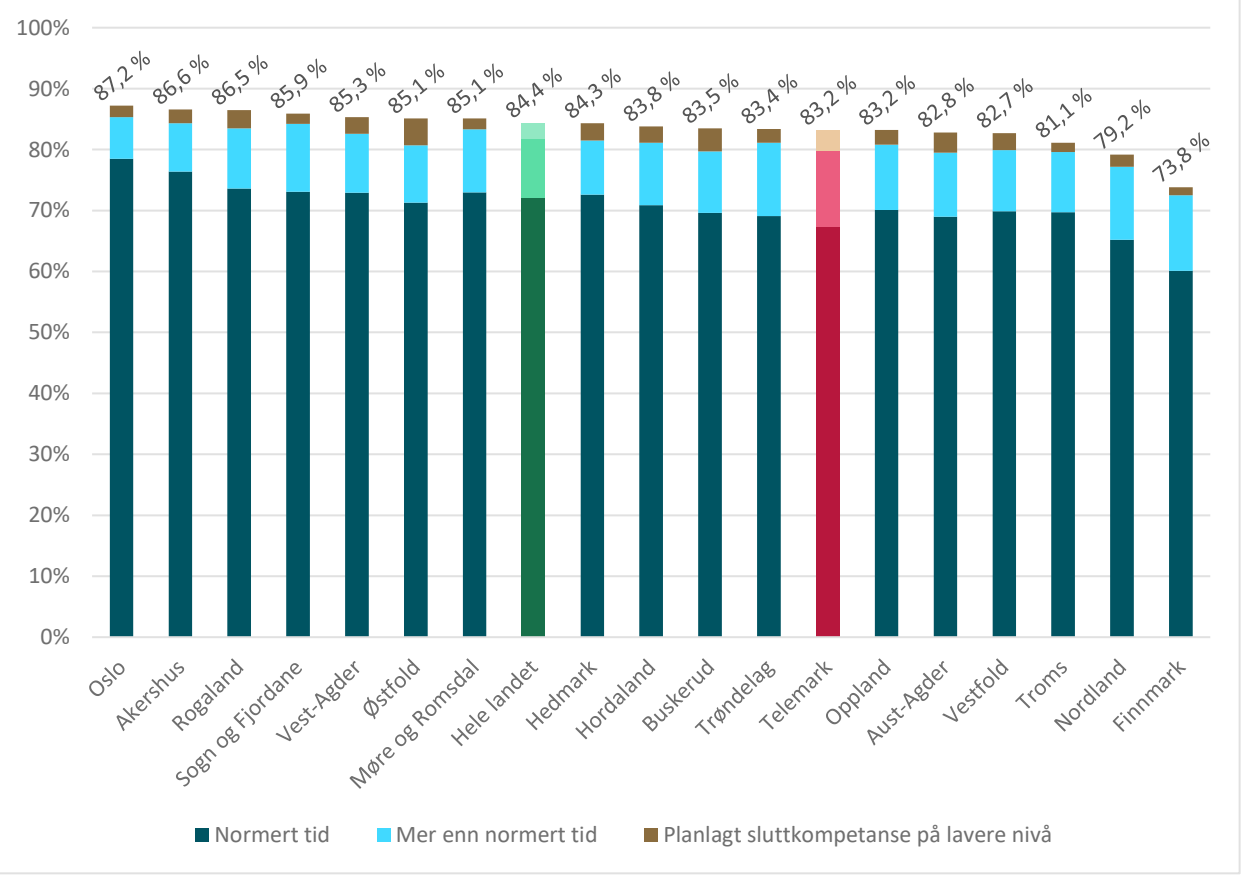
Det er et overordnet mål at elever, lærlinger og lærekandidater i videregående opplæring skal gjennomføre sitt opplæringsløp som planlagt (normert tid[10]). Gjennomføringen anerkjennes med vitnemål, fag-/svennebrev eller kompetansebevis, og er grunnlaget for videre studier eller som direkte inngang til arbeidslivet.

Et vanlig brukt mål på gjennomføring er *gjennomføring etter fem/seks år.* Målet sier noe om hvor mange av elevene som begynte på Vg1 i et gitt år som:

- fullførte videregående opplæring og oppnådde studiekompetanse **innen fem år**
- tok fag-/svennebrev eller kompetansebrev **innen seks år**

83,2 prosent av elevene som begynte på Vg1 i Telemark i 2019 oppnådde studiekompetanse eller fag-/svennebrev eller kompetansebrev innen fem/seks år, jf. figur 11. Det er 1,2 prosentpoeng under gjennomsnittet nasjonalt. 67 prosent av elevene fullførte på normert tid.

Figur 11 Fullført og bestått etter 5/6 år, inkludert andel fullført med planlagt sluttkompetanse på lavere nivå. 2019-kullet.

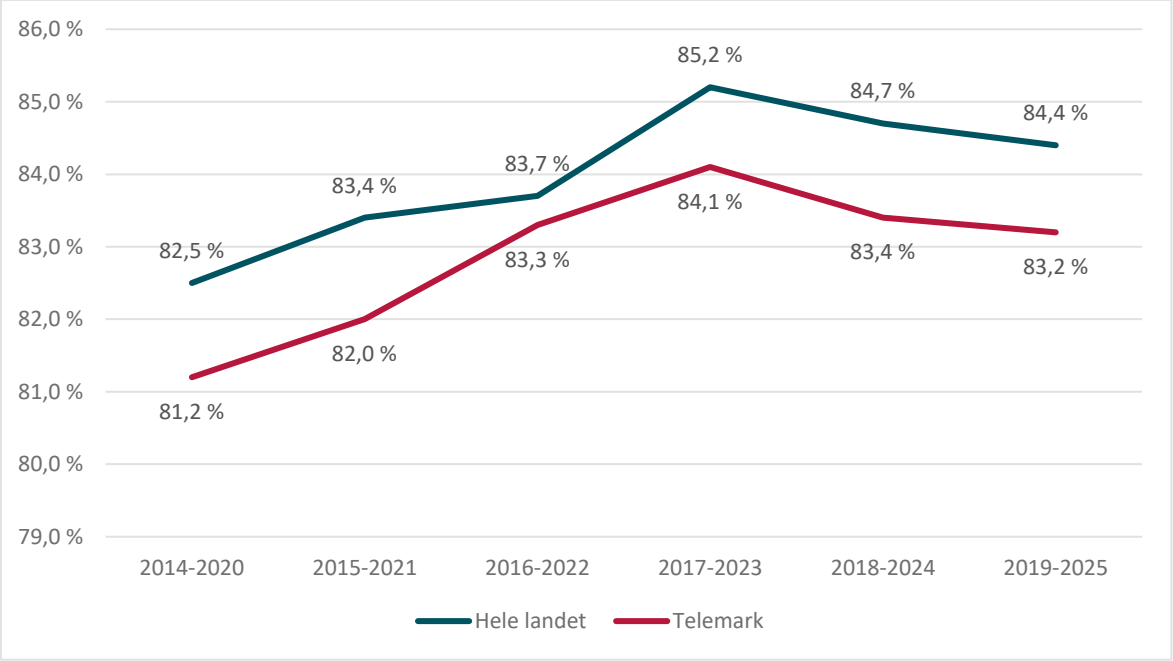

[10] Normert tid er normalt tre år i skole for elever og fire år for lærlinger (to år i skole og to år i bedrift). På enkelte programområder på yrkesfag er læretiden på mer enn to år.

Kilde: SSB, tabell 14867

Etter en lang periode med økende gjennomføring, viser statistikken nå fallende gjennomføring for både 2018- og 2019-kullet. Dette gjelder både nasjonalt og for Telemark, jf. figur 12.

Figur 12 Andel fullført og bestått etter 5/6 år. Telemark og nasjonalt. 2014-kullet – 2019-kullet. Inkludert planlagt sluttkompetanse på lavere nivå.

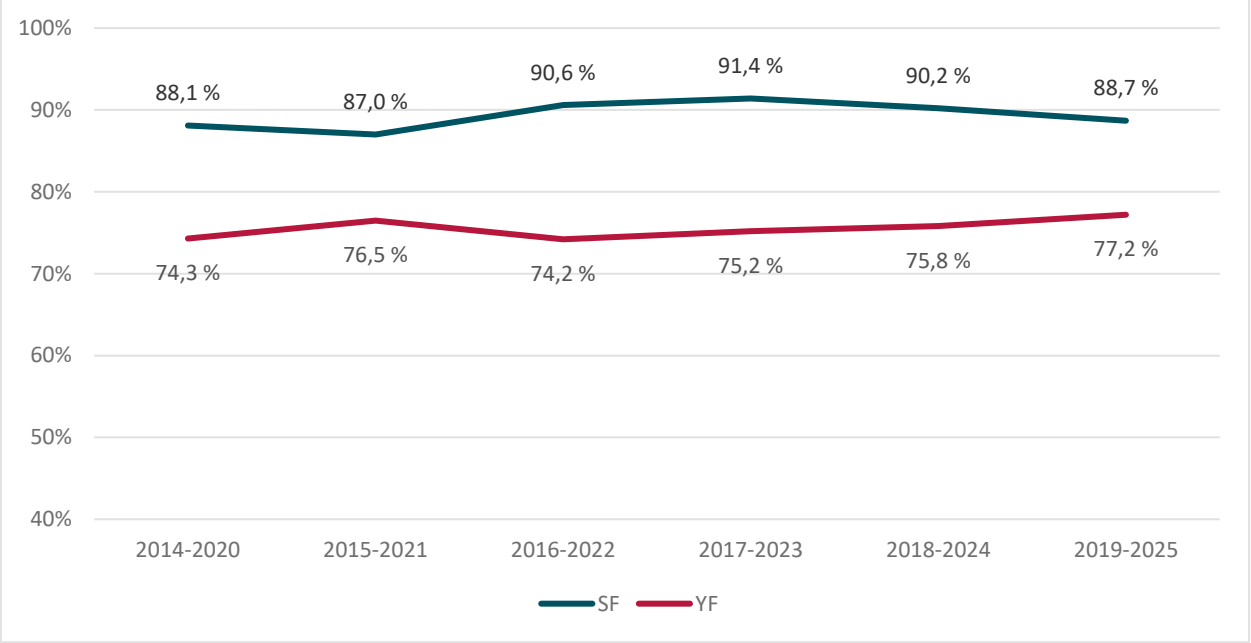
Kilde: SSB, tabell 14867

De studieforberedende utdanningsprogrammene har høyest gjennomføring i både Telemark og resten av landet. Andelen har likevel gått noe ned for de siste kullene. På yrkesfag har gjennomføringen økt.

Av elevene som startet på studieforberedende i 2019, oppnådde 89 prosent studiekompetanse innen fem år. Blant elevene som startet på yrkesfag, oppnådde 77 prosent fagbrev innen seks år. Forskjellen er 12 prosentpoeng, men har blitt mindre de siste årene, se

figur 13.

Figur 13 Gjennomføring etter 5/6 år i Telemark. Yrkesfag og studieforberedende. Inkludert planlagt sluttkompetanse på lavere nivå.

Kilde: SSB, tabell 14867

Les mer om gjennomføring på fylkeskommunens nettsider: Videregående opplæring - Gjennomføring - Telemark fylkeskommune

3.2. Gjennomføring per skoleår

En annen måte å måle gjennomføring i videregående opplæring på, er å se på hvor mange som fullfører og består hvert skoleår. Både nasjonalt og i Telemark har andelen som fullfører og består, gått jevnt ned siden pandemien. Resultatet for inneværende skoleår er likevel det samme som i fjor, basert på de foreløpige tallene før ny, utsatt eller særskilt eksamen (NUS-eksamen).

Resultatene fra NUS-eksamen kommer ikke inn i datamaterialet før i januar påfølgende skoleår, men har de siste par årene forbedret gjennomføringen med rundt 2 prosentpoeng. I figur 14 er resultatene ved skoleslutt de siste tre årene, det vil si før gjennomført NUS-eksamen, indikert med stiplet rosa linje.

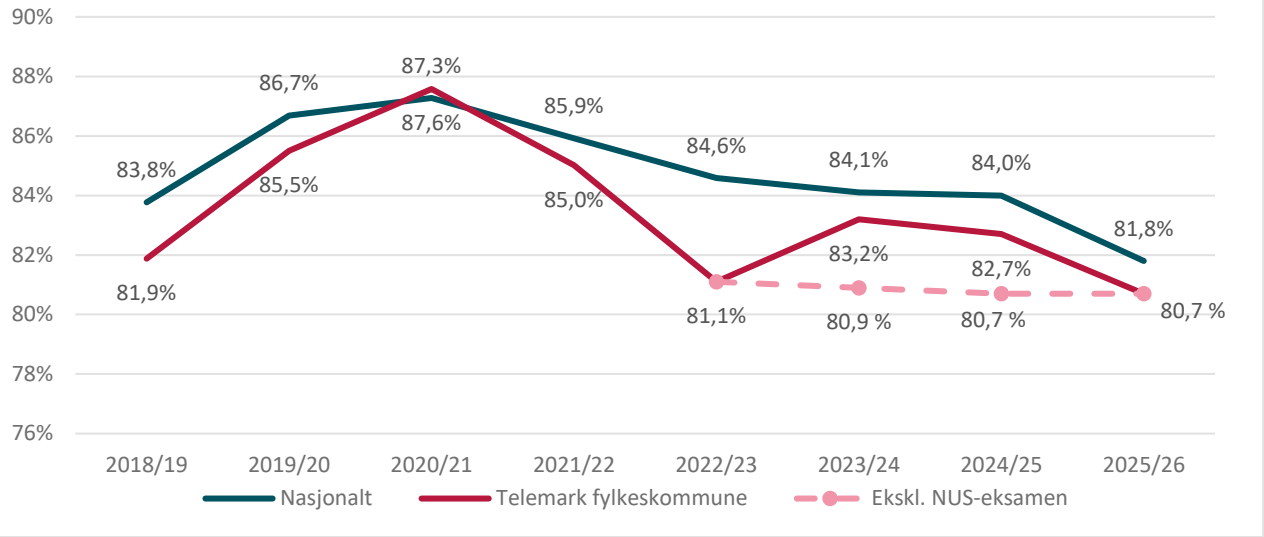
Resultater og NUS-eksamen

Resultatet ved skoleårets slutt er foreløpig. Elever som ikke har bestått alle fag, kan bestå gjennom ny, utsatt eller særskilt eksamen (NUS) påfølgende høst. Det endelige resultatet for skoleåret foreligger derfor først etter at NUS-eksamen er registrert i januar. For å kunne sammenligne årets resultat med fjorårets på samme tidspunkt, sammenlignes resultatet for 2025/26 med det foreløpige resultatet for 2024/25, før NUS-eksamen.

For skoleåret 2022/23 ble ikke NUS registrert, og de foreløpige resultatene ble stående som endelige. For årene før 2022/23 har vi kun tilgang til de endelige resultatene.

VIGO opplæring, som er den viktigste statistikkilden, lagrer ikke foreløpige resultater. Enkelte figurer viser likevel resultater før NUS-eksamen. Dette skyldes at data ble lastet ned til analyse før resultatene fra NUS-eksamen ble registrert. Foreløpige resultater er derfor ikke tilgjengelige for alle fordelinger.

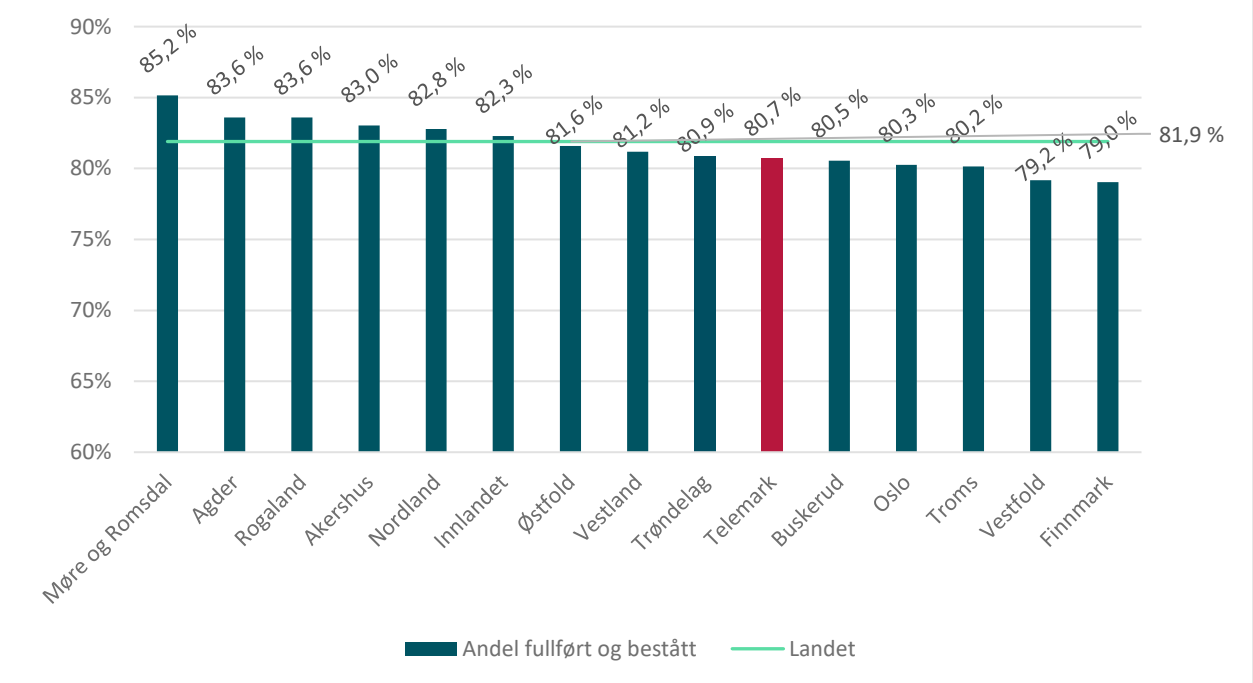
Figur 14 Andel av elevene som har fullført og bestått skoleårene. Nasjonalt og Telemark

Kilde: VIGO/Qlik

I landet som helhet fullførte 81,8 prosent av elevene, det vil si 1,1 prosentpoeng høyere enn i Telemark. Figur 15 viser at Telemark har en høyere andel bestått enn fem andre fylker skoleåret 2025/26.

Figur 15 Fullført og bestått per fylke og nasjonalt 2025/26

Kilde: VIGO/Qlik

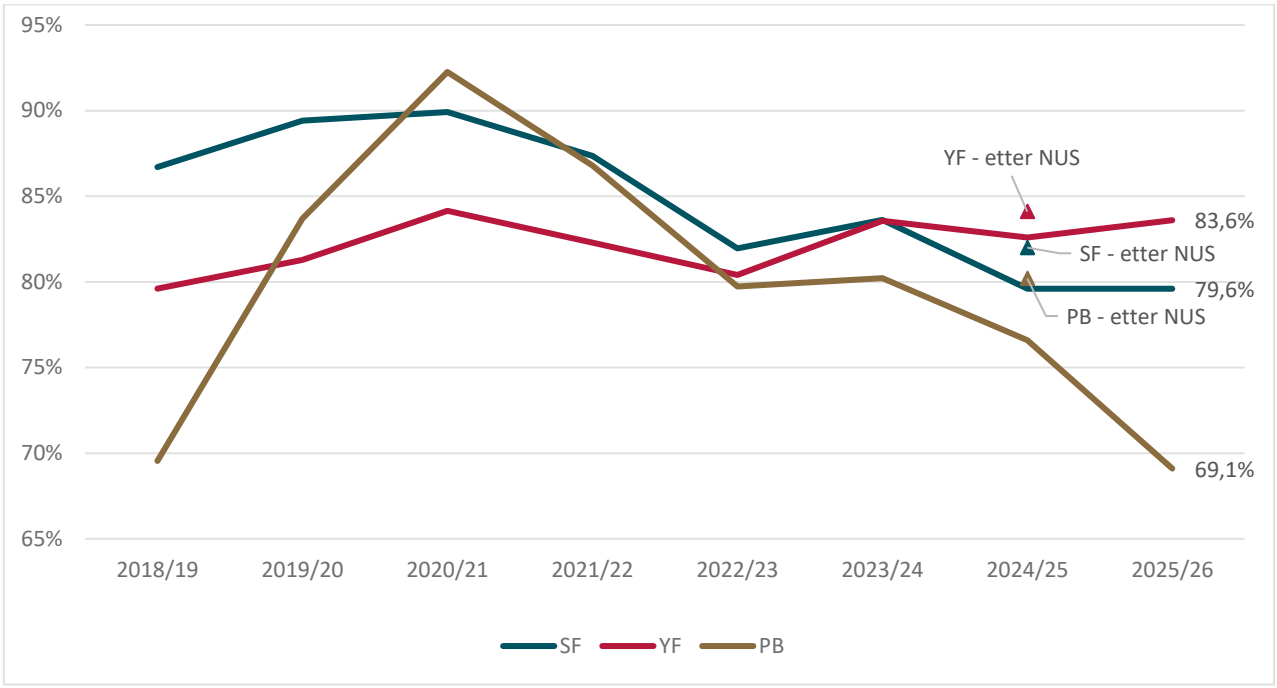
Telemark lå nederst blant fylkene for skoleåret 2024/25, men flyttet til midten av fordelingen etter at resultatene fra NUS ble lagt inn i VIGO.

Studieforberedende utdanningsprogram har tradisjonelt hatt bedre gjennomføring per skoleår enn yrkesfaglige, men dette har snudd i Telemark de siste årene. Den positive utviklingen for yrkesfag fortsetter, mens studieforberedende har stanset sin negative utvikling. Påbygging til

generell studiekompetanse (påbygg) hadde en svært lav andel fullført og bestått i 2025/26, jf. figur 15.

For 2024/25 vises både resultatet før og etter NUS. Den heltrukne linjen viser resultatet før NUS, slik at dette kan sammenlignes direkte med årets foreløpige resultat

Figur 16 Andel fullført og bestått per utdanningstype i Telemark. 2018/19–2025/26[11]

Kilde: VIGO/Qlik

Selv om andelen som ikke fullfører og består er omtrent den samme som i fjor, har sammensetningen av denne gruppen endret seg. Andelen elever som mangler grunnlag for vurdering (M), har falt fra 6,1 prosent til 4,3 prosent. I kapittel 3.8 under framgår det at totalfraværet har gått ned i år. Det kan ha bidratt til at færre mangler grunnlag for vurdering, ettersom fravær er den vanligste grunnen til at elever mangler vurderingsgrunnlag.

Andelen som gjennomfører uten full fagkrets (H) har økt fra 3,6 prosent til 4,8 prosent. Elever med fullførtkode H har ikke fullført hele programområdet for skoleåret, men 66 prosent av dem har bestått alle fagene de har tatt.

Utviklingen innebærer at færre avslutter skoleåret med manglende vurderingsgrunnlag, mens flere har planlagt å fordele fag utover normert tid og består fagene de har gjennomført skoleåret 2025/2026.

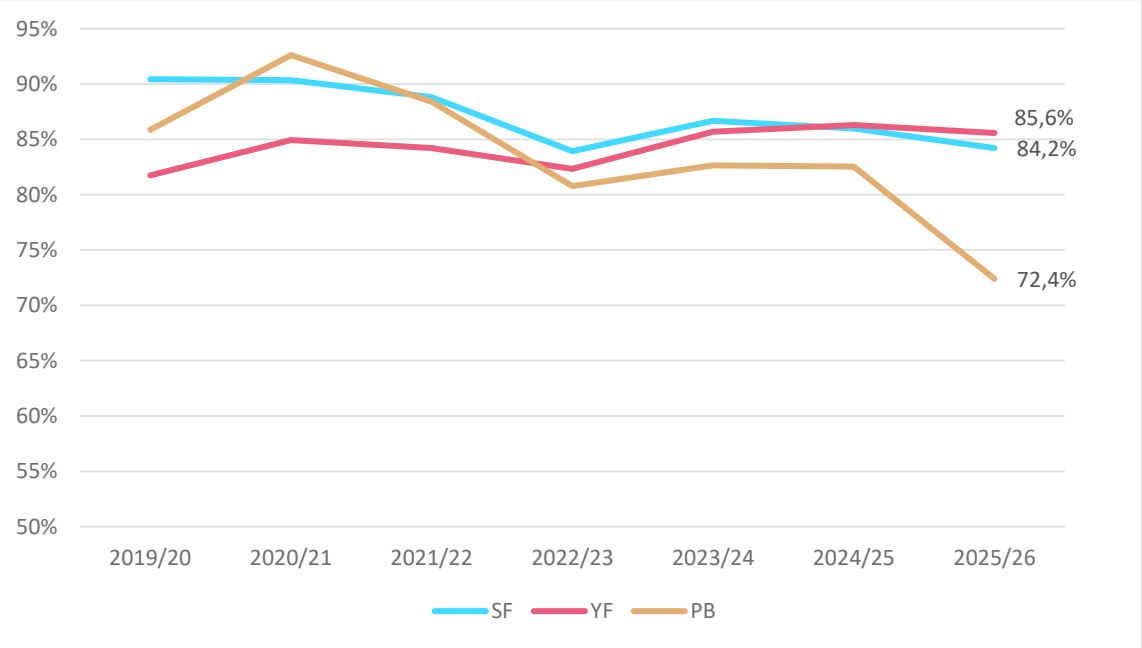
[11] I denne figuren er det kun skoleåret 2023/24 som inkluderer NUS-eksamen, noe som forklarer at året skiller seg positivt ut. Skoleåret 2022/23

Tekstboks 1 Oversikt over fullførtkoder

Fullførtkode	Forklaring
B	Fullført og bestått. Eleven har tatt alle fagene i programområdet og bestått.
I	Fullført og ikke bestått. Eleven har tatt alle fagene, men fått karakter 1 i ett eller flere fag.
M	Mangler grunnlag for vurdering. Eleven har tatt alle fagene på programområdet, men har fått IV (ikke vurderingsgrunnlag) i ett eller flere fag, som regel på grunn av høyt fravær i faget. Elever som har både karakter 1 og IV får fullførtkode M.
H	Holder på. Elever som ikke har tatt alle fagene får fullførtkode H. Dette selv om eleven har IV eller 1 i noen fag.
S	Sluttet. Elever har avbrutt opplæringen i løpet av skoleåret.

Økningen i andelen elever med fullførtkode H gjør det relevant å se nærmere på resultatene for denne gruppen. Når elever som har bestått alle fagene de har tatt, men ikke har full fagkrets, inkluderes i beregningen av andelen fullført og bestått, blir resultatene noe mer positive, jf. figur 16. Endringen er klart størst på studieforberedende.

Figur 17 Fullført og bestått deltid per utdanningstype 2019/20 – 2025/26. Merk at 2024/25 er inkludert NUS-eksamen.

Kilde: VIGO/Qlik

Utviklingen er ulik for gutter og jenter. På studieforberedende øker andelen jenter som fullfører og består, etter flere år med nedgang. Dette er en tilbakegang til det tidligere mønsteret, der jenter har hatt høyere gjennomføring enn gutter. For gutter fortsetter nedgangen.

På yrkesfag øker andelen som fullfører og består noe for begge kjønn. På påbygg faller resultatene derimot kraftig for både gutter og jenter.

3.3. Studieforberedende utdanningsprogram

Studieforberedende utdanningsprogram er et godt valg for elever som ønsker studier og en fremtidig yrkeskarriere innenfor akademiske eller kreative yrker. Telemark fylkeskommune tilbyr studieforberedende utdanningsprogram innen idrett, kunst, design og arkitektur, medier og kommunikasjon og musikk, dans og drama. I tillegg kan elever søke studiespesialisering med mulighet for fordypning i realfag, språk, samfunnsfag eller økonomi.

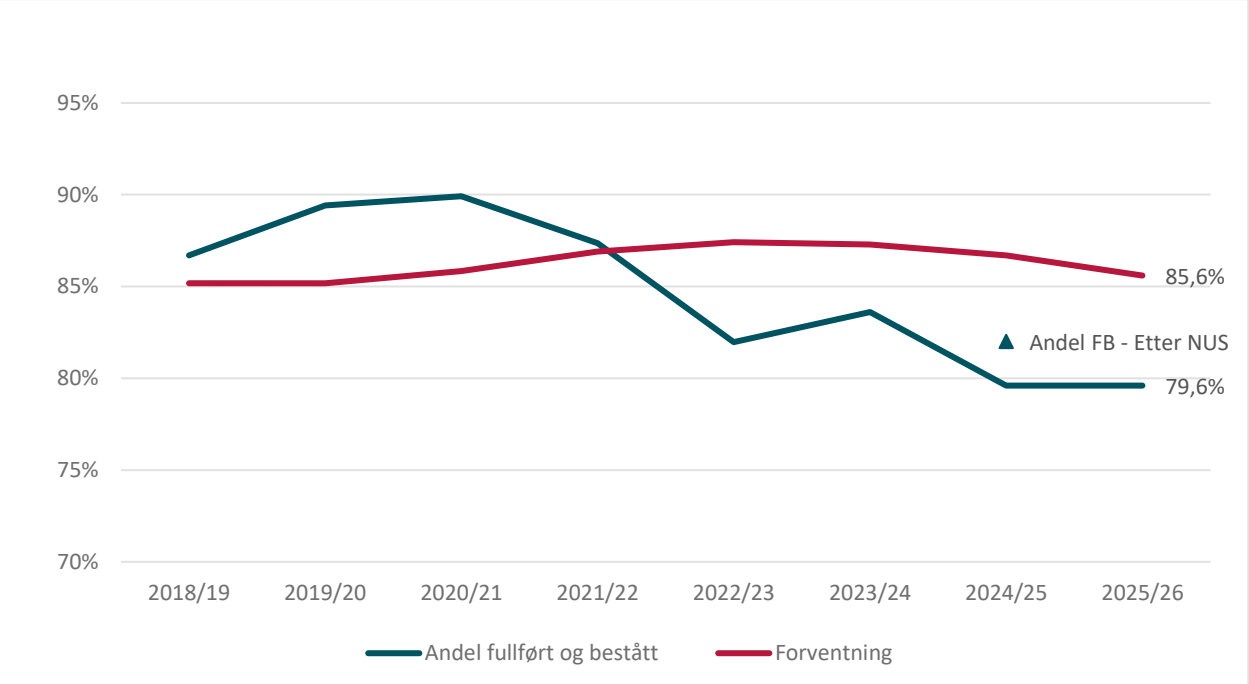
Andelen elever som fullfører og består studieforberedende utdanningsprogram, er nesten uendret fra i fjor etter flere år med nedgang. Resultatet ligger fortsatt klart under forventningsindikatoren, se figur 18.

Forventningsindikatoren tar hensyn til elevenes grunnskolepoeng, programområde og trinn og beregner forventet andel fullført og bestått basert på nasjonale tall de siste årene. Den viser at Telemark i skoleåret 2025/2026 ligger om lag seks prosentpoeng under forventet nivå, sett opp mot elevgrunnlaget. Avstanden er noe mindre enn i fjor.

Flere av utfordringene som ble trukket fram i fjorårets rapport, har utviklet seg i positiv retning. Langt færre elever får karakteren 1 i matematikk 1P[12] og 2P, og antallet elever som mangler vurderingsgrunnlag (IV) har falt betydelig, særlig i kroppsøving. Samtidig har flere elever fått karakteren 1 på Vg2, blant annet i matematikk R1 og S1.

Flere elever enn før gjennomfører skoleåret uten full fagkrets. Mange av disse består imidlertid alle fagene de tar.

Figur 18 Fullført bestått Telemark og forventningsindikator. Studieforberedende utdanningsprogram. 2018/19–2025/26

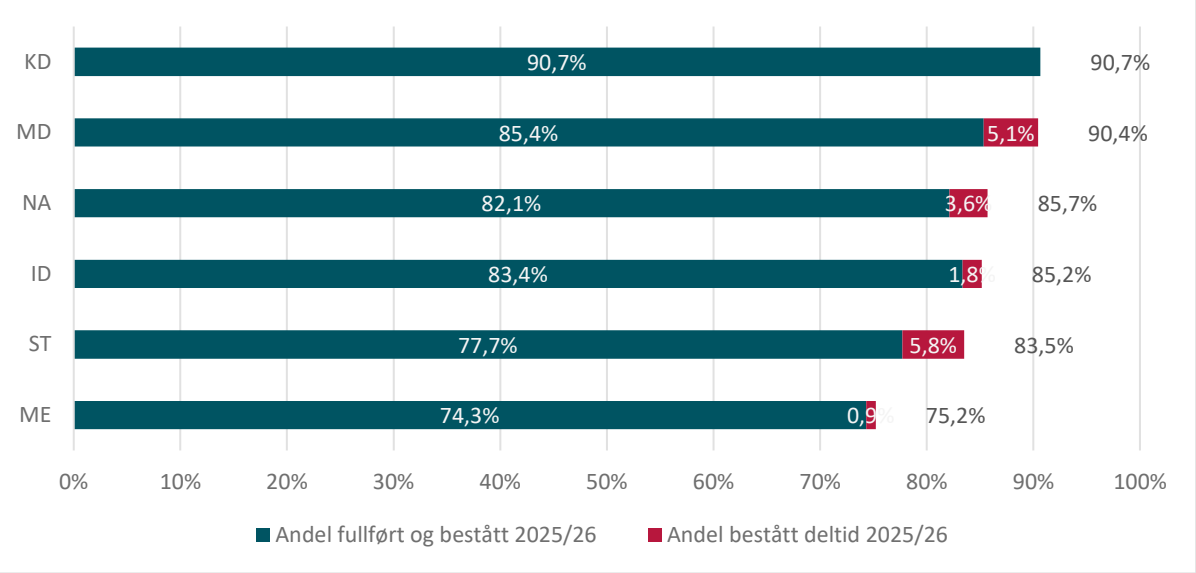
Kilde: VIGO/Qlik

[12] På Vg1 må elever på studieforberedende utdanningsprogram velge mellom praktisk matematikk (1P) og teoretisk matematikk (1T). Se Søk i læreplan på Udir.no for mer informasjon.

Det er likevel greit å merke seg at kapittel 3.3.5 viser at nærmere 95 % av elevene går videre til neste trinn, selv om en del av dem ikke har bestått alle fagene på forrige trinn.

Det er store forskjeller i gjennomføring mellom de studieforberedende utdanningsprogrammene jf. figur 19. Kunst, design og arkitektur (KD) og Musikk, dans og drama (MD) har klart høyest gjennomføring, mens Medier og kommunikasjon (ME) har lavest gjennomføringsgrad med 75 prosent. Figuren viser også hvor stor andel av elevene som har bestått alle fagene, men som ikke har full fagkrets. Når disse elevene inkluderes, øker andelen bestått, særlig på studiespesialisering.

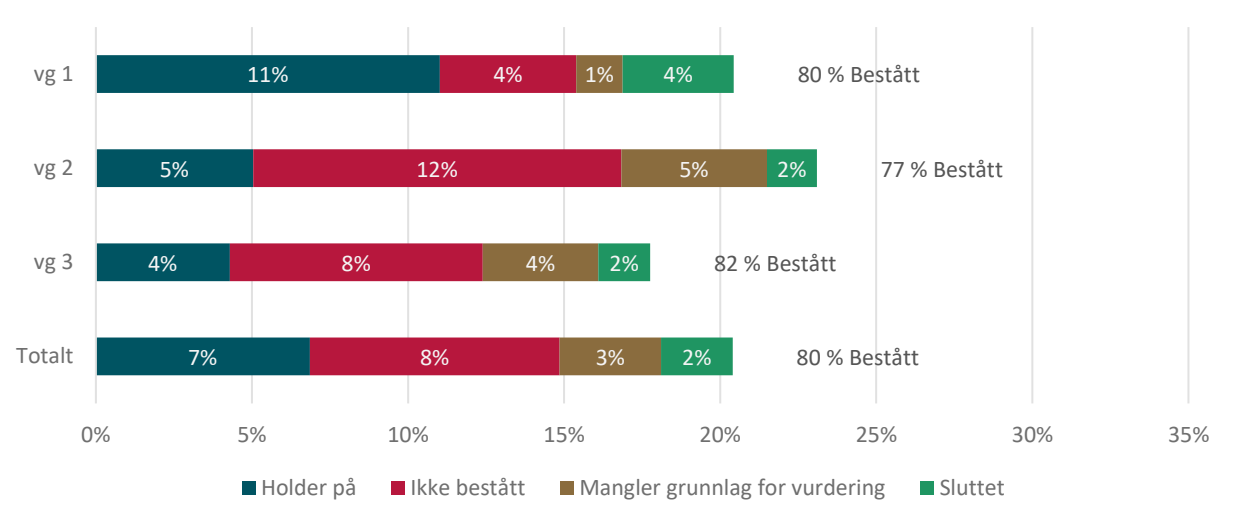
Figur 19 Andel fullført og bestått og fullført og bestått uten full fagkrets på studieforberedende utdanningsprogrammer. 2025/26.

Kilde: VIGO/Qlik

Årsakene til at elevene ikke fullfører og består skoleåret varierer fra trinn til trinn. Figur 20 viser fullførtkodene til elevene som *ikke* bestod skoleåret 2025/26 for hvert av trinnene på studieforberedende.

Figur 20 Fordeling av fullførtkoder uten bestått per trinn 2025/26. Studieforberedende

Kilde: VIGO/Qlik

På Vg1 er det relativt få elever som fullfører med ikke bestått. Derimot gjennomfører 11 prosent skoleåret uten full fagkrets. På Vg2 er situasjonen annerledes. 12 prosent fullfører uten å bestå. Det er dobbelt så mange som året før. Vg2 har også flest elever som mangler grunnlag for vurdering.

Vg2 har dermed en klart lavere andel elever som fullfører og består, enn Vg1 og Vg3. Dette skiller seg fra mønsteret i tidligere år.

Samlet sett er karakter 1 og økningen i andelen elever som fullfører skoleåret uten full fagkrets de viktigste årsakene til at elever på studieforberedende ikke fullfører og består. Begge andelene har økt betydelig siden i fjor.

Samtidig har andelen som mangler grunnlag for vurdering falt betydelig, fra 5,5 prosent i 2024/25 til 3,2 prosent i 2025/26.

KLAR2030 – hva skal til for å lykkes på studieforberedende?

Utdanningsdirektoratet arbeider nå med å utvikle ny struktur og nytt innhold i studieforberedende opplæring. KLAR2030 er et forskningsprosjekt som gjennomføres av NIFU og Universitetet i Oslo på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet. Prosjektet skal gi kunnskap om hvordan innholdet og strukturen i videregående opplæring kan utvikles for å gjøre elevene bedre forberedt på videre studier, samfunns- og arbeidsliv.

Den andre delrapporten fra prosjektet undersøker sammenhenger mellom programstruktur, fagvalg, gjennomføring og senere høyere utdanning. Noen sentrale funn er:

- For elever med svake resultater fra grunnskolen, er matematikk og fremmedspråk særlig viktige barrierer for å fullføre videregående opplæring
- Elever som tar mer avansert matematikk, har større sannsynlighet for senere å fullføre en grad i høyere utdanning
- Etter innføringen av programområder på studiespesialisering i 2006 har færre elever valgt realfag. De som velger realfag, tar til gjengjeld flere realfag
- Elever som tar påbygg til generell studiekompetanse, har lavere sannsynlighet for å fullføre en grad i høyere utdanning enn elever fra de studieforberedende utdanningsprogrammene

Kilde: KLAR2030, NIFU, KLAR2030, delrapport 2 (2026).

3.3.1 Elever som gjennomfører skoleåret uten full fagkrets

Elever som gjennomfører skoleåret uten å ha tatt alle fagene som inngår i programområdet, får fullførtkode H (holder fortsatt på). Dette kan blant annet være elever som fordeler opplæringen over lengre tid eller skal fullføre manglende fag senere. Elever som mangler fag, får kode H også dersom de har karakteren 1 eller mangler vurderingsgrunnlag i ett eller flere av fagene de har tatt.

I 2025/26 fikk 7 prosent av elevene på studieforberedende fullførtkode H, og at det er klart flest på Vg1, hele 11 prosent. Men økningen siden i fjor har særlig kommet på Vg2 og Vg3.

66 prosent av elevene uten full fagkrets, har bestått alle fagene de har tatt.

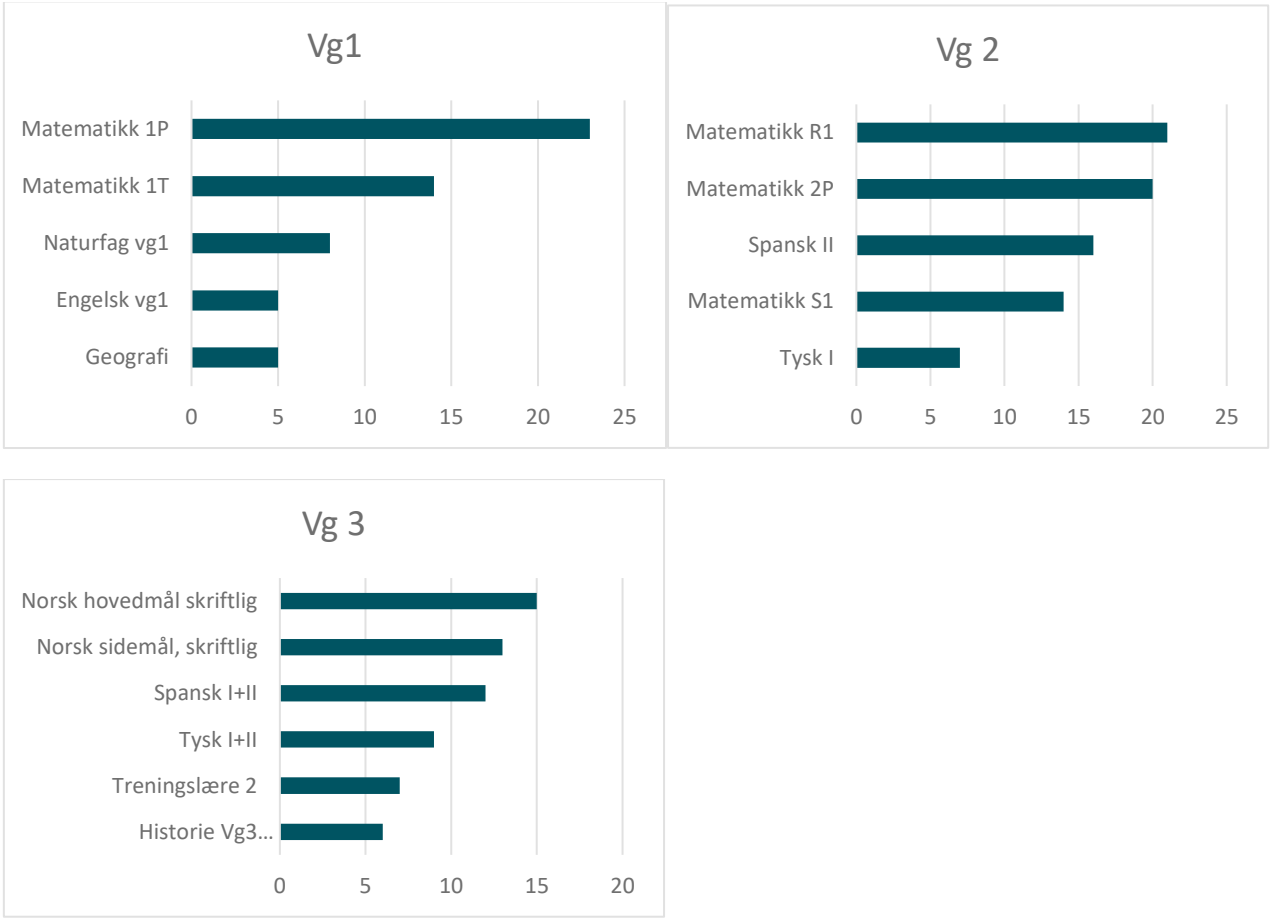
Statistikken viser ikke hvorfor elevene mangler full fagkrets. Det kan blant annet dreie seg om tilpassede opplæringsløp, omvalg eller elever som tar enkelte fag som privatist, ofte fremmedspråk. Forskjeller mellom skolene må derfor tolkes med varsomhet, ettersom også ulik registreringspraksis kan påvirke tallene.

3.3.2 Fullført og ikke bestått skoleåret

Elever som har gjennomført skoleåret, men ikke bestått ett eller flere fag, vil ikke registreres med bestått skoleår. innvil202 elever, det vil si 8 prosent av elevene, fullførte skoleåret 2025/26 uten å bestå. Det er samme antall som året før, men fordelingen mellom trinnene er endret. På Vg1 har færre elever fått karakteren 1, mens det har vært en tydelig økning på Vg2. Vg1 har stort sett hatt like mange eller flere ikke bestått enn de andre trinnene, men har i år klart færre. 12 prosent av Vg2-elevene fullførte uten å bestå, noe som er dobbelt så mange som året før.

Matematikk er fortsatt den faggruppen der flest elever får karakteren 1, men forskjellen mellom matematikk og andre fag er mindre enn tidligere. Figur 21 viser fagene med flest karakterer 1 på hvert trinn. På Vg2 gis karakteren 1 oftere til eksamen enn i standpunkt.

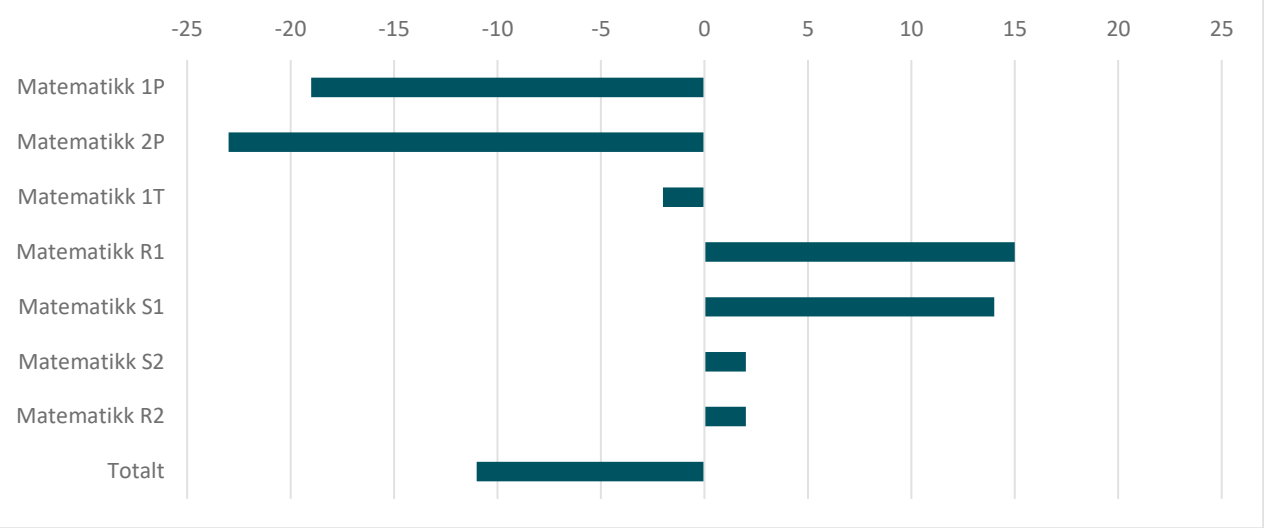
Figur 21 Fag med flest karakter 1 per trinn. Alle elever 2025/26

Kilde: VIGO/Qlik

I tilstandsrapporten 2025 ble resultatene i særlig matematikk 1P og 2P trukket fram som særlig svake. Utviklingen i disse fagene er klart mer positiv i 2025/26. Antallet karakterer 1 i både 1P og 2P er nesten halvert. Samtidig har antallet økt i R1 og S1, jf. figur 22.

Figur 22 Endring i antall karakter 1 i matematikkfag på studieforberedende utdanningsprogram fra 2024/25 til 2025/26.

Kilde: VIGO/Qlik

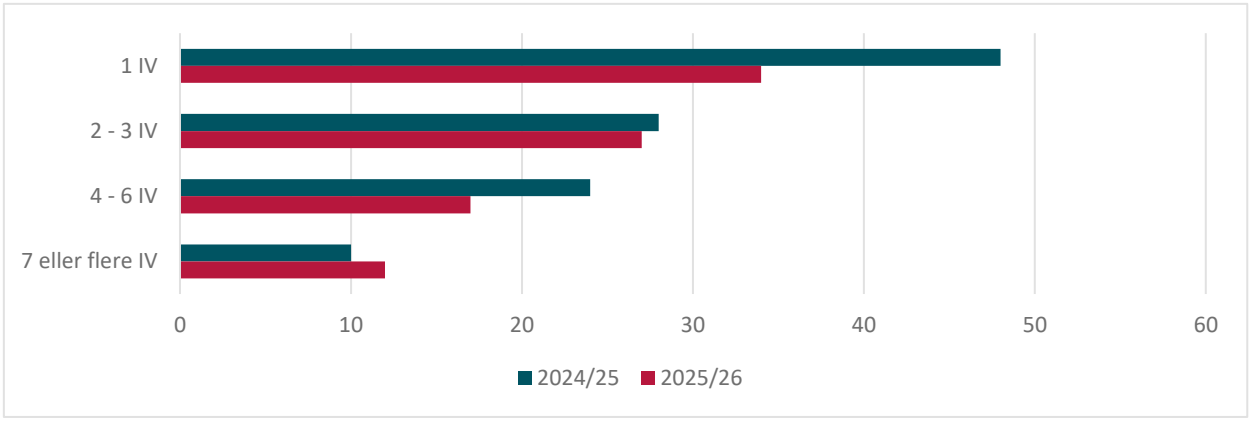
Det er ingen systematisk sammenheng mellom kjønn og karakterer i matematikk i Telemark de siste årene. Noen år er det flest gutter, andre år flest jenter som ikke består matematikkfaget.

3.3.3 Manglende grunnlag for vurdering

82 elever på studieforberedende utdanningsprogram (SF) avsluttet skoleåret 2025/26 med manglende grunnlag for vurdering, altså IV eller IM i ett eller flere fag. Det utgjør 3,2 prosent av elevene på SF. Dette er en nedgang på over 40 prosent.

Nedgangen i IV gjelder først og fremst elever som mangler vurderingsgrunnlag i et mindre antall fag, jf. figur 23. Antallet elever med én IV har falt betydelig, og det er også færre elever med to til seks IV-er. Gruppen med svært mange IV-er er derimot omtrent like stor som året før.

Figur 23 Antall elever etter antall fag med IV. Studieforberedende. 2024/25 og 2025/26[13]

Kilde: VIGO/Qlik

Det er som regel oversteget fraværsgrense[14] som fører til at elevene ikke har vurderingsgrunnlag i et fag. En gjennomgang av kodene for fagmerknader som er satt i tilknytning i karakteren IV, viser at 133 fagmerknader angir overskredet fraværsgrense, mens 38 angir at læreren mangler vurderingsgrunnlag for å sette karakter.

Antall IV er spredt jevnt utover mange fag. Det er en stor nedgang i antallet IV i kroppsøving, som i fjor var et av fagene med høyest antall IV.

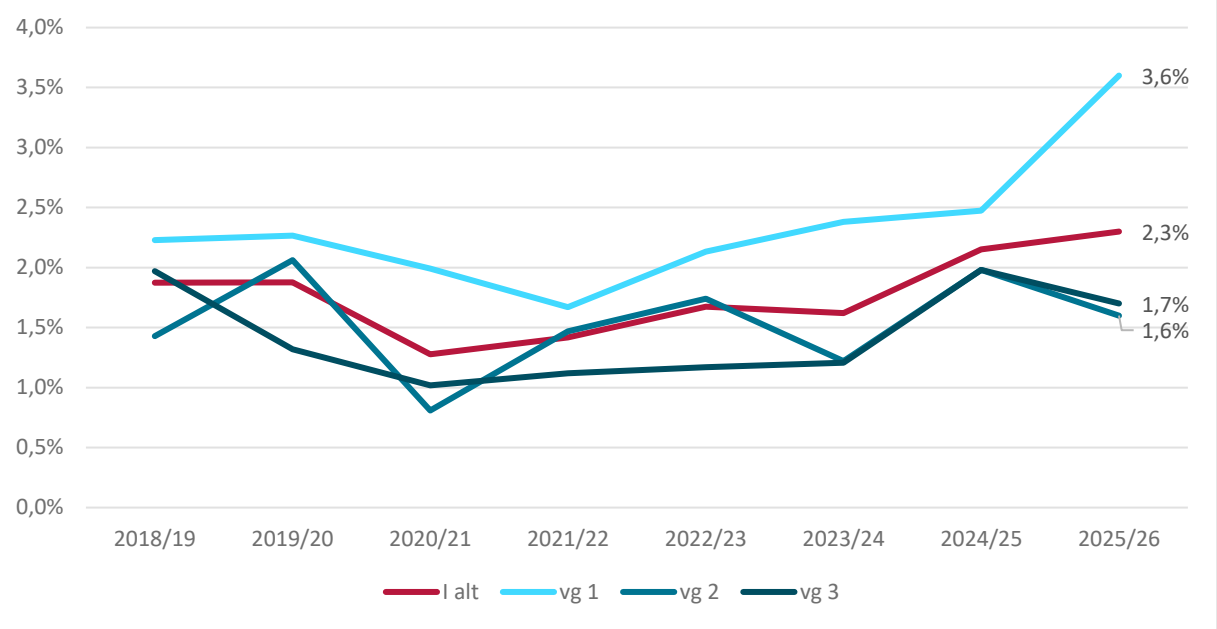
3.3.4 Elever som har sluttet

Relativt få elever slutter på studieforberedende utdanningsprogram, men det har vært en liten økning de siste to årene. Skoleåret 2025/26 sluttet 2,3 prosent av elevene som tilsvarer 58 elever mot 2,1 prosent og 55 elever, skoleåret før. Økningen dette året skyldes særlig utviklingen på Vg1 der 3,6 prosent av elevene sluttet, jf. figur 24.

[13] Det er en del elever som har IV i ett eller flere fag som ikke har fullførtkode M. Det er helt riktig i tilfeller hvor elevene sluttet eller ikke har full fagkrets, da de skal ha fullførtkodene S eller H. Det er også noen elever som har fullførtkoder B eller I, i strid med Udirs registreringhåndbok.

[14] Rundskriv om fraværsgrensen | udir.no

Figur 24 Andel har sluttet per trinn 2018/19–2025/26 i Telemark

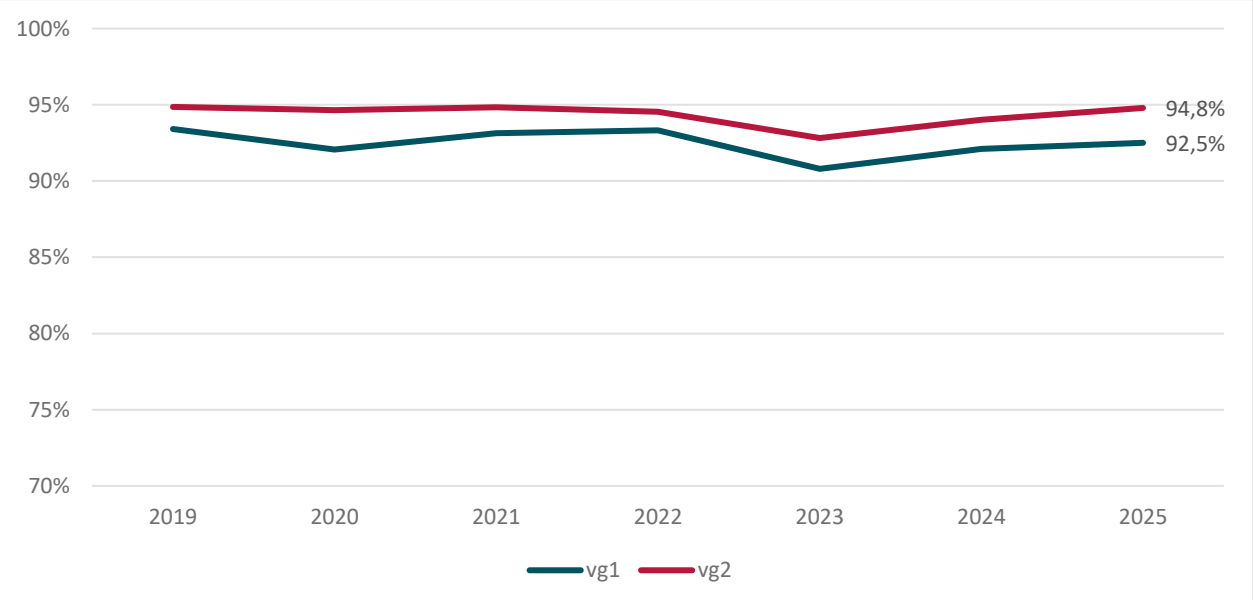
Kilde: VIGO/Qlik

Det er en tydelig sammenheng mellom grunnskolepoeng og sannsynligheten for at eleven slutter. Én av fem elever med 30 eller færre grunnskolepoeng sluttet i løpet av skoleåret. På Vg1 gjaldt dette om lag én av tre. Elever uten beregnede grunnskolepoeng er ikke inkludert i disse tallene.

3.3.5 Progresjon etter endt skoleår

Selv om 20 prosent av elevene på studieforberedende utdanningsprogram ikke har fullført og bestått skoleåret, går likevel over 90 prosent av Vg1-elevene videre til Vg2 og 94 prosent av Vg2-elevene videre til Vg3. Utviklingen for begge trinn er vist i figur 25. Progresjon 2025 betyr her progresjon fra 2024/25 til 2025/26. Progresjonen for elevene etter skoleåret 2025/26 blir ikke klart før elevtellingen i oktober 2026 og inkluderes derfor ikke i figuren.

Figur 25 Progresjon fra Vg1 og Vg2 studieforberedende

Kilde: VIGO/Qlik

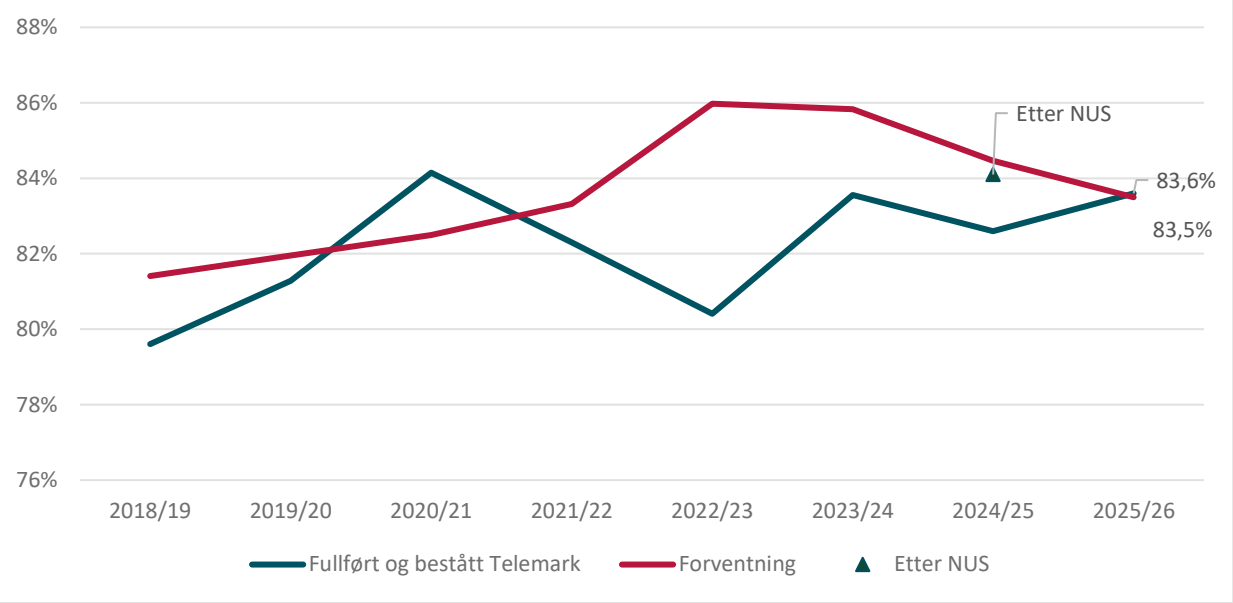
6,2 prosent av elevene på Vg1 begynte på nytt Vg1 i 2025/26, mens 2,5 prosent av elevene som gikk ut av Vg2 begynte på nytt på Vg1 eller Vg2. De aller fleste på Vg2.

3.4. Yrkesfaglig utdanningsprogram

Yrkesfagene har de siste to årene hatt høyere andel fullført og bestått enn studieforberedende utdanningsprogram. Skoleåret 2025/26 fullførte 83,6 prosent, ett prosentpoeng mer enn ved skoleårsslutt året før. Resultatet er litt bedre enn forventningsindikatoren, jf. figur 26.

Sammenlignet med året før er det færre elever som fullfører uten å bestå, og færre som mangler grunnlag for vurdering. Samtidig har andelen som slutter økt noe. Det er tydelige forskjeller mellom Vg1 og Vg2. På Vg2 fullfører og består en større andel av elevene, mens flere elever på Vg1 slutter eller får karakteren 1 i ett eller flere fag.

Figur 26 Fullført og bestått, og forventningsindikatoren. Yrkesfag

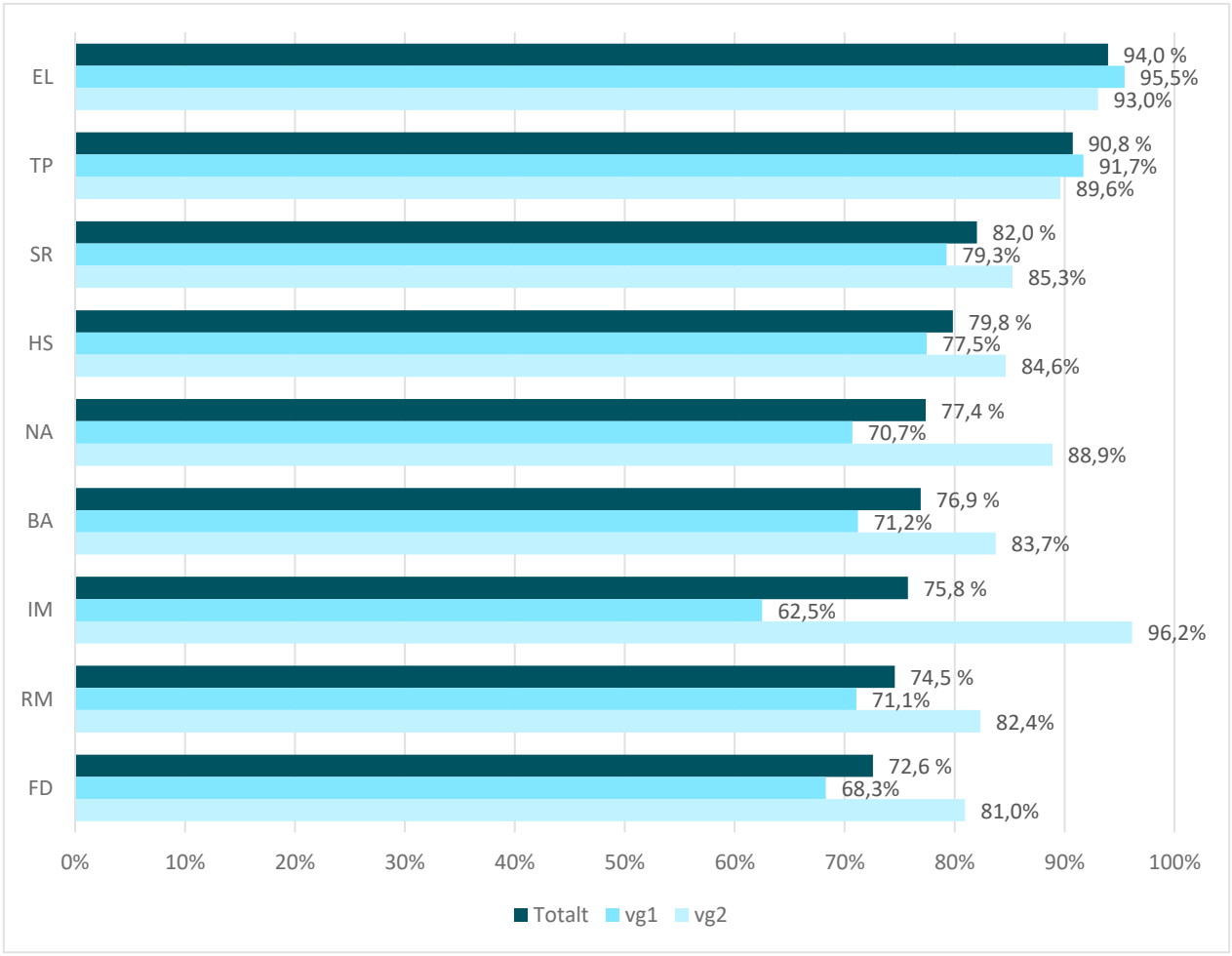

Kilde: VIGO/Qlik

Andelen fullført og bestått har økt over tid. Resultatene enkelte år er påvirket av pandemien og av ulik praksis for registrering av NUS-eksamen. For 2024/25 økte andelen med 1,5 prosentpoeng etter at NUS-eksamen var registrert.

Det er stor variasjon mellom programområdene, og i noen tilfeller også mellom trinnene. Særlig på små fag kan endringene fra trinn til trinn være store, jf. figur 27. Informasjonsteknologi og medieproduksjon (IM) på, Naturbruk (NA) på Nome og Restaurant og matfag (RM) på Hjalmar Johansen er eksempler på programområder med relativt få elever og som tilbys kun ett sted i fylket.

Figur 27 Fullført og bestått. Andeler per programområde og per trinn.

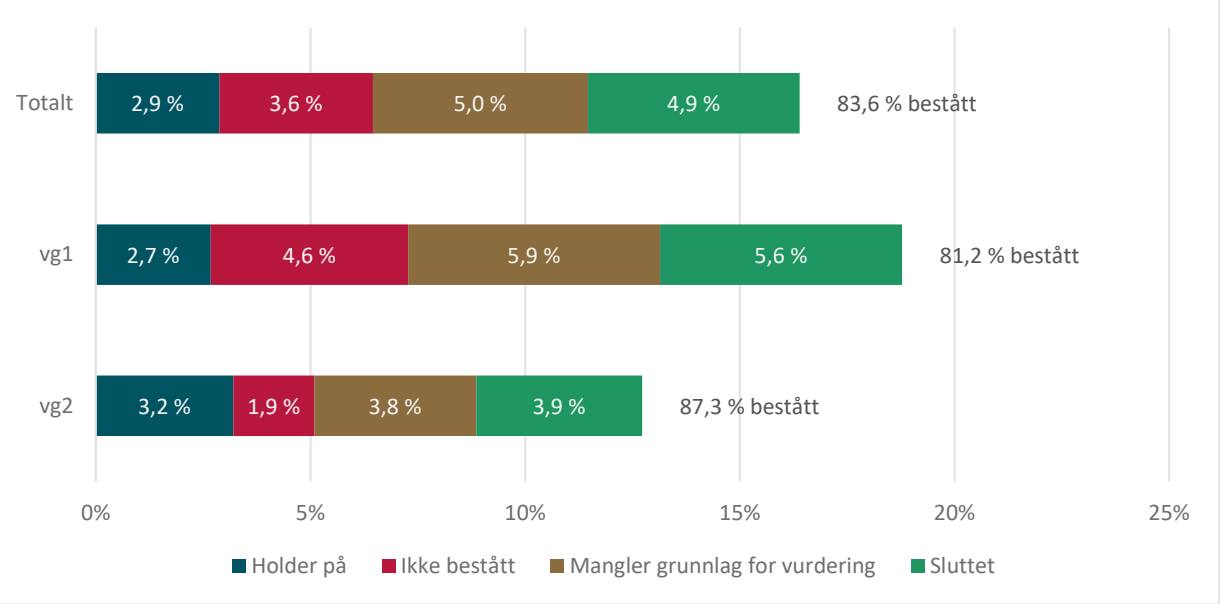
Kilde: VIGO/Qlik

Særlig på Informasjonsteknologi og medieproduksjon (IM) er det stor forskjell i resultatene mellom trinnene. Mens Vg2 har fylkets høyeste fullførtandel for et programområde, har nesten 4 av 10 ikke fullført på Vg1. De fleste av disse sluttet.

Det kan være få elever til sammen på et enkelt programområde og trinn, og resultatene bør derfor tolkes med forsiktighet.

Elektrofag og datateknologi (EL) og Teknologi- og industrifag (TP) har de høyeste fullførtandelene av alle programområdene. Begge programområdene har over 80 prosent gutter. EL og TP er blant de yrkesfaglige utdanningsprogrammene hvor både gutter og jenter har høyest grunnskolepoeng. Årsakene til at elevene ikke fullfører og består varierer mellom Vg1 og Vg2. Figur 28 viser fordelingen av fullførtkoder på de to trinnene.

Figur 28 Fordeling av fullførtkoder på Vg1 og Vg2. Yrkesfag. 2025/26

Kilde: VIGO/Qlik

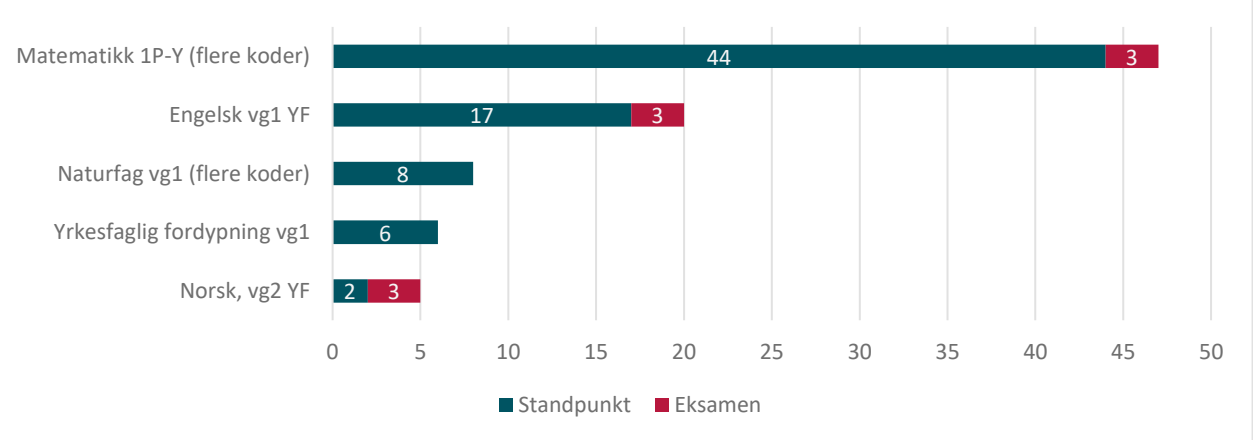
Vg1 har lavere andel fullført og bestått enn Vg2. Forskjellen skyldes særlig at flere Vg1-elever får karakteren 1 eller slutter i løpet av skoleåret. Manglende vurderingsgrunnlag er en viktig årsak til at elever ikke fullfører og består på begge trinn.

3.4.1 Fullført og ikke bestått skoleår

På Vg1 fullførte 4,6 prosent av elevene skoleåret uten å bestå, mot 2,2 prosent på Vg2. Som på studieforberedende utdanningsprogram er matematikk det faget der flest elever får karakteren 1. Omtrent halvparten av de 62 Vg1-elevene som fullførte uten å bestå, hadde karakteren 1 i matematikk.

Figur 29 viser fagene med flest karakter 1 på yrkesfag. Matematikk 1P-Y skiller seg klart ut, etterfulgt av engelsk, naturfag og yrkesfaglig fordypning. Elevene som kom opp til eksamen i matematikk, gjorde det imidlertid godt. Av 33 elever som kom opp til eksamen i 1P-Y, besto 30.

Figur 29 Fag med flest karakter 1 på yrkesfaglige utdanningsprogram. Alle elever. 2025/26

Kilde: VIGO/Qlik

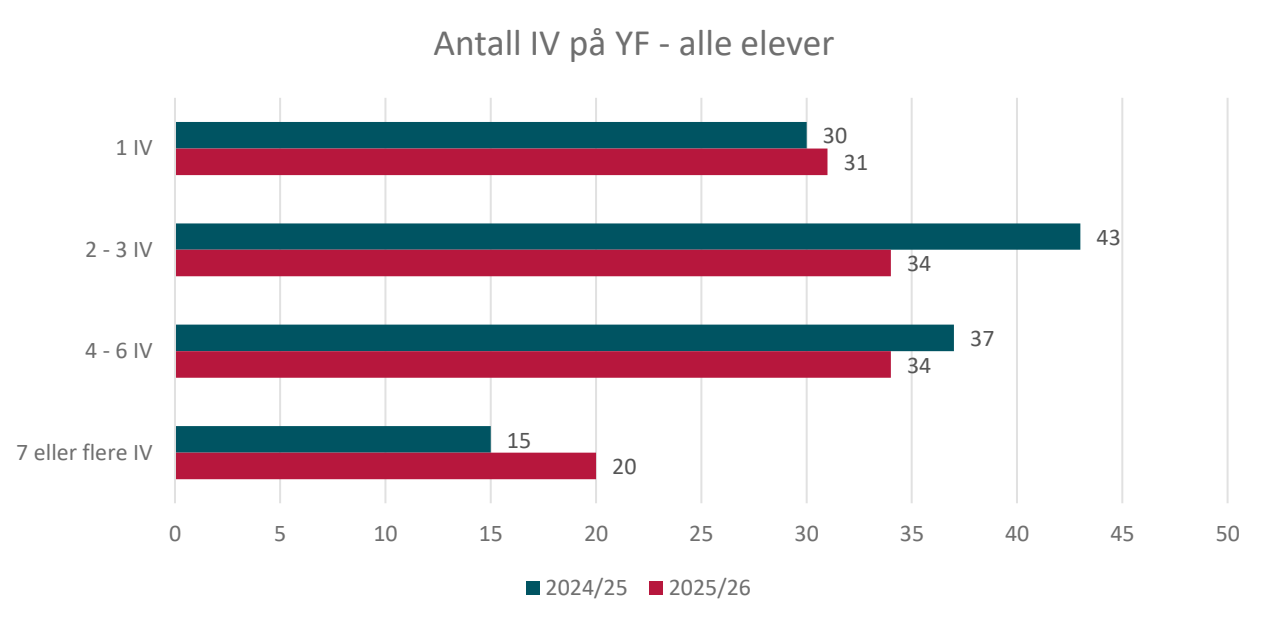
På Vg2 er ikke matematikk obligatorisk, og det er ikke noen fag som skiller seg ut med særlig høye antall av karakter 1. Det er også kun 1,9 prosent av elevene på Vg2 som ikke har bestått på grunn av karakteren 1.

3.4.2 Manglende grunnlag for vurdering i fag

122 elever på yrkesfag avsluttet skoleåret 2025/26 med fullførtkoden M, det vil si at de manglet grunnlag for vurdering i ett eller flere fag. Det er 18 færre enn året før, selv om det er 120 flere elever i alt på yrkesfaglig utdanningsprogram. Det utgjør 5,0 prosent av elevene, ned fra 5,8 prosent i fjor. Nedgangen kommer samtidig som det samlede elevtallet på yrkesfag har økt med 120 elever.

Nedgangen i IV (ikke vurdert) gjelder først og fremst elever som mangler vurderingsgrunnlag i to til seks fag, jf. figur 30. Antallet elever med én IV er omtrent uendret. Samtidig har antallet elever med IV i sju eller flere fag økt fra 15 til 20.

Figur 30 Fordeling av elever etter antall fag med IV. Yrkesfag. 2024/25 og 2025/26.

Kilde: VIGO/Qlik

Engelsk, kroppsøving, yrkesfaglig fordypning, matematikk og samfunnskunnskap er de vanligste fagene elevene på yrkesfag får IV i og den klart vanligste årsaken er oversteget fraværsgrense.

3.4.3 Elever uten full fagkrets

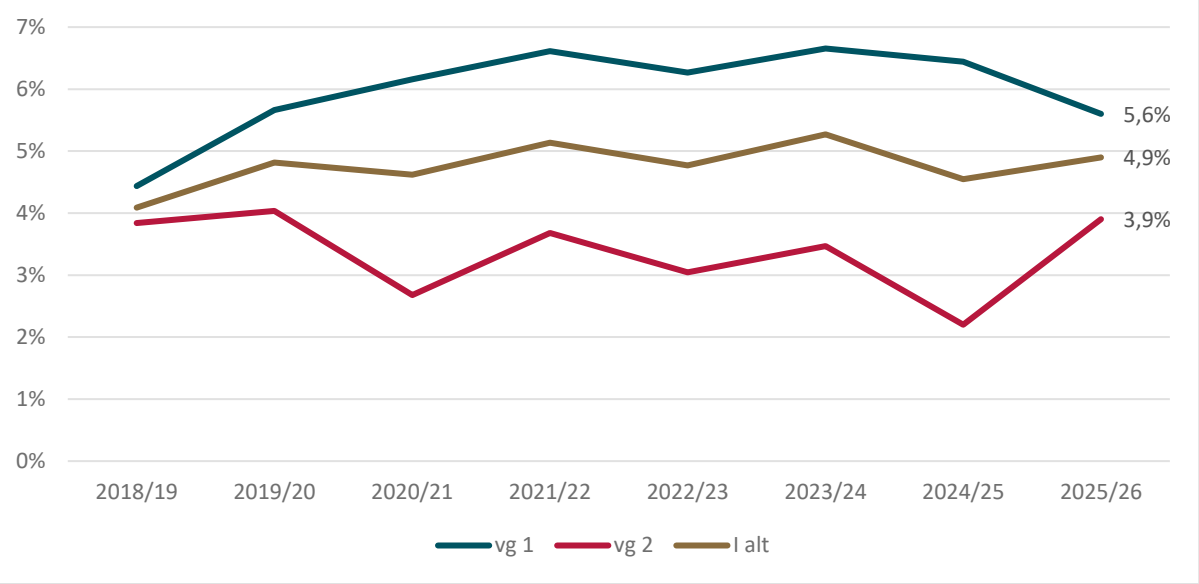
Kun i underkant av 3 prosent av elevene på yrkesfag mangler obligatoriske fag. Det kan være elever som tar trinnet over to år eller som har avsluttet ett eller flere fag som de for eksempel skal ta som privatist.

Det er liten forskjell på Vg1 og Vg2 når det gjelder antallet som ikke tar alle fagene. De fleste av disse elevene har bestått de fagene de har tatt. Av de 70 elevene som *holder på fortsatt*, så har 49 bestått de fagene de har tatt.

3.4.4 Sluttet

4,9 prosent av elevene på yrkesfag sluttet skoleåret 2025/26. Dette er litt høyere enn i fjor. Det er klart flere som slutter på Vg1 enn på Vg2, som vist i figur 31.

Figur 31 Andel sluttet på yrkesfag, Vg1 og Vg2. 2018/19–2025/26

Kilde: VIGO/Qlik

Informasjonsteknologi og medieproduksjon (IM), Restaurant og matfag (RM) og Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (FD) har sluttrater over 10 prosent. FD og RM er også programområdene med lavest grunnskolepoengsnitt.

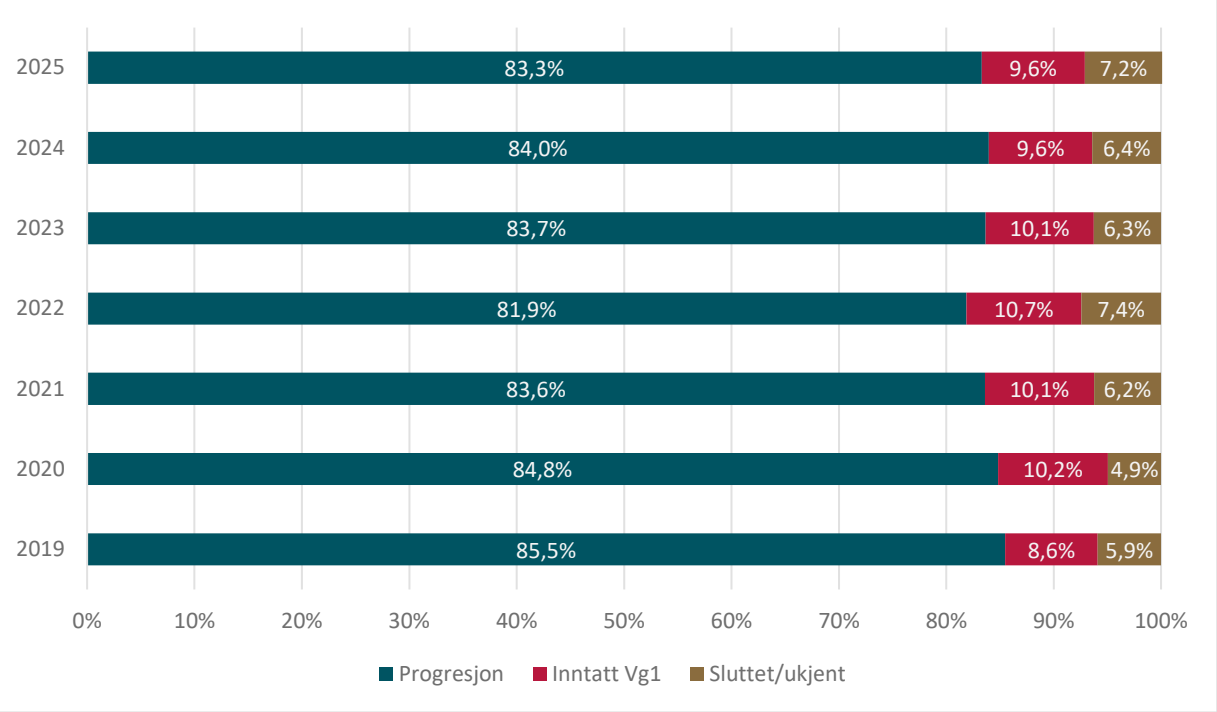
Andelen som slutter fra år til år på de forskjellige skolene og programområdene varierer.

3.4.5 Progresjon etter endt skoleår

Elever som fullfører og består skoleåret, går i all hovedsak videre i utdanningsløpet. For elever på Vg1 betyr det at de fortsetter på Vg2. I tillegg er det noen elever som ikke har fullført og bestått skoleåret som likevel går videre på Vg2. Rundt 10 prosent av elevene de siste årene går Vg1 om igjen, enten på samme programområde eller et annet. Figur 32 viser progresjonen til elevene som gikk ut av Vg1 hvert år. Overgangsåret 2025 viser elever som gikk ut av Vg1 skoleåret 2024/25 og hva de gjør i 2025/26.[15] Figuren viser at det er liten endring i progresjonen de siste årene.

[15] Overgangen *fra* 2025/26 til 2026/27 blir tilgjengelig etter elevtellingen 1. oktober.

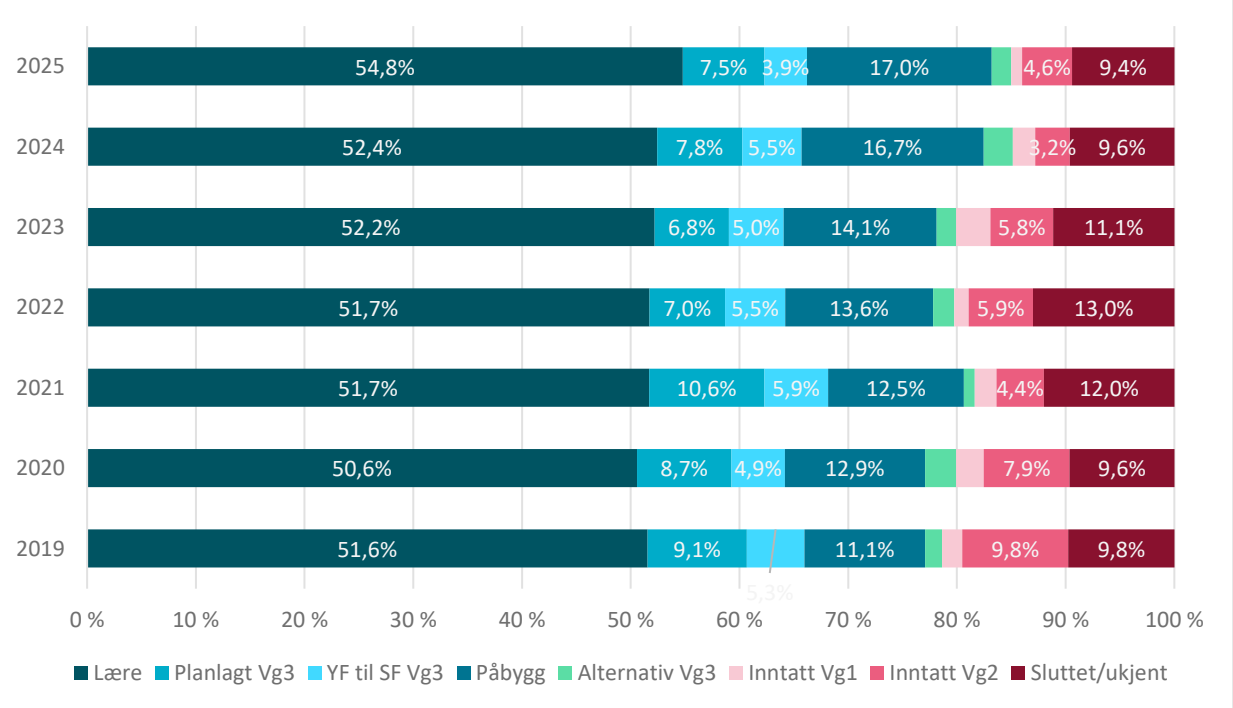
Figur 32 Overgang fra yrkesfag Vg1

Kilde: VIGO/Qlik

Etter endt Vg2 er mulighetene flere, som vist i figur 33. De blå og grønne feltene i figuren er ulike former for progresjon, mens de røde er feltene er manglende progresjon. Figuren viser at det er en økning i andelen elever som går over til lære etter endt Vg2, og en litt større økning i andelen som begynner på påbygg. 17 prosent av elevene som gikk ut av Vg2 i 2024/25 tok påbygg i 2025/26. Andelen som slutter eller begynner på nytt på Vg1 eller Vg2 er lavere enn tidligere år.

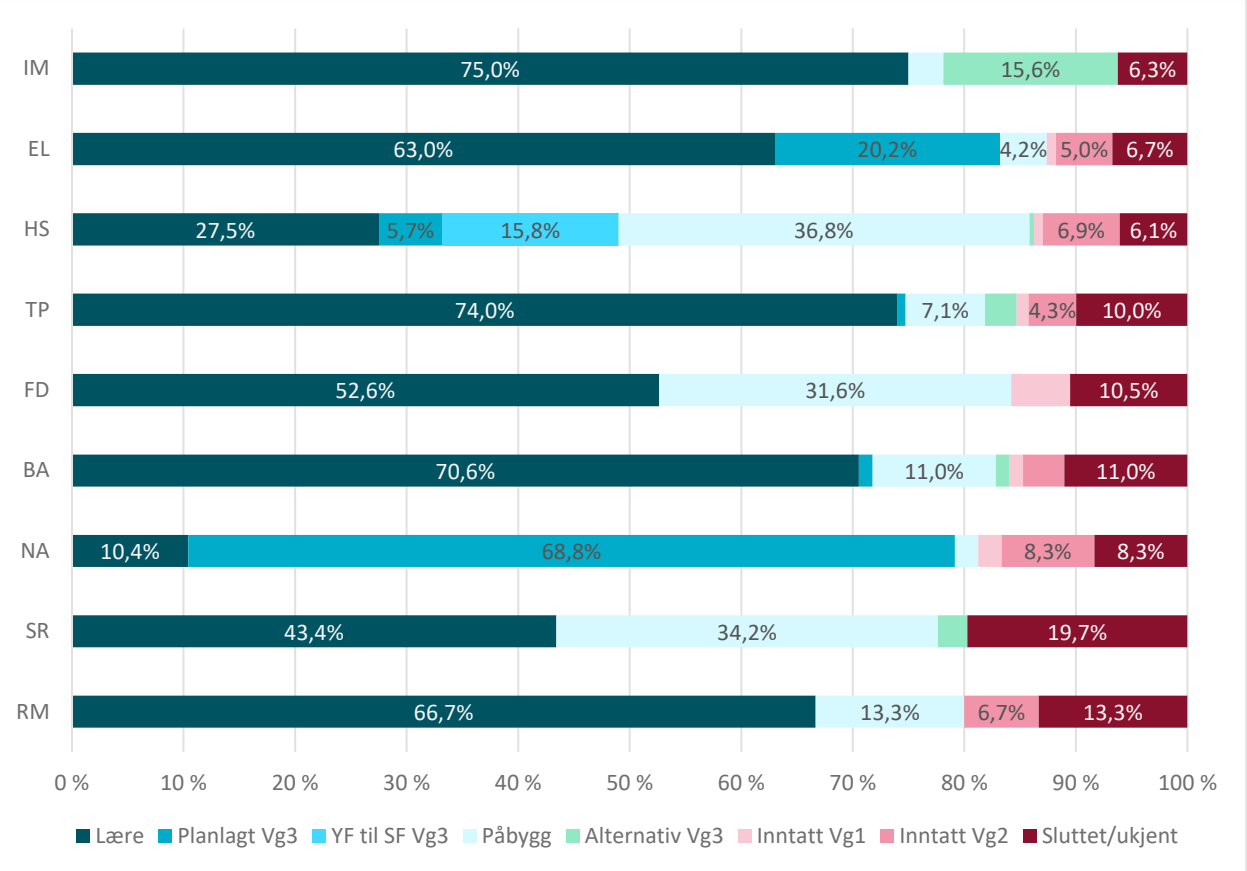
Figur 33 Overganger fra yrkesfag Vg2

Kilde: VIGO/Qlik

Figur 34 viser at andelen som velger påbygg etter Vg2 er spesielt høy på helse- og sosialfag, der 36 prosent av elevene tok påbygg skoleåret 2025/26. I tillegg begynte 20 prosent av elevene på Vg3 studieforberedende utdanningsprogram. Bare 24 prosent begynte i lære. Programområdene med høyest overgang til læretid er Informasjonsteknologi og medieproduksjon (75 prosent), Teknologi og industrifag (74 prosent), Bygg- og anleggsteknikk (71 prosent), Restaurant og matfag (67 prosent) og Elektrofag og datateknologi (63 prosent). Elevene på Naturbruk begynner på Vg3, som planlagt.

Figur 34 Overganger fra Vg2 yrkesfag per programområder. 2024/25–2025/26

Kilde: VIGO/Qlik

3.5. Påbygging til generell studiekompetanse

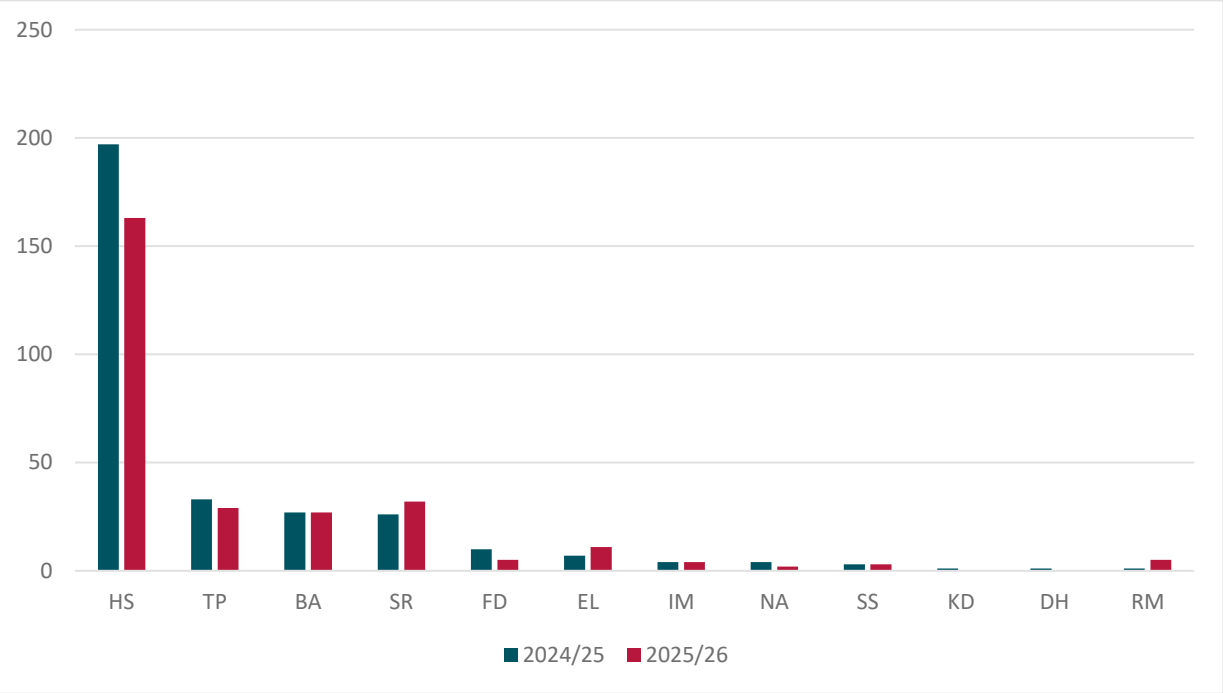
Påbygg til generell studiekompetanse gir elever muligheten til å ta en høyere utdanning etter å ha fullført yrkesfaglig utdanningsprogram. Retten til påbygg gjelder ut det skoleåret som begynner når man fyller 24 år. Elevene kan velge å ta påbygg etter fullført og bestått Vg2 yrkesfag, eller etter fag- eller svennebrev.

Skoleåret 2025/26 hadde flere elever i påbygg som kom rett fra Vg2 enn tidligere år, hvor en større andel har gått i lære før de begynner på påbygg. Andelen fullført og bestått var klart høyere for elevene med fag- eller svennebrev. Sett over flere år, er det ingen systematisk forskjell i fullført og bestått mellom elever som kommer fra Vg2 og elever som kommer med fagbrev.

De aller fleste elevene på påbygg har bakgrunn fra Helse- og oppvekstfag. Av de 301 elevene som gikk påbygg i 2025/26, gikk 163 Helse- og oppvekstfag Vg2 ett av de seks foregående årene, jf. figur 35. Teknologi og industrifag, Bygg- og anleggsteknikk og Salg, service og reiseliv har også en

del elever som fortsetter utdanningen sin på påbygg.[16] Figuren viser også at det er en nedgang i antall elever fra Helse- og oppvekstfag som fører til reduksjonen i antallet elever på påbygg.

Figur 35 Antall elever på påbygg 2024/25 – 2025/26 med bakgrunn fra ulike programområder

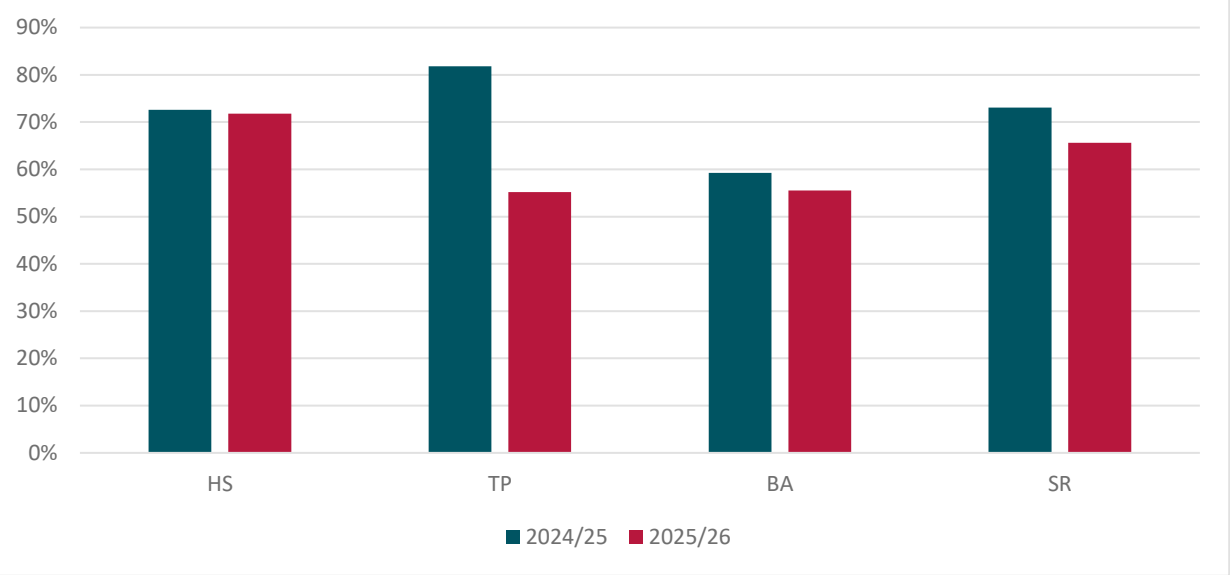

Kilde: VIGO/Qlik

En gjennomgang av fullført og bestått ut fra hvilket programområde elevene kommer fra, viser at det er størst relativ nedgang i beståttandelene blant påbyggelevene som kommer fra utdanningsprogrammet Teknologi og industrifag. 13 av de 29 eleven fullførte ikke. Utdanningsprogrammet Helse- og oppvekstfag er den klart største gruppen elever, men de har tilnærmet lik gjennomføringsgrad som i fjor, jf. figur 36.

[16] 21 av elevene som gikk påbygg i 2024/25 ble ikke funnet igjen i videregående opplæring i årene 2018/19 til 2023/24.

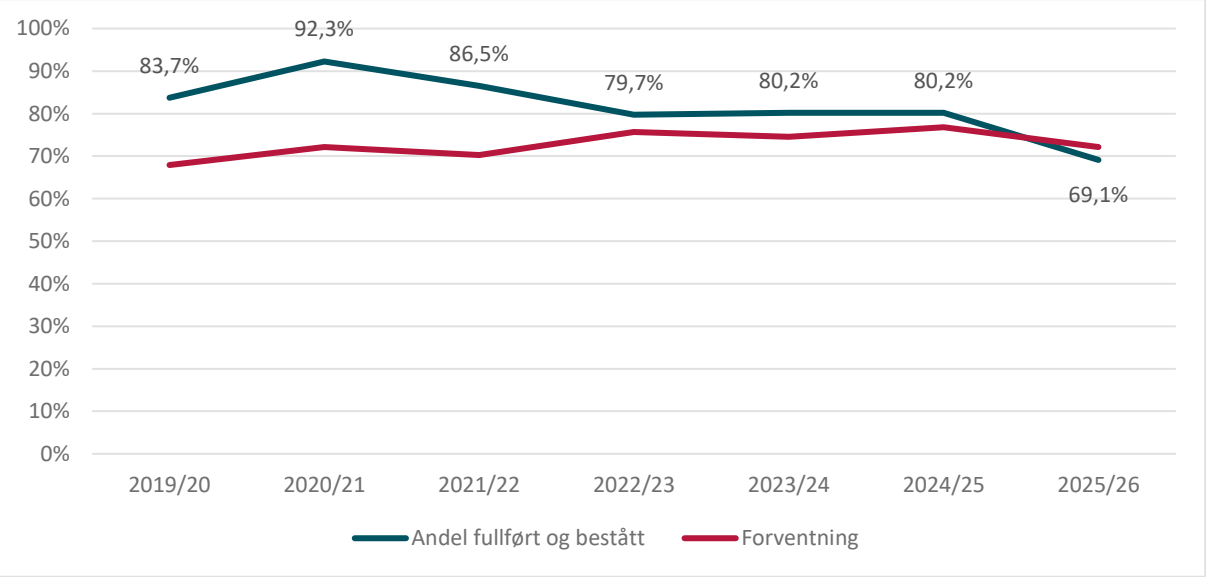
Figur 36 Andel fullført og bestått etter fagbakgrunn.

Kilde: VIGO/Qlik

Påbygg har de siste årene hatt en gjennomføring på rundt 80 prosent eller høyere og bedre resultater enn forventet.[17] Skoleåret 2025/26 falt andelen som fullførte og besto påbygg kraftig fra 80 prosent til 69 prosent, jf. figur 37. Dette er klart under forventningsindikatoren.

Figur 37 Andel fullført og bestått påbygg og forventningsindikator.

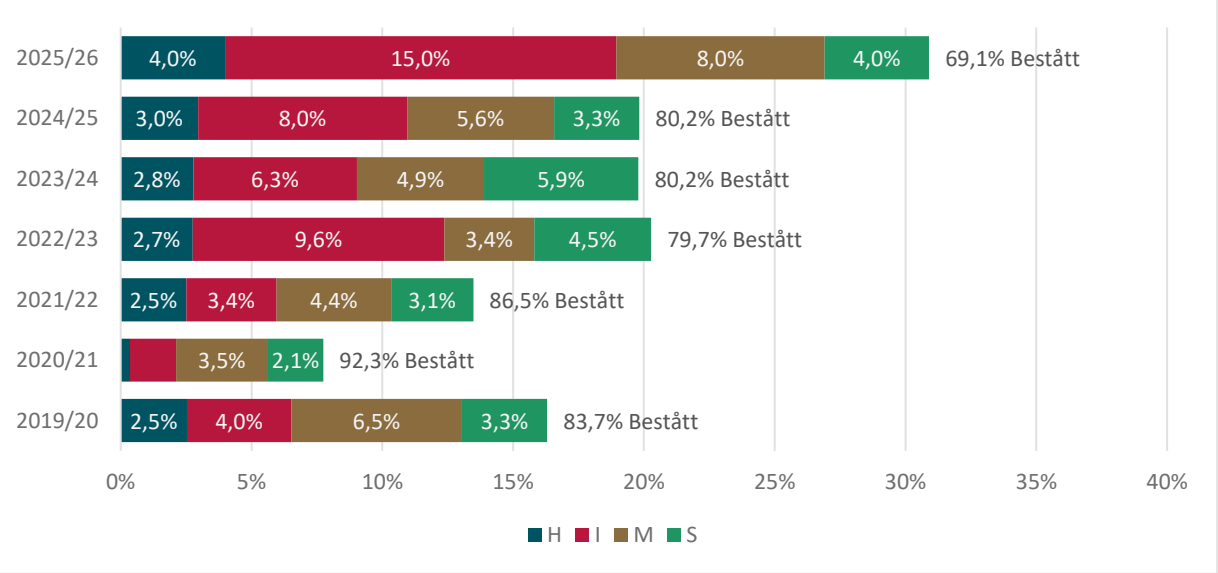

Kilde: VIGO/Qlik

Nedgangen skyldes først og fremst at langt flere elever fullfører uten å bestå. 15 prosent av elevene fikk fullførtkode I[18], mot 8 prosent året før. Det er også en økning i andelen som mangler grunnlag for vurdering, mens andelen som sluttet er omtrent uendret, jf. figur 38.

[17] Skoleutvikling har ikke tall for FB-andelen før NUS - eksamen for tidligere år.
[18] Fullført og ikke bestått. Eleven har tatt alle fagene, men fått karakter 1 i ett eller flere fag.

Figur 38 Fordeling fullførtkoder. Påbygg.

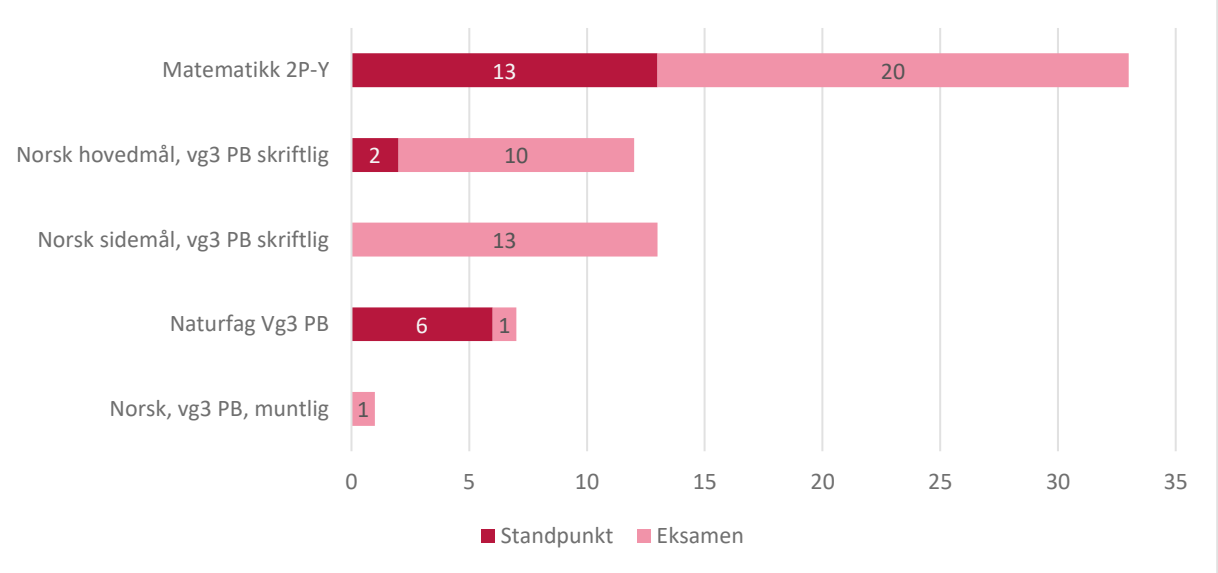

Kilde: VIGO/Qlik

3.5.1 Fullført og ikke bestått

Matematikk er det viktigste hinderet for fullført og bestått også på påbygg. Av de 97 elevene som ble trukket ut til eksamen i matematikk 2P-Y, fikk 20 karakter 1, se figur 39.

Figur 39 Antall karakter 1 til standpunkt og eksamen i de fem viktigste fagene elevene ikke består.

Kilde: VIGO/Qlik

3.5.2 Manglende grunnlag for vurdering

24 elever på påbygg fikk fullførtkode M[19] fordi det ikke var grunnlag for vurdering. Den vanligste årsaken er overskredet fraværsgrense, men det er også en del som har FAM-kode 21, som betyr at faglærer ikke har grunnlag for vurdering.

Som på de andre utdanningstypene har noen elever IV i flere fag. Ni elever har IV i opptil tre fag. De øvrige har IV i fire eller flere fag. Flest elever har IV i matematikk, norsk hovedmål og sidemål, naturfag, kroppsøving, psykologi og historie.

3.6. Mer opplæring

Elever som har gjennomført opplæringen, men ikke har bestått standpunktkarakter eller eksamen i ett eller flere fag, har rett til mer opplæring i faget. Opplæringen skal være i samsvar med læreplanen, men kan organiseres med et annet timetall enn den ordinære opplæringen. I Telemark organiseres meropplæringen blant annet i ordinære klasser, i egne grupper og som nettundervisning.

Erfaringene fra det første året med ordningen viser at relativt få elever benyttet tilbudet. Skolene rapporterte om omtrent 60 søkere til mer opplæring i 2025/26. Ikke alle søkerne startet opplæringen, og flere avsluttet underveis. Noen valgte i stedet å ta NUS-eksamen og avsluttet meropplæringen dersom de bestod.

De fleste som søkte om mer opplæring, hadde strøket i det aktuelle faget foregående skoleår. Matematikk på Vg1 og Vg2 og Norsk på Vg3 er blant fagene flest har søkt mer opplæring i.

To av tre elever som startet mer opplæring, fullførte opplæringen og et flertall endte med bestått fag.[20]

Skolene beskriver meropplæringen som krevende å organisere. Mange av elevene er samtidig i ordinær opplæring og har allerede fulle timeplaner. Det gjør det vanskelig å finne tid til meropplæringen. Usikkerhet om hvor mange elever som faktisk starter og følger opplæringen, gjør det også vanskelig å planlegge grupper og lærerressurser.

Erfaringene fra det første året er brukt til å videreutvikle organiseringen av tilbudet. Informasjonen til elever og ansatte er styrket, og det er utarbeidet felles informasjonsmateriell til skolene. Skolene har også utviklet egne rutiner for hvordan meropplæringen kan organiseres i ulike fag.

3.7. Karakterer og eksamen

Karakterene gir informasjon om elevenes faglige kompetanse og er samtidig viktige for elevenes muligheter til videre utdanning. Dette kapitlet viser utviklingen i karakterene i Telemark. Det beskriver også hvordan resultatene varierer mellom utdanningstyper og fag, og hvordan resultatene i Telemark er sammenlignet med resultatene nasjonalt. I tillegg belyser kapitlet forholdet mellom standpunkt- og eksamenskarakterer.

---

[19] Mangler grunnlag for vurdering. Eleven har tatt alle fagene på programområdet, men har fått IV (ikke vurderingsgrunnlag) i ett eller flere fag, som regel på grunn av høyt fravær i faget. Elever som har både karakter 1 og IV får fullførtkode M.

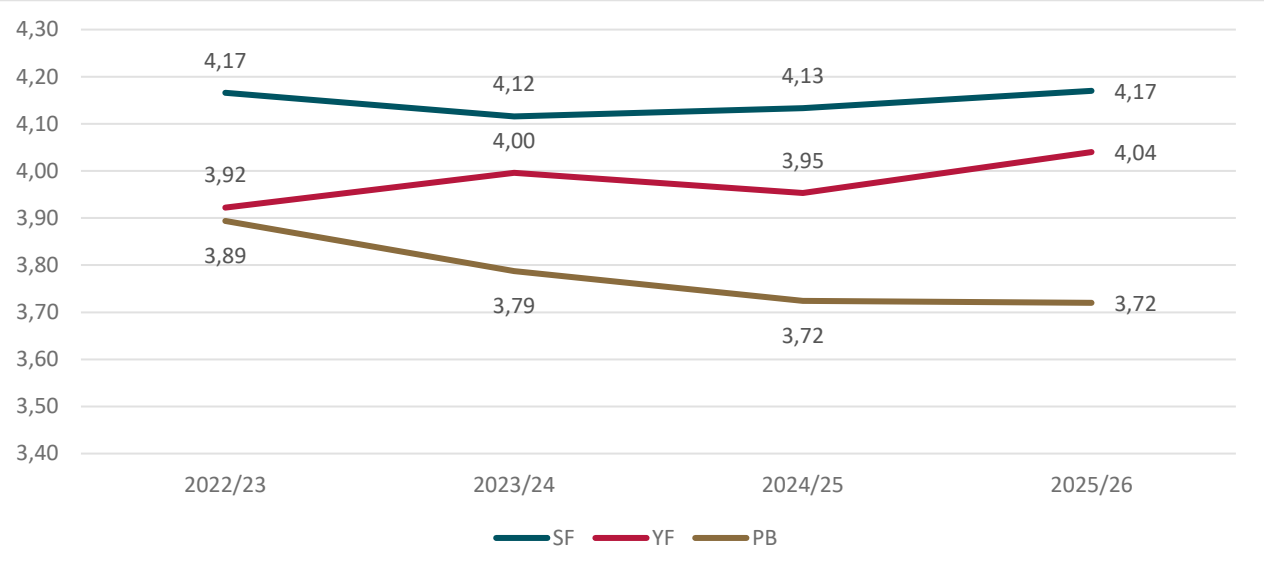
[20] Skolene rapporterer tallene ulikt, og det er ikke alltid mulig å skille elever som har bestått NUS fra elever som har bestått etter meropplæring. Tallene er derfor anslag.

3.7.1 Utvikling i karakterer

Gjennomsnittskarakterene inkluderer både standpunkt, termin 2 og eksamenskarakterer. For elever i videregående opplæring i Telemark har gjennomsnittskarakterene økt fra 4,03 i 2024/25 til 4,08 i 2025/26. Økningen tilsvarer at 250 elever har gått opp en hel karakter i gjennomsnitt, eller at 500 elever har gått opp fra 3,5 i snitt til 4.

Utviklingen varierer imidlertid mellom studieforberedende utdanningsprogram, yrkesfag og påbygging til generell studiekompetanse, jf. figur 40. Utviklingen i gjennomsnittskarakter har over tid vært mest positiv for yrkesfagene, mens studieforberedende utdanningsprogram har samme karaktersnitt som i 2022/23. Elevene på påbygg har fått dårligere karakterer de siste årene, men holder samme snitt som i fjor til tross for lavere gjennomføring.

Figur 40 Utvikling i gjennomsnittskarakterer per utdanningstype i Telemark

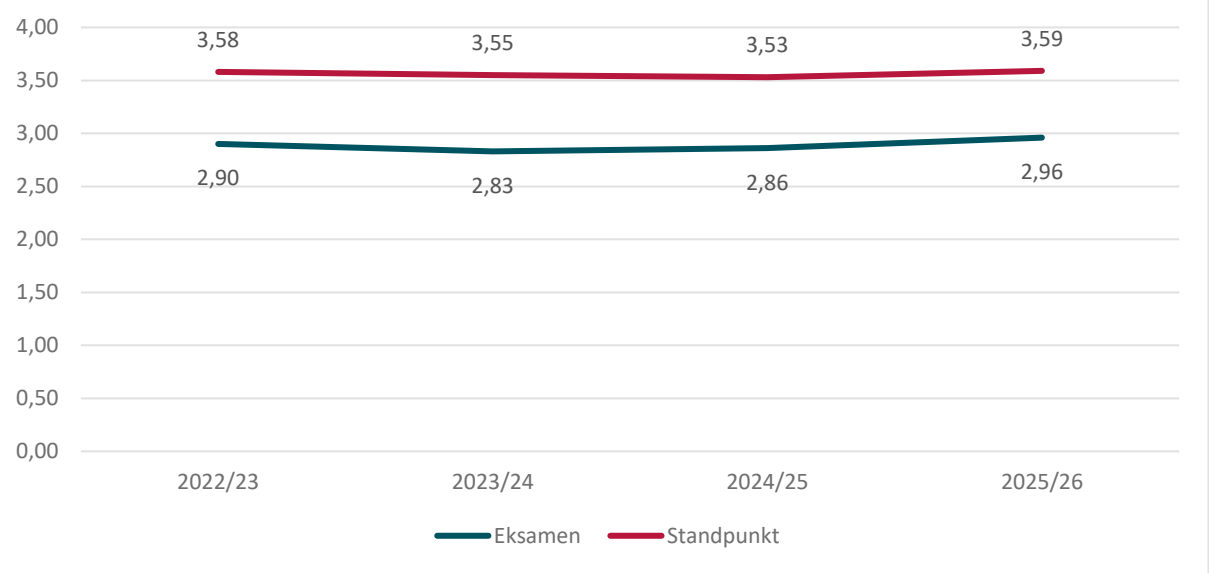
Kilde: VIGO/Qlik

3.7.2 Resultater i sentrale fag

Karakterene i matematikk har bedret seg etter et par år med nedgang. Gjennomsnittskarakteren på tvers av matematikkfag, utdanningsprogram og trinn økte med 0,06 karakterpoeng fra året før, jf. figur 41. Det tilsvarer at 150 elever har løftet seg ett karakterpoeng, og indikerer at satsingen på matematikk ikke bare har ført til at færre ikke består, men også bedre karakterutvikling. Økningen gjelder både standpunkt og eksamen. I matematikk 1P og 2P økte gjennomsnittlig standpunktkarakter med henholdsvis 0,11 og 0,13 karakterpoeng.

Mens resultatene i matematikk har bedret seg, har gjennomsnittskarakteren samlet sett enten lik eller litt lavere i norsk, engelsk og fremmedspråk.

Figur 41 Gjennomsnittskarakter for matematikk, standpunkt og eksamen, for alle matematikkfag og programområder.

Kilde: VIGO/Qlik

Standpunktkarakterene i Telemark er litt lavere enn nasjonalt i de fleste fag, men i matematikk 1P har elevene i Telemark i gjennomsnitt 0,1 karakterpoeng bedre enn nasjonalt.[21] Matematikkarakterene har bedret seg hvert av de tre siste årene. I 2023/24 var matematikk 1P faget med størst forskjell med 0,3 karakterpoeng. Det betyr at Telemark har løftet seg 0,4 karakterpoeng ift. nasjonale resultater i løpet av to år.

Tabell 2 Standpunktkarakterer – resultat i gjennomsnitt. 2025/26

	Telemark	Nasjonalt	Differanse
Engelsk Vg1 SF	4,4	4,5	-0,1
Engelsk Vg1 YF	3,8	3,9	-0,1
Matematikk 1P	3,6	3,5	0,1
Matematikk 2P	3,5	3,6	-0,1
Matematikk 2P-Y	3,3	3,4	-0,1
Norsk, Vg2 YF	3,9	3,9	0
Norsk hovedmål, Vg3 SF, skriftlig	4,1	4,1	0
Norsk sidemål, Vg3 SF, skriftlig	3,9	4,0	-0,1
Norsk hovedmål, Vg3 PB, skriftlig	3,6	3,6	0
Norsk sidemål, Vg3 PB, skriftlig	3,4	3,5	-0,1
Norsk, Vg3 SF, muntlig	4,5	4,6	-0,1
Norsk, Vg3 PB, muntlig	4,2	4,1	0,1

Kilde: Udir.no

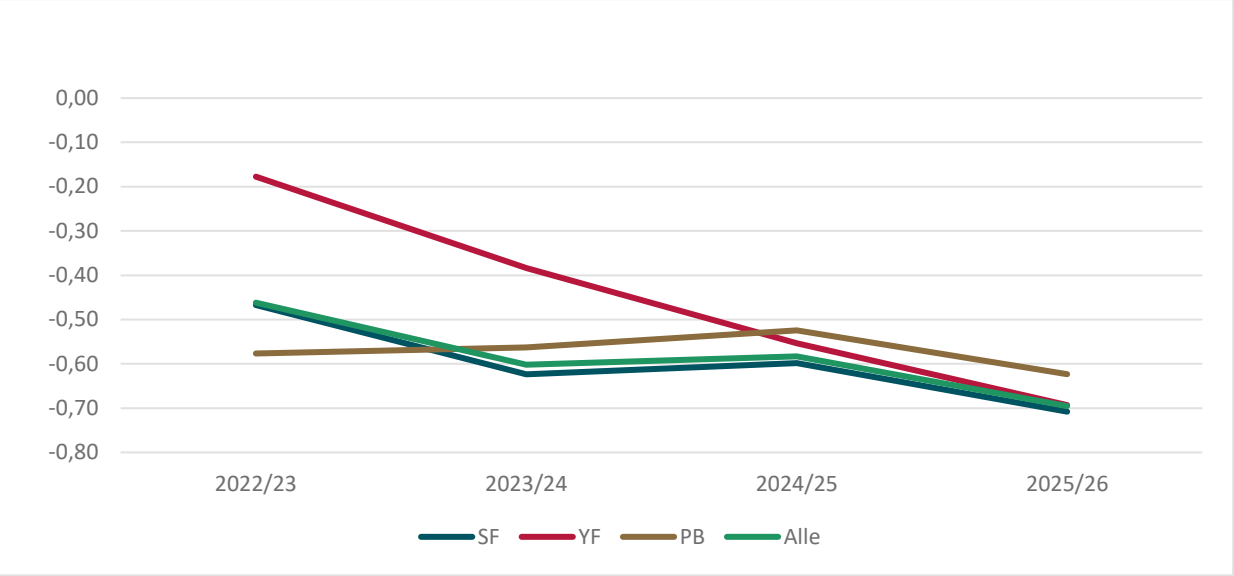
[21] Utdanningsdirektoratet sine tall har bare én desimal. Dermed kan forskjellen være fra 0,05 til 0,015 karakterpoeng.

3.7.3 Standpunkt og eksamen

Standpunktkarakteren skal uttrykke elevens samlede kompetanse i faget ved avslutningen av opplæringen, mens eksamenskarakteren uttrykker kompetansen eleven viser på eksamen. Standpunkt og eksamen er dermed ulike uttrykk for kompetanse og bygger på ulikt vurderingsgrunnlag.

Elevene får gjennomgående bedre karakter i standpunkt enn på skriftlig eksamen i samme fag. I 2025/26 var forskjellen i gjennomsnitt 0,7 karakterpoeng. Forskjellen er noe mindre på påbygg enn på studieforberedende og yrkesfag, og har økt de siste årene, jf. figur 42.

Figur 42 Avvik standpunkt-skriftlig eksamen per utdanningstype.

Kilde: VIGO/Qlik

Det er normalt at gjennomsnittskarakteren til skriftlig eksamen ligger lavere enn standpunktkarakteren. I Meld. St. 28 (2015-2016)[22] understrekes det at eksamens- og standpunktkarakterer er to ulike uttrykk for kompetanse. En eksamenskarakter blir satt på et mer begrenset vurderingsgrunnlag enn en standpunktkarakter. Meldingen slår videre fast at hvis en sammenlikning mellom standpunkt- og eksamenskarakterer skal være hensiktsmessig, må en se på om forskjeller over tid avviker systematisk fra den nasjonale, gjennomsnittlige differansen mellom standpunkt- og eksamenskarakterer.

3.7.4 Eksamenskarakterer

Elevene i Telemark avla over 3700 skriftlige eksamener våren 2026. I de fleste av de utvalgte fagene var gjennomsnittskarakteren noe lavere enn nasjonalt, jf. tabell 3. Forskjellene er minst i matematikk, mens enkelte av norskfagene har større forskjeller. Matematikk har samtidig de laveste gjennomsnittskarakterene, både i Telemark og nasjonalt.

Matematikkresultatene forbedret seg tydelig i fjor, både i standpunkt og til eksamen. Årets resultater bekrefter den positive utviklingen.

[22] Melding til Stortinget: Fag – Fordypning – Forståelse. En fornyelse av Kunnskapsløftet (15.4.2016)

Tabell 3 Eksamenskarakterer – resultat i gjennomsnitt, 2025/26

	Telemark	Nasjonalt	Differanse
Engelsk Vg1 SF	4,2	4,4	-0,2
Engelsk Vg1 YF	3,4	3,6	-0,2
Matematikk 1P	2,6	2,6	0
Matematikk 2P	2,9	3	-0,1
Matematikk 2P-Y	2,8	2,9	-0,1
Norsk hovedmål, Vg3 SF, skriftlig	3,5	3,6	-0,1
Norsk sidemål, Vg3 SF, skriftlig	3,3	3,6	-0,3
Norsk hovedmål, Vg3 PB, skriftlig	3	3,1	-0,1
Norsk sidemål, Vg3 PB, skriftlig	2,8	3	-0,2
Norsk, Vg2 YF	3,2	3,5	-0,3

Kilder: Udir.no, Qlik

3.7.5 Gjennomføring av eksamen

Kunnskapsdepartementet valgte fra våren 2026 å flytte hovedvekten av Vg3-eksamener til før 17. mai for å sikre at russefeiringen kommer etter eksamen, og ikke omvendt.[23] Udir fastsatte en felles dato for trekk av elever til eksamen som i år var mye tidligere enn før, og som kan ha bidratt til å endre hvordan elevene har arbeidet med de ulike fagene fram mot eksamen. Det har vært noen utfordringer knytta til en mer komprimert eksamensperiode som følge av endringene. Det kan også være utfordrende å motivere elever til undervisning i fag etter at eksamen er gjennomført.

Utviklingen av kunstig intelligens og mer avanserte teknologiske hjelpemidler skaper utfordringer for særlig skriftlig eksamen i videregående skole. Som konsekvens av dette har Utdanningsdirektoratet besluttet å ta i bruk sikker nettleser (Safe Exam Browser – SEB) ved avvikling av skriftlig eksamen. Sikker nettleser låser ned kandidatenes datamaskin, slik at kandidatene bare har tilgang til eksamenssystemet. Dette vil redusere kandidaters mulighet for å jukse. Kandidatene vil ha tilgang til enkelte hjelpemidler, som er bestemt i den enkelte eksamensoppgaven.

Sikker nettleser ble tatt i bruk i utvalgte fag våren 2026. Høsten 2026 vil ordningen bli utvidet til å gjelde flere fag. Utdanningsdirektoratet planlegger for at nesten alle sentralt gitte eksamener skal gjennomføres i sikker nettleser fra våren 2027[24]. På skriftlige eksamener i matematikk, samt realfagene biologi, kjemi og fysikk, har Utdanningsdirektoratet derimot bestemt at disse fagene fra og med våren 2027 skal gjennomføres uten bruk av datamaskin for å redusere risikoen for bruk av KI.

[23] Endringer i eksamenstrekket og standpunkt for videregående | udir.no

[24] Endringer i eksamen | udir.no

Privatisteksamen

I Telemark ble det skoleåret 2025/26 avlagt til sammen 2103 skriftlige, 688 muntlige, 255 muntlig-praktiske og 87 praktiske privatisteksamener.

Det er en utfordring at kandidater ikke møter til privatisteksamen som de har meldt seg opp til. Dette medfører unødige kostnader til sensorer og eksamensavvikling. Tabell 4 og tabell 5 viser at til sammen 812 kandidater ikke møtte opp til privatisteksamen skoleåret 2025/26. Det tilsvarer 21 prosent av de oppmeldte.

Tabell 4 Antall oppmeldte, møtt og ikke møtt til privatisteksamen. Høsten 2025

Type eksamen	Antall oppmeldt	Antall møtt	Antall ikke møtt
Skriftlig	1223	1038	185
Muntlig	480	394	86
Muntlig-praktisk	161	113	48
Praktisk	52	39	13
Totalt	**1916**	**1584**	**332**

Tabell 5 Antall oppmeldte, møtt og ikke møtt til privatisteksamen. Vår 2026

Type eksamen	Antall oppmeldt	Antall møtt	Antall ikke møtt
Skriftlig	1344	1065	279
Muntlig	411	294	117
Muntlig-praktisk	218	142	76
Praktisk	56	48	8
Totalt	**2029**	**1549**	**480**

3.8. Fravær

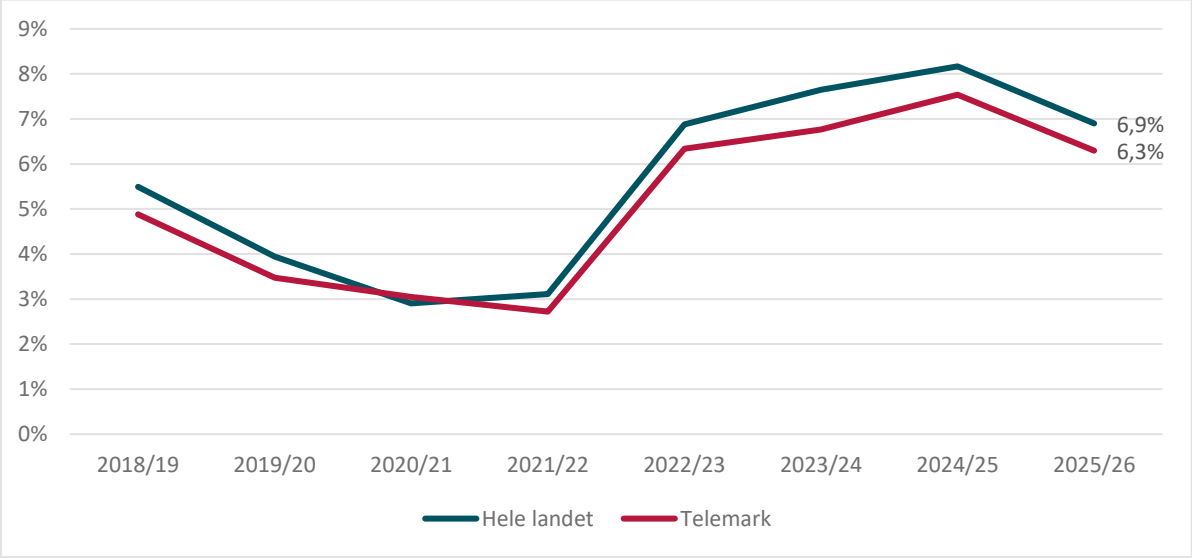
Økningen i skolefraværet i Norge de siste årene har fått mye oppmerksomhet og det har blitt iverksatt ulike tiltak for å redusere fraværet. I videregående skole må elevene forholde seg til fraværsgrensen der hovedregelen er at eleven mister karakteren i faget dersom fraværet overstiger 10 prosent. Formålet med fraværsgrensen er å motivere elevene til jevn innsats, og å forhindre skulk.[25] Overskredet fraværsgrense påvirker bare standpunktkarakter og halvårsvurdering med karakter ved slutten av skoleåret i gjennomgående fag.

Fraværsstatistikken for elever viser fraværet slik det står på vitnemålet, og føres som hele dager og timer. Elever som slutter i videregående skole i løpet av året, er ikke med i fraværsstatistikken. Fra 1. august 2025 fikk elever bruke egenmelding for helserelatert fravær opp til ti prosent, men må ha dokumentasjon fra helsepersonell for ytterligere fravær.

[25] Rundskriv om fraværsgrensen | udir.no

Etter pandemien har det gjennomsnittlige totalfraværet i videregående skole økt, både nasjonalt og i Telemark. I år er imidlertid det nasjonale fraværet redusert fra 8,2 prosent forrige skoleår til 6,9 prosent skoleåret 2025/26 som vist i figur 43. I Telemark går fraværet ned fra 7,5 prosent til 6,3 prosent. Telemark følger den nasjonale trenden, men er fortsatt blant fylkene med det laveste gjennomsnittlige totalfraværet.

Figur 43 Gjennomsnittlig totalfravær i Telemark og nasjonalt

Kilde: VIGO/Qlik

Antallet elever som får IV (ikke vurdert) i fag fordi de har overskredet fraværsgrensen, har økt jevnt de siste tre årene. Skoleåret 2025/26 går antallet IV ned. Det henger sammen med at det totale fraværet også har gått ned. Nedgangen er størst på Vg2, sammenlignet med året før.

Det gjennomsnittlige totalfraværet er lavest på yrkesfag. Elever på studieforberedende utdanningsprogram har noe høyere fravær, mens påbygg har høyest fravær med 7,9 prosent.

Fraværet er høyest på disse utdanningsprogrammene:

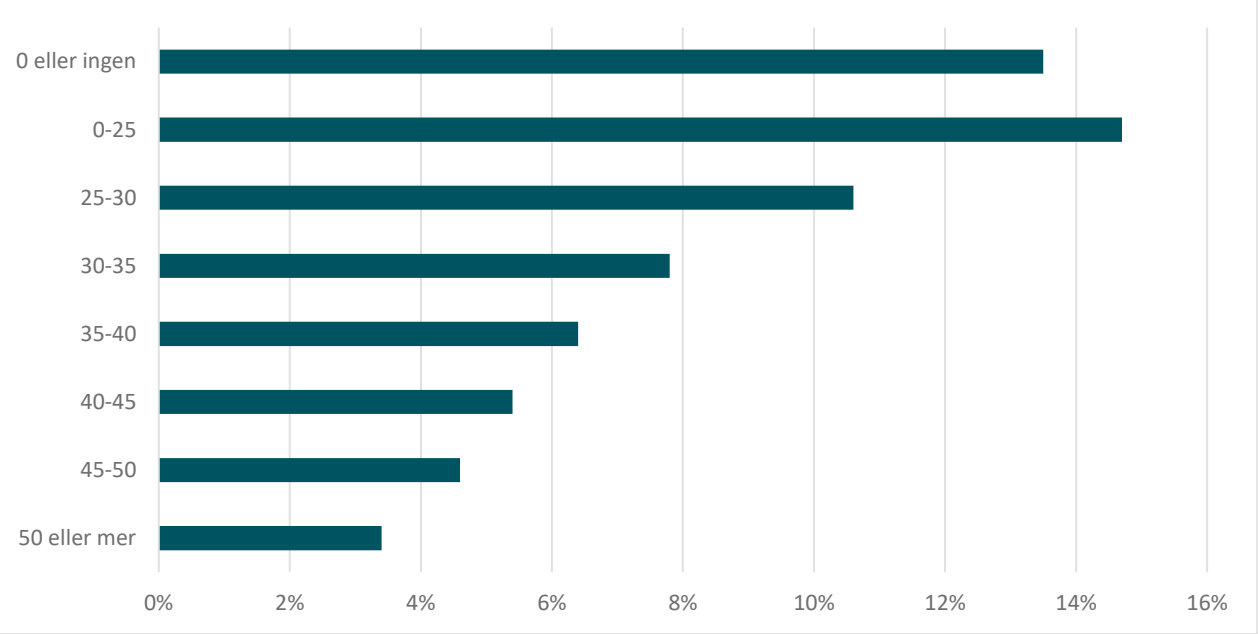
- frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign
- naturbruk
- medier og kommunikasjon

Teknologi- og industrifag (TP) og elektro og datateknologi har lavest fravær, med litt over 3 prosent. Fraværet på TP har ligget stabilt på ca. 5 prosent siste tre årene, men falt til 3,4 prosent skoleåret 2025/26.

Jentene har hatt størst nedgang i fraværet uavhengig av utdanningsprogram, mens det har økt jevnt blant guttene på påbygg de siste fire årene. Antall gutter på påbygg har i samme periode økt fra 65 til 100.

Norsk forskning fra SSB viser at elever med svakere forutsetninger det vil si færre grunnskolepoeng, i gjennomsnitt har høyere fravær i videregående opplæring enn elever med flere grunnskolepoeng. Slik er det også i Telemark, jf. figur 44 som viser totalfraværet for ulike intervaller av grunnskolepoeng. Selv om elevene med færre enn 25 grunnskolepoeng har 14,7 prosent gjennomsnittlig totalfravær, er fraværet også for denne elevgruppa redusert sammenlignet med foregående år. For gruppen elever med 0 eller ingen grunnskolepoeng går fraværet noe opp.

Figur 44 Gjennomsnittlig totalfravær etter grunnskolepoeng skoleåret 2025/26.

Kilde: VIGO/Qlik

Ifølge nyere forskningsoppsummeringer fra Folkehelseinstituttet er tidlig innsats, gode relasjoner og strukturert samarbeid avgjørende for å forebygge og redusere skolefravær[26]. Målrettede tiltak som reduserer fraværet, vil kunne gi positive utslag på andelen elever som fullfører og består skoleåret siden det er oversteget fraværsgrense som er den hyppigste årsaken til at elevene ikke får karakter i faget.

I takt med at fraværet blant elever i grunnutdanningen har økt, har det de senere årene vært forsket mye på årsaker til fraværet. En nasjonal faglig retningslinje for forebygging og oppfølging av skolefravær er sendt på høring med høringsfrist 2.10.26. Retningslinjen skal gi faglige anbefalinger til skoler, PP-tjenesten, skoleeiere og andre relevante aktører for å forebygge fravær og følge opp elever med skolefravær. Målet er likeverdige tjenester av høy kvalitet, riktig hjelp til rett tid og trygge oppvekstmiljøer for barn og unge.

[26] Skolefravær må møtes med relasjoner og struktur - FHI

4. Individuelt tilrettelagte opplæringstilbud

Noen elever i videregående opplæring trenger individuelt tilrettelagt opplæring for å få tilfredsstillende utbytte av opplæringen. Skolen må innhente en sakkyndig vurdering fra PP-tjenesten før den fatter vedtak.
Tilretteleggingen kan være:

- personlig assistanse
- fysisk tilrettelegging eller tekniske hjelpemidler
- opplæring i mobilitet
- individuelt tilrettelagt opplæring

Opplæringen må ofte ha store avvik fra de ordinære kompetansemålene. Målet kan være en sluttkompetanse på lavere nivå enn full studie- eller yrkeskompetanse.

Elevene skal tilhøre en klasse eller gruppe der de får store deler av opplæringen. Dette skal gi dem sosial tilhørighet.

4.1. Arbeidslivs- og hverdagslivstrening

Arbeidslivs- og hverdagslivstrening (AHT[27]) er et særskilt tilrettelagt tilbud i videregående skole. Tilbudet er for elever som trenger avvik fra ordinære kompetansemål og fagfordeling. Målet er å forberede elevene på et mest mulig selvstendig liv og opplæringen vektlegger livsutfoldelse, meningsfull aktivitet og samfunnsdeltakelse. Elevene har ikke definerte kompetansemål i fellesfag og programfag, men deler av fagene brukes som verktøy for å nå de individuelle målene.

Arbeidslivstrening er et tilbud for elever som har kvalifisering til tilrettelagt arbeid som mål for videregående opplæring. Opplæringen er organisert som to år på skole og deretter to år som lærekandidat i bedrift. Den legger vekt på kommunikasjon, sosiale ferdigheter, motorikk og ferdigheter i dagliglivet (ADL). Opplæringen kombinerer deler av ordinære fag med individuelle mål.

Hverdagslivstrening er et tilbud for elever som skal til et dag- eller aktivitetssenter etter videregående opplæring. Opplæringen er organisert som et treårig skoleløp med tett oppfølging og individuell tilpasning. Den legger vekt på kommunikasjon, sosiale ferdigheter, motorikk og ferdigheter i dagliglivet (ADL).

Begge tilbudene er basert på individuelle opplæringsplaner (IOP) med utgangspunkt i sakkyndige vurderinger fra PP-tjenesten.

Skoleåret 2025/26 var 174 elever med ungdomsrett registrert med individuelt tilrettelagt opplæring og planlagt sluttkompetanse på lavere nivå. Dette er det laveste elevtallet på sju år. Tallet har gått ned fra 217 elever i 2024/25. Elevene var fordelt på alle de elleve videregående skolene. Porsgrunn videregående skole og Hjalmar Johansen videregående skole hadde flest elever, med henholdsvis 51 og 31 elever.

[27] AHT benyttes som en samlebenevnelse for elever som får opplæring etter individuell opplæringsplan og avvik fra alle kompetansemål i ordinært læreplanverk og fag- og timefordeling. AHT deles inn i arbeidsliv og hverdagsliv.

147 elever gjennomførte skoleårets opplæring. Seks elever fullførte ikke året av ulike årsaker, mens åtte elever fullførte og besto planlagt sluttkompetanse på lavere nivå i 2025/26.

De siste fire årene har fraværet ligget stabilt på nær ti prosent for denne elevgruppen. For elever i ordinære opplæringsløp har fraværet vært mellom seks og sju prosent.

13 elever sluttet i løpet av skoleåret. Dette er dobbelt så høy andel som blant elever i ordinære opplæringsløp. Årsakene til at elevene sluttet, var blant annet personlige forhold, høyt fravær, endret kontraktstype og feilvalg.

4.2. Forslag til ny organisering fra 2027/28

I dag er tilbudet til elever som trenger særskilt tilrettelagt opplæring, lagt til utvalgte videregående skoler, og tilbudet er begrenset til utdanningsprogrammene den enkelte skolen tilbyr. Flere skoler legger også til rette for lærekandidater innen andre utdanningsprogram enn dem som tilbys elever i AHT.

I desember 2024 opprettet fylkessjefen for utdanning, folkehelse og tannhelse en arbeidsgruppe. Gruppen fikk i oppdrag å anbefale en ny og mer forutsigbar organisering av arbeidslivs- og hverdagslivstrening i Telemark fra skoleåret 2027/28. Målet er å gi elever med omfattende behov for tilrettelegging et tydeligere, mer likeverdig og fleksibelt tilbud.

Forslaget innebærer at:

- AHT blir et eget, søkbart tilbud med årlig søknad og oppdatert sakkyndig vurdering fra PPT. Dette skal gjøre det mulig å justere opplæringsløpet etter elevens utvikling
- tilbudet deles tydeligere i arbeidslivstrening og hverdagslivstrening
- arbeidslivstrening i hovedsak tilbys ved alle de elleve videregående skolene, slik at elevene kan gå nærmere hjemmet
- hverdagslivstrening samles ved Hjalmar Johansen, Bø og Bamble videregående skoler, som har egnede lokaler og fagmiljøer
- Rjukan, Vest-Telemark og Kragerø videregående skoler kan gi tilbud til elever som bor nær skolen
- elever i AHT tas inn på studiespesialiserende program med en ramme på 30 timer i uken, fordi opplæringen først og fremst gjelder kommunikasjon, sosiale og motoriske ferdigheter, ferdigheter i dagliglivet og eventuelt arbeidstrening
- elever som skal oppnå planlagt kompetanse på lavere nivå, fortsatt tas inn på ordinære utdanningsprogram med nødvendig tilrettelegging
- fylkeskommunen og kommunene inngår samarbeidsavtaler for å avklare ansvaret mellom opplæring og helse- og omsorgstjenester
- en mer desentralisert løsning reduserer lange reiseveier, behovet for spesialtransport og transportkostnader, og kan styrke elevenes tilhørighet, sosiale deltakelse og trening i bruk av kollektivtransport
- Bø videregående skole kan trenge moderate investeringer i lokaler og utstyr. Kostnadene skal vurderes i kommende handlings- og økonomiplan

Fylkestinget behandlet saken i februar 2026 og tok den til orientering. Utvikling av struktur, organisering og faglig praksis er innenfor gjeldende lovverk og fylkeskommunens administrative ansvar. Fylkeskommunen har likevel søkt Utdanningsdirektoratet om forsøk med egne internkoder for AHT. Målet er at AHT skal bli et søkbart tilbud på lik linje med andre utdanningsprogram.

Utdanningsdirektoratet har sendt søknaden til Kunnskapsdepartementet for vurdering, og administrasjonen avventer svar. Informasjons- og implementeringsarbeidet er i gang og fortsetter i skoleåret 2026/27.

5. Skolemiljø

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel, inkludering og læring[28]. For å vurdere om skolemiljøet er godt, må skolene innhente informasjon. Det gjør de ved å sette temaet trygt og godt skolemiljø på agendaen, observere og snakke med elevene, men også gjennom målinger som elevundersøkelsen fra Utdanningsdirektoratet. I dette kapittelet presenteres utvalgte indikatorer fra elevundersøkelsen. Spørsmålene til indikatorene kan leses i sin helhet på Utdanningsdirektoratets nettsider[29].

5.1. Elevundersøkelsen

Elevundersøkelsen er en undersøkelse som gjennomføres årlig for at elever skal få si sin mening om forhold som er viktige for å lære og trives på skolen. Elevene får spørsmål om trivsel, mobbing, motivasjon og støtte fra lærer med mer. Elevundersøkelsen gjennomføres i oktober/november og er obligatorisk for Vg1, men elevene kan selv velge om de ønsker å delta. Høsten 2025 svarte 82,7 prosent av elevene på Vg1 på elevundersøkelsen, det vil si samme svarprosent som året før.

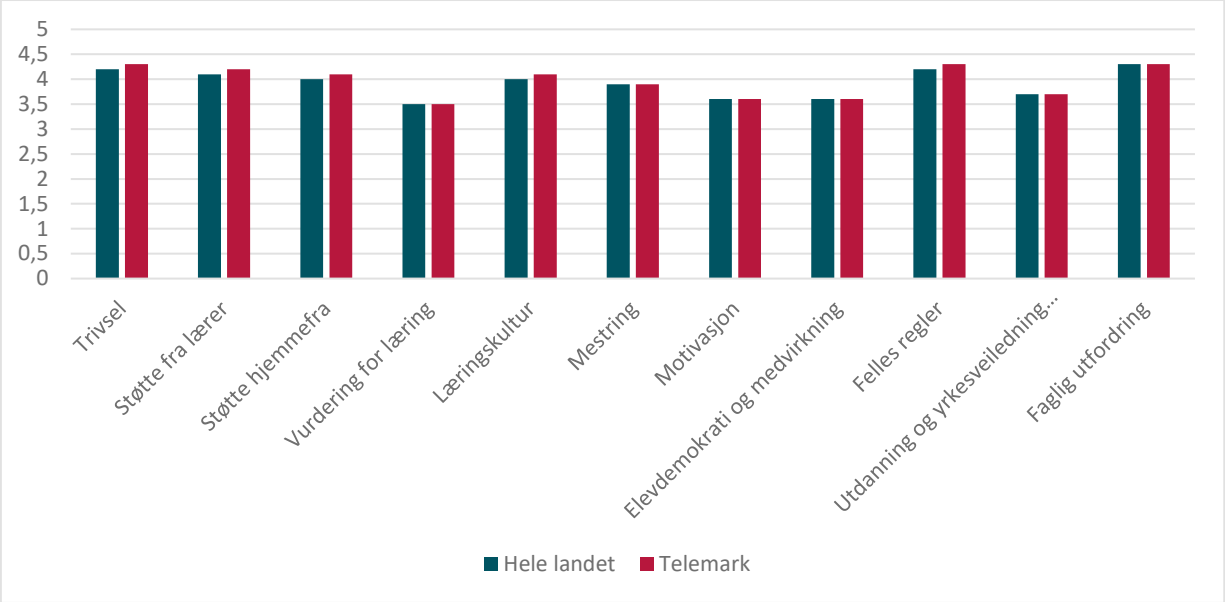
Utdanningsdirektoratet har satt sammen svarene fra undersøkelsen til 11 indekser. Svaralternativene i disse indeksene er rangert fra 1 til 5, med 1 som dårligste resultat og 5 som beste resultat. For de fem første indikatorene vises resultat i snitt. Jo høyere snitt, jo bedre resultat. I tillegg avdekker undersøkelsen andelen elever som opplever mobbing på skolen.

Utdanningsdirektoratets analyse av de nasjonale resultatene for 2025 viser at de fleste elever trives på skolen. Trivselen er høyest på Vg1. Sammenlignet med 2023 og 2024 er det flere elever som er interessert i å lære og flere opplever også støtte fra læreren. Det er klart flere elever på yrkesfaglig enn på studieforberedende utdanningsprogram som liker skolearbeidet godt.

Der resultatene for Telemark skiller seg fra resten av landet, er det i positiv retning, jf. figur 45. Telemark har sammen med Møre og Romsdal den høyest andel elever på Vg1 som er interessert i å lære i mange, de fleste eller alle fag på Vg1.

[28] Opplæringsloven §12-2
[29] Udir - spørsmål og temaer i elevundersøkelsen

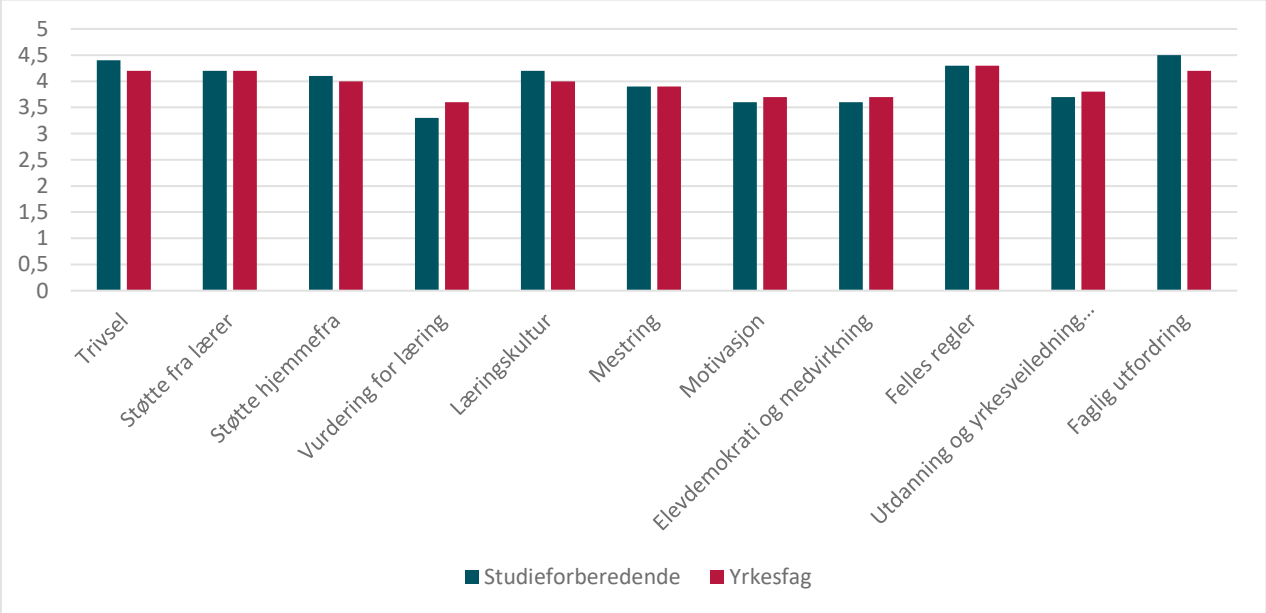
Figur 45 Resultater fra 11 indekser i elevundersøkelsen. Vg1 Telemark og nasjonalt 2025/26.

Kilde: Udir.no

Resultatene for Telemark viser at det er små forskjeller mellom yrkesfaglig og studieforberedende utdanningsprogram, jf. figur 46. Elevene på studieforberedende opplever i noen grad bedre læringskultur og faglig utfordring, mens elevene på yrkesfag gir bedre tilbakemelding på vurdering for læring, det vil si hvordan elevene opplever lærernes vurderingspraksis, og om det hjelper dem videre i læringsarbeidet.

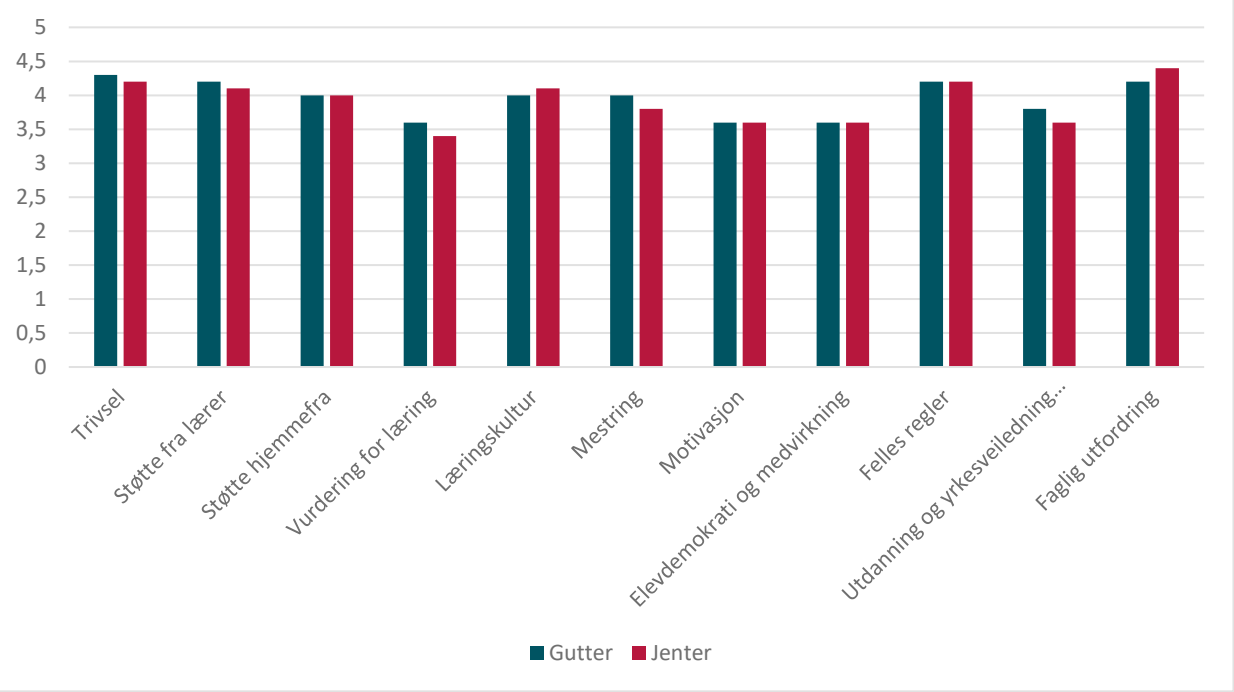
Figur 46 Indikatorer fra Elevundersøkelsen Vg1 per utdanningstype, 2025/26.

Kilde: Udir.no

Gutter og jenter opplever skolen noe forskjellig. Figur 47 viser at jentene stort sett er mindre fornøyde enn guttene, bortsett fra når det gjelder faglige utfordringer.

Figur 47 Indikatorer fra elevundersøkelsen. Gutter og jenter ved Vg1 i Telemark 2025/26.

Kilde: Udir.no

Jentene opplever i større grad at de blir utfordret faglig og er ikke like fornøyde med vurdering for læring og støtten fra lærer. De trives i noe mindre grad enn guttene på skolen og er mindre fornøyd med utdannings- og yrkesveiledningen. Lignende kjønnsforskjeller kom også til uttrykk i Ungdataundersøkelsen 2024 for Telemark[30] og i de nasjonale resultatene[31] som bl.a. viser at det er klart flere gutter enn jenter på Vg1 som liker skolearbeidet.

5.2. Mobbing på skolen

Mobbing på skolen er den siste indeksen i Elevundersøkelsen. Indeksen beregnes ut fra svarene elevene gir på følgende spørsmål:

- Er du blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene?
- Er du blitt mobbet av voksne på skolen de siste månedene?
- Er du blitt mobbet digitalt (mobil, i Pad, PC) de siste månedene?

Svaralternativene er: Ikke i det hele tatt – En sjelden gang – 2 eller 3 ganger i måneden – Omtrent 1 gang i uken – *Flere ganger i uken.*

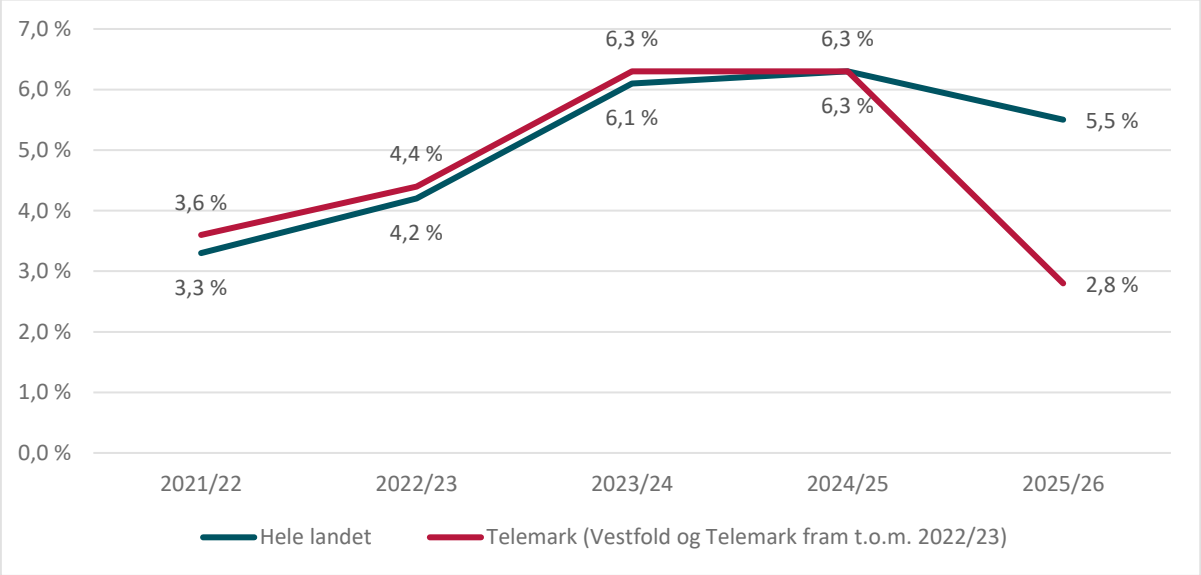
Et mye omtalt funn i resultatene nasjonalt, har vært økningen i antall elever som meldte om mobbing. Utdanningsdirektoratets analyse av de nasjonale resultatene for 2025, viser at andelen elever som opplever mobbing går tydelig ned. Andelen for Vg1 nasjonalt er nå på 5,5 prosent, mot 6,3 i 2024. I gruppen elever som opplever mobbing, svarer omtrent halvparten at de likevel trives godt på skolen. Nasjonalt er det færre elever på studieforberedende enn på yrkesfag som

[30] Ungdataresultatene for videregående elever i Telemark 2024
[31] Udir - Analyse av elevundersøkelsen 2025

melder om mobbing, og resultatene fra Lærlingundersøkelsen 2025 viser at trivselen øker og mobbingen går ned når elevene går ut i lære i bedrifter.

Telemark har lavest andel elever som opplever mobbing i landet i 2025. Kun 2,8 prosent av elevene svarte at de hadde opplevd mobbing to–tre ganger i måneden eller oftere, mot 6,3 prosent i 2024. Antallet skolemiljøsaker har også gått ned fra forrige skoleår.

Figur 48 Elevundersøkelsen – mobbing, Vg1, alle utdanningsprogram. 2021/22 og 2022/23 viser tall for Vestfold og Telemark. Deretter tall for Telemark.

Kilde: Udir.no

Det er ingen vesentlig forskjell mellom gutter og jenter i år når det gjelder mobbing.

Det er for tidlig å trekke sikre konklusjoner om årsakene til nedgangen. Resultatene kan likevel ha sammenheng med fylkeskommunens systematiske arbeid for et trygt og godt skolemiljø. Det har vært satt i verk tiltak i forbindelse med at ny opplæringslov i 2024 ga fylkeskommunen ansvaret for overgangen fra grunnskolen til videregående opplæring. I tillegg har skolene tatt i bruk et digitalt verktøy, Spekter, som gir ansatte grunnlag for å sette inn målrettede tiltak på klasse/gruppe- og individnivå.

5.2.1 Oppfølging av resultatene

Fylkeskommunen har prosedyrer for hvordan resultatene av elevundersøkelsen skal gjennomgås, både i personalet, med elever og foresatte, elevråd, samarbeidsutvalget, skolemiljøutvalget m.fl.

Når det gjelder resultatene knyttet til mobbing, sier opplæringsloven § 12-4 at skolen skal handle raskt når den mistenker eller får vite at en elev ikke har det trygt og godt på skolen. Skolen har en enda strengere plikt til å handle dersom en ansatt ved skolen krenker en elev, jf. opplæringsloven § 12-5.

Av hensyn til personvernet, får ikke skolene resultater fra elevundersøkelsen på klassenivå. Det gjør det utfordrende å utarbeide og iverksette effektive og målrettede tiltak. Telemark fylkeskommune valgte derfor i 2024 å gå til anskaffelse av det digitale verktøyet Spekter digital utarbeidet av Læringsmiljøsenteret ved Universitetet i Stavanger for å kartlegge skolemiljøet i den enkelte klasse/gruppe.

Spekter er et ikke-anonymt digitalt verktøy for lærere, som brukes til å kartlegge læringsmiljøet i en skoleklasse/-gruppe. Undersøkelsen kan brukes for å følge med på utviklingen av læringsmiljøet, og av elevene til å varsle om at de ikke har det trygt og godt på skolen. I tillegg kan skolen hente ut informasjon om effekten av tiltak skolen har iverksatt for å sikre et godt læringsmiljø.

I henhold til rutiner for elevoppfølging skal alle kontaktlærere nå gjennomføre en kartlegging av læringsmiljøet i sin klasse hver høst slik at det kan settes inn tiltak raskt dersom det er behov for det. Tall fra Spekter digital skoleåret 2025/26 viser stor aktivitet i perioden rundt høstferien, noe som indikerer at skolene følger rutinen.

5.3. Rapportering av avvik knyttet til vold og trusler

Forskningsstiftelsen NIFU gjennomfører hvert halvår undersøkelsen «Spørsmål til Skole-Norge» på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet. Høsten 2024 inkluderte den for første gang spørsmål om vold og trusler fra elever mot skoleansatte. Resultatene ble publisert i en rapport[32] i 2025 og viser at dette først og fremst er et problem i grunnskolen. Kun et mindretall av lærerne i videregående opplæring har opplevd vold eller trusler fra elever, men for dem som rammes, kan belastningen være alvorlig. Undersøkelsen peker på at mange skoler mangler tilstrekkelig beredskap, og at realistiske øvelser i håndtering av alvorlige situasjoner sjelden gjennomføres.

En særlig utfordring for fylkeskommunen er å ivareta elevenes rettigheter til videregående opplæring og samtidig opprettholde et trygt læringsmiljø for elevene og et trygt arbeidsmiljø for de ansatte. Det er derfor behov for å jobbe forebyggende og langsiktig for å redusere risikoen for alvorlige hendelser. Hovedutvalget for utdanning, folkehelse og tannhelse i Telemark har bedt administrasjonen om informasjon om det forebyggende arbeidet. Informasjonen gis som sak til møterekke to og i tilstandsrapporten for videregående opplæring hvert år. Dette kapitlet er ment å gi en beskrivelse av status for antallet hendelser og det forebyggende arbeidet skoleåret 2025/26.

5.3.1 Hendelser med vold og trusler i ordinær opplæring

Uønskede hendelser skal meldes som avvik i fylkeskommunens avvikssystem, TQM. Tallene for skoleåret 2025/26 viser at det er en liten nedgang i antall hendelser i ordinær opplæring.[33]

[32] Når skolen blir utrygg for de voksne. En studie av vold og trusler mot ansatte i skolen

[33] Tallene som er gjengitt i denne rapporten er basert på kategorier i TQM, men filtrert manuelt etter beskrivelse.

Tabell 6 Antall vold- og trusselhendelser per skole per år. Ordinær opplæring.

	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26
Bamble vgs.					
Bø vgs.					
Hjalmar Johansen vgs.			2		
Kragerø vgs.			3		1
Nome vgs.	4				
Notodden				2	
Porsgrunn vgs.		2	2	3	
Rjukan vgs.	3				
Skien vgs.	7	3		4	1
Skogmo vgs.		3	4	7	7
Vest-Telemark vgs.	6	1			
Sum	20	9	11	16	9

Kilde: TQM

Høsten 2026 blir det gjennomført obligatorisk opplæring i registrering av avvik i TQM. Dette er for å bidra til at sakene registreres i henhold til retningslinjene og for å sikre en så lik registreringspraksis som mulig på tvers av skolene, noe som igjen vil bidra på å heve kvaliteten på rapporteringen.

En gjennomgang av vedtak i fylkeskommunens arkiv- og sakssystem viser at det er fattet 11 bortvisningsvedtak skoleåret 2025/2026. 10 av disse handler om aggressiv atferd og/eller utøvelse av vold mot medelev(er) og i et tilfelle slag mot en ansatt. Ansatte har i enkelttilfeller måttet gå til fysisk inngripen for å hindre eleven i å skade seg selv eller andre. Alle straffbare handlinger skal som hovedregel politianmeldes. Ansvaret for dette er nå delegert til rektor i samråd med fylkesadvokatkontoret.

5.3.2 Hendelser med vold og trusler i individuelt tilrettelagt opplæring

På lik linje med de nasjonale resultatene av NIFUs kartlegging, er det også i Telemark klart flest hendelser knytta til individuelt tilrettelagt opplæring. Tabell 8 oppsummerer tallene fra TQM de siste 5 årene. Hendelser som er registrert med AHT i et av feltene i registreringsbildet i TQM, er lagt til som hendelser i tabellen.

Tabell 7 Antall vold- og trusselhendelser per skole per år. Individuelt tilrettelagt opplæring.

	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26
Bamble vgs.			7	8	3
Hjalmar Johansen vgs.		37	16	219	77
Kragerø vgs.	1			4	3
Nome vgs.					
Notodden		1			28
Porsgrunn vgs.			2		
Rjukan vgs.	1				
Skien vgs.				3	
Skogmo vgs.				2	
Vest-Telemark vgs.	6	6	1	2	4
SMI-skolen[34]	*	*	*	7	11
Sum	8	44	26	238	115

Kilde: TQM

Hjalmar Johansen videregående skole er skolen som har flest elever i avdeling med individuelt tilrettelagt opplæring og rapporterer også om flest hendelser, selv om det er markant nedgang i 2025/26. Saker som er meldt inn handler om alt fra verbale krenkelser til slag og spark.

SMI-skolen ivaretar fylkeskommunens opplæringsansvar for barn og unge bosatt i barneverninstitusjon eller innlagt i helseinstitusjon som trenger grunnskole- eller videregående opplæring. Dette er elever som trenger et tilpasset og individuelt tilrettelagt opplæringstilbud. Personalet på SMI-skolen er har særskilt kompetanse knyttet til forebygging og håndtering av situasjoner med fysisk utagerende situasjoner og har rutiner for håndtering og registrering av slike hendelser.

Hendelsene som er registrert i TQM har skjedd i tilknytning til opplæring for barn og unge plassert i barnevernsinstitusjon gitt på SMI-skolen eller på barnevernsinstitusjonen, og inkluderer verbale trusler og utagering som gjør det nødvendig med fysisk inngripen.

5.3.3 Forebyggende tiltak i ordinær opplæring

Fylkeskommunen skal arbeide systematisk og forebyggende for å redusere vold og trusler. Arbeidet omfatter skolemiljø, risikovurdering, beredskap, kompetanseheving, registrering av hendelser og samarbeid med relevante tjenester.

Skolemiljø og forebygging

Et godt skolemiljø er viktig for å forebygge vold og trusler. Økt engasjement og mestringstro, trygge relasjoner og et godt læringsmiljø reduserer risikoen for uønskede hendelser.

[34] Tabellen inkluderer kun saker fra SMI-skolen som er registrert i TQM fra og med 2024/25.

Skolene har flere felles tiltak:

- VIP-makkerskap[35], som skal bidra til et godt læringsmiljø og en trygg og forutsigbar skolestart
- skolemiljørutiner for kartlegging av skolemiljøet, oppfølging av klasser med bekymringsfulle resultater og håndtering av skolemiljøsaker
- faste aktiviteter om livsmestring
- elevtjenesten, som gir støtte, veiledning og hjelp til elevene
- miljøarbeidere i fellesområdene
- deltakelse i SLT-nærgrupper. SLT står for samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak

Skoleansatte skal følge med på om elevene har det trygt og godt på skolen. Rutiner for elevoppfølging skal sikre tilpasset opplæring og særskilt tilrettelegging for elever som trenger det, og skolen har et særlig ansvar for særskilt sårbare elever.

Ansatte skal straks gripe inn mot mobbing, vold, diskriminering og trakassering for å beskytte elever og eiendom. De kan fysisk stoppe elever fra å skade seg selv eller andre, men bare når andre tiltak ikke er tilstrekkelige[36].

Kompetanseløftet for spesialundervisning og inkluderende praksis har vært en felles satsing i videregående opplæring i Telemark. Målene fra kompetanseløftet inngår nå i kriteriene for den nye tilskuddsordningen som støtter felles tiltak for kompetanseutvikling i videregående opplæring, fag- og yrkesopplæring og videregående opplæring for voksne. Alle de videregående skolene og fagopplæringen fortsetter dette utviklingsarbeidet. Målet er å sikre tilstrekkelig kompetanse tett på elevene, slik at skolene kan forebygge, fange opp og gi et inkluderende og tilpasset tilbud. Dette gjelder også elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring.

Et viktig mål er å øke elevenes engasjement. Ansatte skal utvikle relasjonskompetansen sin, altså evnen til å skape trygge og gode relasjoner som fremmer læring. De skal få mer kunnskap og øve på å bygge gode relasjoner med elever, lærlinger og lærekandidater.

I tilrettelagt opplæring er det også gjort fysiske tilpasninger på opplæringsarenaene. Ansatte ved avdelinger for arbeids- og hverdagslivstrening (AHT) og ved SMI-skolen har tilleggskompetanse innen spesialpedagogikk. Flere har deltatt på vergekurs og lært hvordan de kan forebygge vold og skjerme seg selv og andre elever.

Et godt samarbeid med foresatte er et viktig forebyggende tiltak. For barn og unge som bor på institusjon, har institusjonen ansvar for å gi opplysninger som er nødvendige for å tilrettelegge og organisere opplæringen.

Risikovurdering og beredskap

Fylkeskommunen har retningslinjer for forebygging, opplæring og oppfølging av ansatte som blir utsatt for vold og trusler på jobb. Retningslinjene retter seg særlig mot skolesektoren og krever aktivt arbeid ved den enkelte skole. Skolene skal gjøre konkrete risikovurderinger, lage handlingsplaner og sette inn nødvendige tiltak. Retningslinjene skal også brukes i andre deler av fylkeskommunen

[35] En god skolestart for alle - Verktøykassa – for elever - NDLA
[36] Ansattes mulighet til å gripe inn fysisk mot elever | udir.no

Arbeidsmiljøloven med forskrifter stiller krav om at virksomhetene vurderer risiko i arbeidsmiljøet, men det kan være vanskelig å vurdere sannsynligheten for vold og trusler i skolen. KS og arbeidstakerorganisasjonene har derfor laget en veileder som kan støtte skolene i dette arbeidet. Alle de videregående skolene gjennomførte våren 2026 en risikovurdering av vold og trusler. Flere skoler brukte da veilederen fra KS og arbeidstakerorganisasjonene. I etterkant meldte skolene behov for mer kompetanse i konfliktdempende kommunikasjon og vergeteknikker. HR-avdelingen har nå utarbeidet en kompetanseplan med utgangspunkt i risikobildet.

Skolene har egne beredskapsplaner med tiltakskort og rutiner for blant annet pågående livstruende vold, generelle trusler og truende eller aggressiv atferd, og gjennomfører jevnlige øvelser. I juni 2026 vedtok Stortinget at skolene skal dele informasjon om elever med voldshistorikk ved skolebytte når det er nødvendig for å forebygge atferd som i vesentlig grad kan gå ut over skolemiljøet for medelever eller arbeidsmiljøet for ansatte. Dette gjelder både i overgangen fra grunnskole til videregående skole, og interne mellom de videregående skolene i Telemark. Målet er å gjøre det lettere å vurdere risiko og sette inn forebyggende tiltak. Administrasjonen skal denne høsten utarbeide en rutine som ivaretar personvernet knyttet til denne regelen.

Kompetanseheving

En tverrfaglig arbeidsgruppe, ledet av HR-avdelingen, har laget et grunnkurs om vold og trusler. Kurset ligger i fylkeskommunens digitale læringsplattform Learnifier. Kurset består av fire korte leksjoner og skal gjennomføres av alle ansatte. Målet med kurset er at ansatte skal bli bedre kjent med retningslinjene og med arbeidet for å forebygge og håndtere vold og trusler på jobb.

HR-avdelingen utarbeider en kompetanseplan for forebygging og håndtering av vold og trusler. Planen skal omfatte:

- felles grunnkompetanse for alle ansatte
- opplæring og tiltak som er tilpasset virksomhetens risikobilde
- praktisk trening for ansatte som kan stå i særlig utsatte situasjoner
- tydelige roller, rutiner og støtte

Tiltak og kompetanseheving skal tilpasses risikobildet ved den enkelte skole. Våren 2026 deltok ansatte fra HR-avdelingen og enkelte skoler på et instruktørkurs i regi av Fagfokus. Hensikten var å vurdere om kurset kunne brukes til å lære opp ressurspersoner i fylkeskommunen. Vurderingen var at kurset ikke er tilstrekkelig alene. Det må suppleres med annet innhold, og HR-avdelingen vil også vurdere andre kurstilbud. Skolene har over flere år fått tilbud om vergekurs, og det er nå planlagt en kursrekke som kombinerer digital opplæring og praktisk trening. Kursrekken skal inngå i en samlet plan som er tilpasset utfordringene den enkelte skole har med vold og trusler.

Registrering og oppfølging av hendelser

Uønskede hendelser skal registreres som avvik i fylkeskommunens kvalitets- og avvikssystem, TQM. Høsten 2026 blir det gjennomført obligatoriske kurs for ledere i hvordan de skal melde og behandle avvik og forbedringsforslag. Kursene følger et vedtak i fylkesdirektørens ledergruppe 8. juni 2026. Målet er å sikre økt og lik registrering i TQM. Dette skal bidra til bedre kvalitet på rapporteringen og gi fylkeskommunen et bedre grunnlag for å følge opp hendelser.

Samarbeid med politi og andre tjenester

Fylkeskommunen samarbeider med politiet og andre relevante tjenester for å forebygge vold og trusler. Det er inngått en samarbeidsavtale mellom politiet og fylkeskommunene Buskerud, Vestfold og Telemark. Avtalen skal sikre et forutsigbart og strukturert samarbeid mellom lokalt politi, videregående skoler og andre fylkeskommunale opplæringsarenaer, og til å etablere gode rutiner for kunnskaps- og informasjonsutveksling. I tillegg skal samarbeidet bidra til å videreutvikle og sette i verk forebyggende tiltak lokalt.

Administrasjonen har også tatt initiativ til et tettere samarbeid med domstolen, politiet og konfliktrådet om ungdommer som skal gjennomføre ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging. Representanter fra de videregående skolene deltar i dette samarbeidet. Målet er å få mer kunnskap om hverandres ansvar og oppgaver, slik at det kan legges bedre til rette for et trygt og godt skolemiljø. Samarbeidet skal evalueres og videreutvikles årlig i rektorforum.

SMI-skolen inviterer til felles foreldremøter med SLT, helsesykepleier og politiets forebyggende enhet for aktuelle barneverninstitusjoner i Grenland. Dette er samme konsept som brukes ved de ordinære ungdomsskolene i Grenland. En representant fra SMI-skolen deltar også i samarbeidsmøter med SLT og politiet. Her deles generell informasjon om trender i ungdomsmiljøet og risikofaktorer, som steder ungdom oppholder seg, aktuelle rusmidler og kriminell aktivitet. Informasjonen brukes i det forebyggende arbeidet.

Kontakt med politiet om enkeltelever kan omfatte anonyme drøftinger når ansatte er bekymret for en elev. Informasjonsdelingen kan være knyttet til avvergingsplikt, bekymringssamtaler og anmeldelser. Foresatte og elever blir som hovedregel orientert på forhånd.

Erfaringen så langt er at politiet responderer raskt på hendelser i skolen og er til stede ved behov. Skolene har også gode erfaringer med å bruke konfliktrådet i enkeltsaker. I tillegg benyttes ressurser og kompetanse fra bedriftshelsetjenesten.

6. Arbeid med økt gjennomføring i videregående opplæring

Fylkestinget i Telemark har satt av 17,5 millioner i 2025 og deretter 30 millioner årlig i økonomiplanperioden 2025 – 2028 for å styrke videregående opplæring, jf. verbalpunkt 2 i fylkestingets budsjettvedtak fra sak 146/24 Handlings- og økonomiplan 2025-28. Styrkingen av de økonomiske rammene skal bidra til å legge forholdene til rette for å redusere utenforskapet ved å øke andelen fullført og bestått videregående opplæring. Midlene skal brukes på kjerneaktiviteten i klasserom, praksisrom og skolemiljøet. Hver skole utarbeider årlig en utviklingsplan med tiltak de prioriterer for skoleåret. Tiltakene for skoleåret 2025/26 per skole er beskrevet i vedlegg til tilstandsrapporten. Fylkessjefen for Utdanning, folkehelse og tannhelse holder hovedutvalget løpende orientert om status.

6.1. Skolenes tiltak for økt gjennomføring

Strategi for videregående opplæring 2026 – 2031 inneholder seks temaer som utgangspunkt for utviklingsarbeidet i videregående opplæring:

- Profesjonsutvikling
- Livsmestring
- Grunnleggende ferdigheter
- Matematikk
- Digital kompetanse
- Det 4-årige yrkesfagløpet

Den enkelte skole prioriterer tiltak ut fra sitt ståsted og sine utfordringer innenfor et eller flere av temaene. Tiltakene har stor spennvidde, fra strukturelle endringer som opplæring i mindre grupper, eller opprettelsen av ressursteam til individuell oppfølging av elever med spesifikke utfordringer. Noen skoler prioriterer språkstøtte og tilrettelagt undervisning for minoritetsspråklige elever, mens andre skoler satser på fraværsteam og miljøarbeid for å redusere fravær. Alle skolene har iverksatt tiltak for å bedre resultatene i matematikk.

Noen av tiltakene avsluttes eller justeres skoleåret 2025/26. Dette tyder på at skolene aktivt evaluerer og prioriterer blant ulike virkemidler. Bredden i tiltakene viser at skolene velger tiltak som er tilpasset lokale behov, men også at det finnes felles utfordringer som krever både systemiske og individretta tiltak over tid.

6.1.1 Felles utfordringer

Tiltakene peker tydelig mot noen få hovedutfordringer som går igjen ved mange skoler. De viktigste kategoriene av tiltak retter seg mot styrking av undervisning i matematikk, oppfølging og innsats for bedre skolemiljø og mindre fravær, og tiltak rettet mot elever med svake norskkunnskaper.

Matematikk

Tilstandsrapporten 2025 viste at matematikk var den viktigste årsaken til at elever ikke fullførte og besto skoleåret. Skolene har prioritert både organisatoriske og individretta tiltak for å forbedre karakterene i matematikk:

- Organisatoriske tiltak omfatter organisering av undervisningen i mindre grupper, tidlig kartlegging av ferdigheter og nivådeling. Slike tiltak påvirker skolehverdagen til alle elevene som har matematikk. For eksempel har Bø vgs. opprettet ekstra grupper i 1P og 2P, noe som har halvert antall elever med karakter IV. Skien vgs. har redusert gruppestørrelsene til 8–20 elever, noe som har gitt muligheten for tettere oppfølging og resultert i færre som ikke består
- Individretta tiltak retter seg mot elever med ekstra behov, som ekstraundervisning eller tett oppfølging. Nome vgs. sitt tiltak *Skreddersøm matematikk i verksted* har bidratt til at alle elever på TEK besto faget i år. Bamble vgs. tilbyr en ekstra time per uke for elever med karakter 1 eller IV fra ungdomsskolen, noe som har gitt flere bestått karakterer enn året før
- Motivasjon og praktisk tilnærming er også viktig. Flere skoler har arrangert fagdager, tverrfaglige prosjekter eller samarbeid med ungdomsskoler for å gjøre matematikk mer relevant og engasjerende. Rjukan vgs. har arrangert matematikkdager med elevmedvirkning, for at elevene skal oppleve faget som mer praktisk og sosialt

De fleste skolene rapporterer at tiltakene har god effekt. Resultatene for skoleåret 2025/26 viser at andelen IV er lik, men andelen karakter 1 er gått ned, noe som betyr at flere består matematikkfaget enn i fjor. Særlig har tiltakene som rettet seg inn mot elever med risiko for å ikke bestå matematikk 1P og 2P hatt god effekt. Fagene er fortsatt krevende for mange, men antallet elever med karakteren 1 er kraftig redusert siden skoleåret 2024/2025.

Fravær og skolemiljø

Et godt skolemiljø er grunnlaget for trivsel, læring og mindre fravær. Rundt en tredel av tiltakene retter seg mot skolemiljø og tiltak for å redusere fravær.

Høyt fravær kan føre til at elever ikke får vurdering i fag og de består ikke skoleåret. Skoleåret 2025/26 var det særlig mange elever som ikke fikk vurdering i kroppsøving. Høyt fravær var den vanligste årsaken.

Selv om det registrerte fraværet i Telemark er lavt sammenlignet med nasjonale tall, er det forbundet med økt risiko for å ikke bestå skoleåret. Risikoen er størst for elever med lave grunnskolepoeng. Alle skolene har identifisert fravær som en utfordring og iverksatt tiltak.

Tiltakene mot fravær handler om å sette inn ressurser for å følge opp elever som ikke møter opp. Flere skoler har etablert fraværsteam eller dedikerte ressurser som tar kontakt med elever når de ikke møter til skolen. For eksempel har Nome vgs. en ressurs som ringer elever hver morgen ved fravær, noe som har gitt betydelig redusert fravær. Kragerø vgs.' fraværsteam har redusert fraværet til under fylkessnittet.

Noen skoler har endret rutiner for oppfølging av fravær, med hyppigere registrering, tidligere varsling og bruk av digitale verktøy som chat-grupper i Teams. Arbeidet med skolemiljøet er også viktig for å sikre minst mulig fravær. Bamble vgs. bruker miljøarbeidere til å følge opp elever i fellesområder, noe som har redusert konflikter og andelen elever som slutter til 1,9 prosent.

Det kan være krevende å se umiddelbare effekter av slike tiltak, og det er mange grunner til at noen elever har høyt fravær. Flere skoler ser likevel at tiltakene har god effekt og fraværet i fylket er redusert siden i fjor. Resultatene for kroppsøving er imidlertid tilnærmet like fra i fjor.

De fleste skolene velger å videreføre tiltakene mot fravær, men noen justerer innretningen for å øke effekten. Tiltakene mot fravær er relativt ressurskrevende og dermed kostbare. Noen tiltak som oppleves som positive av elevene, blir derfor likevel ikke videreført etter en helhetsvurdering.

Elever med kort botid eller svake norskkunnskaper

Elever med kort botid eller svake norskkunnskaper har høyere risiko for å ikke gjennomføre videregående skole.[37] Skolene har styrket eller utvidet tiltak for denne gruppa ved hjelp av midlene fra fylkestinget. Dette kommer i tillegg til rettigheter elevene har til særskilt språkopplæring og tilrettelagt opplæring. Noen skoler tilbyr et tilrettelagt tilbud i egne kombiløp for de som trenger økt kompetanse i norsk og norske grunnskolefag for å mestre videre skolegang.

Tiltakene omfatter bl.a. ekstraundervisning i norsk som andrespråk, kompetanseheving blant ansatte om mangfold som ressurs og kulturforståelse, og utvidet bruk av FlexID, et digitalt verktøy for flerspråklige. For eksempel har Notodden vgs. tilbudt 20 timer ekstra norskundervisning til minoritetsspråklige elever, noe som har gitt flere bestått karakterer.

6.2. Kostnader

Kostnadene er stort sett som anslått, men noen tiltak ble dyrere enn planlagt, mens andre ble billigere. Når tiltak blir dyrere enn antatt, skyldes det ofte at behovet var større enn først antatt, eller at tiltaket fungerte så godt at skolen utvidet omfanget. For eksempel ble Kragerø vgs. sitt matematikktiltak dyrere fordi de satte inn ekstra ressurser til eksamensforberedelser og meropplæring. Flere tiltak har lavere kostnader enn anslått fordi skolene har omdisponert egne ressurser. For eksempel brukte Skogmo vgs. overtidsbetaling i stedet for å opprette nye stillinger til ekstraundervisning i matematikk, noe som reduserte kostnadene fra 150 000 til 42 000 kroner.

Dette illustrerer en utfordring med å beregne kostnader for tiltakene. Siden midlene inngår i skolenes rammer, er det vanskelig å avgrense kostnader direkte. Flere tiltak er vurdert til å ikke ha noen kostnad fordi skolene har omdisponert ressurser, men det betyr at andre oppgaver må nedprioriteres.

Det har vært et selvstendig poeng å understreke at det ikke kun er ekstrabevilgningen som skal skape resultater. Alt skolene og støtteapparatet gjør i den daglige driften, skal bidra til gode resultater og et godt læringsmiljø. En øremerking, eller prosjektorientering av disse midlene, vil øke sannsynligheten for at man skiller tiltakene fra det ordinære arbeidet. Fylkesdirektøren legger derfor fram denne redegjørelsen i rapporten. Vedlegget viser hvilke tiltak den ekstra bevilgningen har gjort mulig.

Kostnadsanslagene gir en god pekepinn på hva som er mulig å gjennomføre når skolene får tilført flere midler. De gir også viktig informasjon som kan brukes i analyser og prioriteringer av tiltak framover.

[37] Gjennomføring | udir.no

7. Fagopplæring

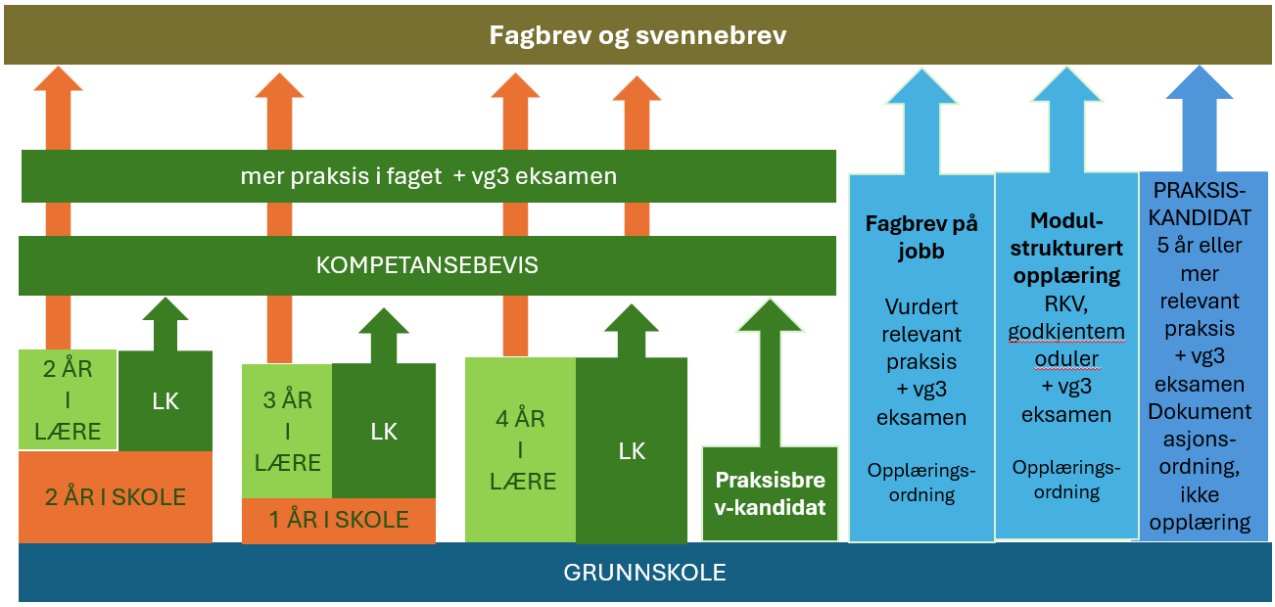
En viktig del av yrkesfaglig opplæring skjer i lærebedrift. Telemark fylkeskommune har ansvar for opplæringen til lærlinger med lærekontrakt og lærekandidater med opplæringskontrakt i lærebedrifter i Telemark. Lærebedriftene må være godkjent av fylkeskommunen, men kan være frittstående eller tilknyttet et opplæringskontor. Et opplæringskontor er et samarbeidsorgan for flere lærebedrifter og et bindeledd mellom bedriftene og fylkeskommunen.

De fleste lærebedriftene i Telemark er tilknyttet et opplæringskontor[38], og om lag 90 prosent av lærekontraktene er inngått med lærebedrifter som er tilknyttet et slikt kontor. Lærebedriften har ansvar for opplæringen, mens opplæringskontoret kan inngå lærekontrakt på vegne av lærebedriftene. Fylkeskommunen følger opp opplæringskontorene gjennom årlige kvalitetsdialoger og de frittstående lærebedriftene gjennom direkte og fortløpende oppfølging.

Noen får ikke læreplass i en bedrift. De kan da ta Vg3 fagopplæring i skole, som er et alternativ til læretid i bedrift.

Figur 49 Flere løp for å oppnå fagbrev, svennebrev eller kompetansebrev (kompetansebevis i figuren).

Flytdiagram som viser flere veier fra grunnskole til fagbrev, svennebrev eller kompetansebrev. Ordinære løp kombinerer to år i skole og to år i lære, tre år i lære og ett år i skole, eller fire år i lære. Lærekandidater og praksisbrevkandidater kan oppnå kompetansebevis. Figuren viser også alternative veier til fagbrev, blant annet fagbrev på jobb, modulstrukturert opplæring for voksne og praksiskandidatordningen. Flere løp krever relevant praksis og Vg3-eksamen før fag- eller svennebrev.

Det finnes flere veier til fagbrev, svennebrev eller kompetansebrev, jf. figur 49. Den vanligste veien er to år i skole etterfulgt av to år i lærebedrift. Det finnes også opplæringsløp der hele eller større deler av opplæringen foregår i bedrift, eller der opplæringen veksler mellom skole og bedrift. Praksisbrevkandidater får to års opplæring i bedrift.

[38] I ny opplæringslov brukes betegnelsen samarbeidsorgan. I denne rapporten brukes betegnelsen opplæringskontor.

Tabell 8 Kontraktstyper.

Ordning	Beskrivelse
Lærekontrakt	Tegnes for lærlinger og voksne i modulstrukturert opplæring i bedrift. Lærekontrakt brukes også som fellesbetegnelse for alle kontrakter med lærebedrifter.
Opplæringskontrakt	Tegnes for lærekandidater. Kandidaten får et kompetansebevis etter bestått kompetanseprøve. Senere kan lærekandidaten ta fag- eller svennebrev som praksiskandidat, etter mer praksis i faget.
Fagbrev på jobb	En ordning for voksne i ordinært arbeid. Ordningen kombinerer allsidig praksis, realkompetansevurdering, opplæring og veiledet praksis.
Vg3 fagopplæring i skole	Kvalifiserte søkere som ikke har fått læreplass innen august, får tilbud om Vg3 fagopplæring i skole. Den videregående skolen har ansvar for opplæringen, men mesteparten skal foregå som praksis i bedrift. Opplæringen gir grunnlag for å ta samme fag-, svenne- eller kompetanseprøve som lærlinger og lærekandidater.

For voksne finnes det flere veier til fag- eller svennebrev, blant annet fagbrev på jobb, modulstrukturert opplæring og praksiskandidatordningen. Modulstrukturert opplæring er et nytt tilbud og omtales nærmere i kapittel 9.

7.1. Søkere og formidling til læreplass

Etter Vg2 søker de fleste yrkesfagelever læreplass i bedrift, men noen søker påbygg. Målet er at elever som ønsker læreplass og er kvalifisert, skal få det. Fylkeskommunen formidler[39] søkere til godkjente lærebedrifter og opplæringskontor. Det er lærebedriftene selv som avgjør hvilke søkere de ønsker å tilby en læreplass. Formidlingen foregår fra mars til november. Tallene for august viser derfor status underveis i formidlingsperioden, ikke det endelige resultatet. Søkere som trekker søknaden, takker ja til skoleplass eller ikke er kvalifisert, regnes ikke lenger som aktive søkere til læreplass.

Per 11. august 2026 var 690 av 926 aktive søkere formidlet til læreplass. Det tilsvarer 75 prosent, samme andel som på tilsvarende tidspunkt året før. Formidlingen fortsetter utover høsten, og erfaringene fra 2024 og 2025 viser at flere får læreplass fram mot avslutningen av formidlingsperioden i november, jf. tabell 9.

Tabell 9 Formidlet til læreplass. Antall og andel. 2024–2026.

	August 2024	November 2024	August 2025	November 2025	August 2026
Antall	634	726	694	738	690
Andel	67,5 %	79,8 %	75,4 %	85,2 %	74,5 %

Kilde: VIGO/Qlik

[39] I saksbehandlingsverktøyet for fagopplæring VIGO Opplæring Fagopplæring, brukes begrepet formidling om arbeidet fylkeskommunen, bedrifter og opplæringskontor gjør for at søkere skal få læreplass.

Det er forskjeller mellom utdanningsprogrammene i hvor stor andel av søkerne som er formidlet til læreplass. Blant de største utdanningsprogrammene har andelen økt noe på teknologi- og industrifag, mens den er lavere enn på samme tidspunkt i fjor på og helse- og oppvekstfag, bygg- og anleggsteknikk og elektro og datateknologi. For utdanningsprogram med få søkere kan prosentandelene variere betydelig fra år til år, og resultatene må derfor tolkes med varsomhet.

Tabell 10 Andel formidlet per august 2025 og 2026 og antall aktive søkere fra eget fylke 2026.

Utdanningsprogram	Andel formidlet august 2025	Andel formidlet august 2026	Aktive søkere 2025	Aktive søkere 2026
Teknologi- og industrifag	75 %	76 %	299	335
Bygg- og anleggsteknikk	79 %	74 %	196	193
Helse- og oppvekstfag	74 %	77 %	145	131
Elektro og datateknologi	78 %	71 %	138	120
Salg, service og reiseliv	68 %	67 %	62	61
IT og medieproduksjon	76 %	90 %	33	29
Restaurant- og matfag	58 %	79 %	24	28
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign	80 %	63 %	15	19
Naturbruk	75 %	25 %	8	8
Totalt	**75 %**	**75 %**	922	926

Kilde: VIGO/Qlik

7.2. Læreplasser

Læretiden løper fra kontrakten er godkjent av fylkeskommunen til den avsluttes med fag-, svenne- eller kompetanseprøve, eller kontrakten avsluttes før planlagt slutt.

Per 1. oktober 2025 var det 1 808 løpende kontrakter i Telemark, 73 flere enn året før. Antallet ordinære lærlinger, det vil si lærlinger med lærekontrakt, var omtrent uendret, mens antallet lærekandidater med opplæringskontrakter gikk noe ned. Økningen i det samlede antallet kontrakter skyldes i hovedsak en sterk vekst i fagbrev på jobb, fra 45 kontrakter i 2024 til 122 i 2025, jf. tabell 11.

Veksten i fagbrev på jobb innebærer også at en større andel av kontraktene gjelder personer som er 25 år eller eldre. Antallet ordinære lærlinger i denne aldersgruppen er imidlertid omtrent uendret. Økningen blant de voksne skyldes i hovedsak fagbrev på jobb.

Tabell 11 Kontrakter per kontraktstype og alder. 1. oktober 2024 og 2025.

	2024	2024	2024	2025	2025	2025
	Totalt	25 og eldre	Under 25	Totalt	25 og eldre	Under 25
Totalt	1735	357	1378	1808	433	1375
Lærling	1595	311	1284	1602	314	1288
Lærekandidat	95	4	91	84	4	80
Fagbrev på jobb	45	42	3	122	115	7

Kilde: Udir.no

Utviklingen varierer mellom utdanningsprogrammene, jf. tabell 12. Antallet ordinære lærlinger økte mest på teknologi- og industrifag og salg, service og reiseliv, mens det gikk noe ned på blant annet helse- og oppvekstfag og elektro og datateknologi. Veksten i fagbrev på jobb var særlig stor på teknologi- og industrifag og restaurant- og matfag.

Tabell 12 Antall kontrakter pr. år pr. utdanningsprogram pr. 1. oktober

År	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Kategori	Lærling	Lærling	Lære-kandidat	Lære-kandidat	Fagbrev på jobb	Fagbrev på jobb
Teknologi- og industrifag	403	418	27	30	14	41
Bygg- og anleggsteknikk	355	355	22	26	19	21
Elektro og datateknologi	322	311	2	0	1	8
Helse- og oppvekstfag	305	284	8	4	1	2
Salg, service og reiseliv	64	86	8	6	2	7
Informasjonsteknologi og medieproduksjon	49	57	7	4	0	0
Restaurant- og matfag	30	38	14	9	3	39
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign	38	35	6	3	3	3
Naturbruk	22	15	0	1	0	0
Håndverk, design og produktutvikling	0	3	1	1	2	1
Service og samferdsel - utgående ut.pr. *	3	0				
Design og håndverk - utgående ut.pr.*	4	0				
Alle utdanningsprogram - totalt	1595	1602	95	84	45	122

*) Utfases/utgående etter fagfornyelsen hvor det var en del omorganisering av lærefag innen utdanningsprogram.

Kilde: Udir.no

7.2.1 Gjestelærlinger

Lærlinger kan ha lærekontrakt i et annet fylke enn der de er folkeregistrert. Telemark har både lærlinger fra andre fylker med lærekontrakt i Telemark og lærlinger bosatt i Telemark med lærekontrakt i andre fylker.

Antallet lærlinger fra Telemark med lærekontrakt i et annet fylke har økt kraftig de siste årene, fra 177 i 2023 til 338 i 2025, jf. tabell 13. Også antallet lærlinger fra andre fylker med kontrakt i Telemark har økt, men er betydelig lavere.

Tabell 13 Gjestelærlinger per 31.12

	2023	2024	2025
Lærlinger med adresse i Telemark med lærekontrakt i annet fylke	177	251	338
Lærlinger fra andre fylker med lærekontrakt i Telemark *	56	60	89

*antall er inkludert i totalt antall kontrakter i Telemark

Kilde: VIGO/Qlik

Fylkeskommunen har opplæringsansvar for kontrakter som er inngått i eget fylke, mens det økonomiske ansvaret følger lærlingens folkeregistrerte adresse.

7.2.2 Kontrakter med modulstrukturert opplæring

Voksne kan få lærekontrakt og gjennomføre læretid med modulstrukturerte opplæringsløp innen flere av lærefagene. Disse kontraktene inngår i det samlede antallet lærekontrakter i Telemark. Ordningen og antallet deltakere i modulstrukturert opplæring omtales nærmere i kapittel 9 om videregående opplæring for voksne. Der er antall deltakere med modulstrukturert opplæring høyere fordi det også er deltakere som får opplæring i skole.

I dette kapittelet er det antall som har fått den modulstrukturerte opplæringen i bedrift. Antallet lærekontrakter med modulstrukturert opplæring økte fra 24 i 2024 til 37 i 2025.

Tabell 14 Antall lærekontrakter med modulstrukturert opplæring.

Lærefag, Læretid fra år	2024	2025
Totalt	24	37
Betongfaget		-
Helsearbeiderfaget	20	28
Kokkfaget	2	4
Salgsfaget	2	4
Logistikkfaget		1

Kilde: VIGO/Qlik

7.2.3 Kontrakter med yrkesfaglig rekvalifisering

Med ny opplæringslov fra 2024 fikk personer som allerede har studie- eller yrkeskompetanse, rett til opplæring fram mot én ny yrkesfaglig sluttkompetanse. Disse kontraktene inngår også i totaltallet for kontrakter.

Antallet kontrakter registrert som yrkesfaglig rekvalifisering økte fra 104 i 2024 til 135 i 2025, jf. tabell 15. Økningen var størst innen bygg- og anleggsteknikk og teknologi- og industrifag.

Tabell 15 Kontrakter med yrkesfaglig rekvalifisering etter utdanningsprogram. 2024 og 2025.

Utdanningsprogram / læretid fra år	2024	2025
Totalt	**104**	**135**
Bygg- og anleggsteknikk	25	39
Design og håndverk	1	-
Elektro og datateknologi	12	18
Frisør, blomst, int, eksp.design	1	2
Helse- og oppvekstfag	31	25
Håndverk, design, produktutv.	-	1
IT og medieproduksjon	1	2
Naturbruk	3	3
Restaurant- og matfag	2	6
Salg, service og reiseliv	7	7
Teknologi- og industrifag	21	32

Kilde: VIGO/Qlik, pr. 24.08.2026

7.2.4 Vg3 fagopplæring i skole

Antallet som starter i Vg3 fagopplæring i skole avhenger blant annet av hvor mange som søker læreplass, hvor mange som får læreplass, og hvor mange av de resterende søkerne som takker ja til tilbudet om Vg3 fagopplæring i skole. Tabell 16 viser elever som har takket ja til tilbudet og faktisk startet opplæringen.

Tabell 16 Antall nye elever i Vg3 fagopplæring i skole etter utdanningsprogram. 2024 og 2025.

Programområde	2024	2025
Totalt alle utdanningsprogram	**78**	**48**
Teknologi og industrifag (TP)	19	20
Bygg- og anleggs-teknikk (BA)	24	8
Elektro og datateknologi (EL)	8	3
Helse- og oppvekstfag (HS)	13	6
Salg, service og reiseliv (SR)	7	4
Informasjonsteknologi og medieproduksjon (IM)	0	6
Restaurant- og matfag (RM)	5	0
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (FD)	1	0
Naturbruk (NA)	1	1
Håndverk, design og produktutvikling (DT)	0	0

Kilde: VIGO/Qlik

I 2025 ble organiseringen av tilbudet endret. Ansvaret for søkere uten læreplass ble flyttet fra tre lokasjoner i fylket til den enkelte videregående skole. Det er foreløpig ikke grunnlag for å si om endringen har hatt betydning for nedgangen i antallet elever som startet i Vg3 fagopplæring i skole.

Ved oppstart gjennomfører elever med ungdomsrett kurset *Veien videre*, som skal legge til rette for den videre opplæringen og samarbeid med aktuelle bedrifter.

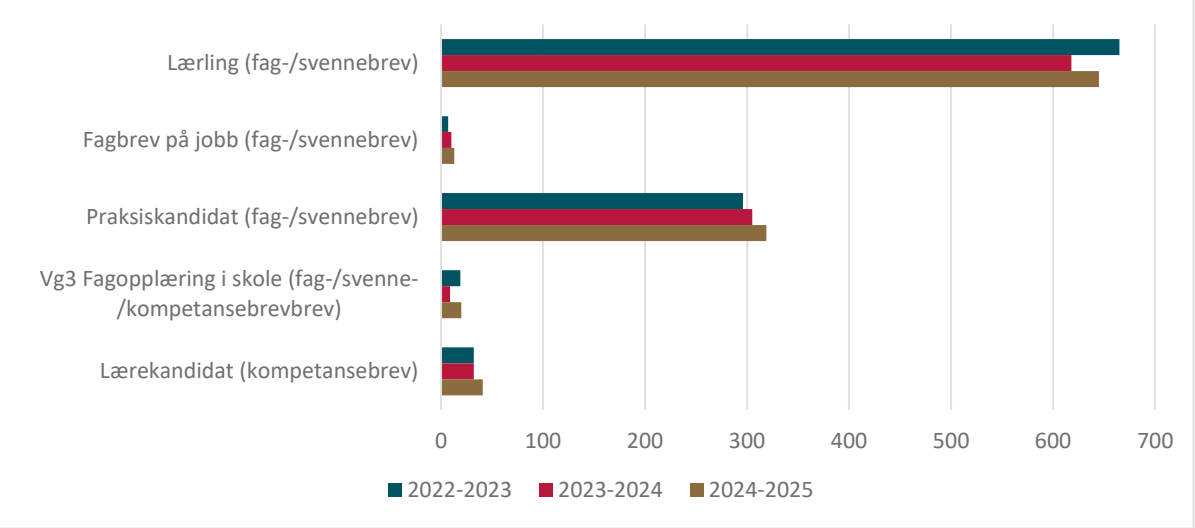
7.3. Fag-, svenne-, og kompetansebrev og gjennomføring

7.3.1 Oppnådde fag-, svenne- og kompetansebrev

Fag- og svennebrev kan oppnås av lærlinger, kandidater til fagbrev på jobb og praksiskandidater. Lærekandidater kan oppnå kompetansebrev.

Figur 50 viser antall oppnådde fag-, svenne- og kompetansebrev de siste årene, fordelt på kontraktstype. Statistikken omfatter prøver med resultatet bestått eller bestått meget godt der lærlingen også har fullført og bestått teoridelen av utdanningen.

Figur 50 Antall oppnådde fag-, svenne- og kompetansebrev etter kontraktstype. [2022/23–2024/25].

Kilde: Udir.no

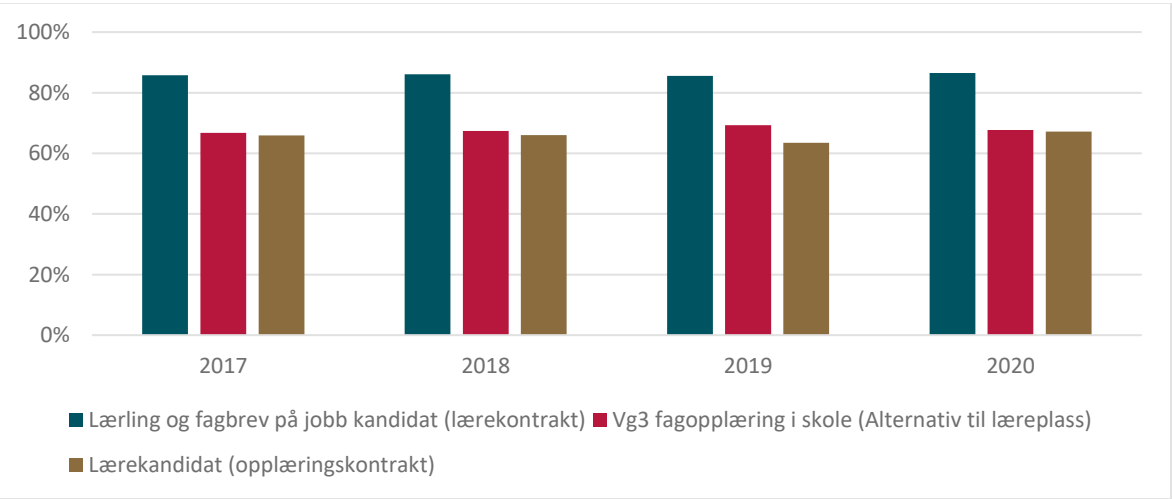
Det er en stor andel voksne blant dem som oppnår fag- eller svennebrev som praksiskandidater, og antallet har økt de siste årene.

7.4. Gjennomføring av læretiden innen 5 år

Tidligere i rapporten vises gjennomføring for elever fra de starter på Vg1. Her måles gjennomføringen fra lærlingen starter sin læretid. Statistikken viser status fem år etter oppstart.

Figur 51 viser andelen som har gjennomført innen fem år for kullene som startet i læreløp fra 2017 til 2020, fordelt på kontraktstype. Et årskull omfatter lærlinger som startet mellom 1. oktober året før og 30. september det aktuelle året. Hver lærling telles bare én gang.

Figur 51 Andel som gjennomførte læretiden innen 5 år etter oppstart. 2017–2020-kullene.

Kilde: Udir.no

Gjennomføringen innen fem år er relativt stabilt for kullene fra 2017 til 2020.

7.5. Heving av lærekontrakt

Heving innebærer at en kontrakt avsluttes før den opprinnelige sluttdatoen, uten at lærlingen har avlagt fag-, svenne- eller kompetanseprøve. Det kan være bedriften, lærlingen eller begge parter som ønsker å heve kontrakten. Før en kontrakt heves, gjennomføres ett eller flere avklaringsmøter mellom kandidaten, lærebedriften eller opplæringskontoret og fylkeskommunen, for å forsøke å avverge heving.

I 2025 ble 129 kontrakter hevet, mot 105 året før. Andelen hevinger økte dermed fra 6,1 prosent til 7,1 prosent, men var fortsatt lavere enn i 2023, da 9,4 prosent av kontraktene ble hevet, jf. tabell 17.

Tabell 17 Andel hevinger per år. Lærlinger, lærekandidater og fagbrev på jobb

Andel hevinger	2023	2024	2025
Løpende kontrakter	1676	1735	1808
Kontrakter som er hevet	158	105	129
Andel hevinger	**9,4 %**	**6,1 %**	**7,1 %**

Kilde: Udir.no, VIGO/Qlik

De vanligste registrerte årsakene til heving i 2025 var personlige årsaker og feilvalg. Til sammen gjaldt dette 92 av de 129 hevingene. Antallet hevinger registrert med personlige årsaker økte fra 32 i 2024 til 56 i 2025, mens antallet registrert som feilvalg økte fra 26 til 36, jf. tabell 18.

Tabell 18 Hevinger etter registrert avslutningsårsak. 2023–2025.

Avslutningsårsak/hevingsårsak	2023	2024	2025
Personlige årsaker	55	32	56
Feilvalg	36	26	36
Annen f.årsak/ikke oppgitt	23	18	14
Fått arbeid	17	6	4
Brudd på arbeidslivets regler	16	15	12
Økonomiske årsaker	7	2	1
Flyttet	4	6	6
Totalsum	158	105	129

Kilde: VIGO/Qlik

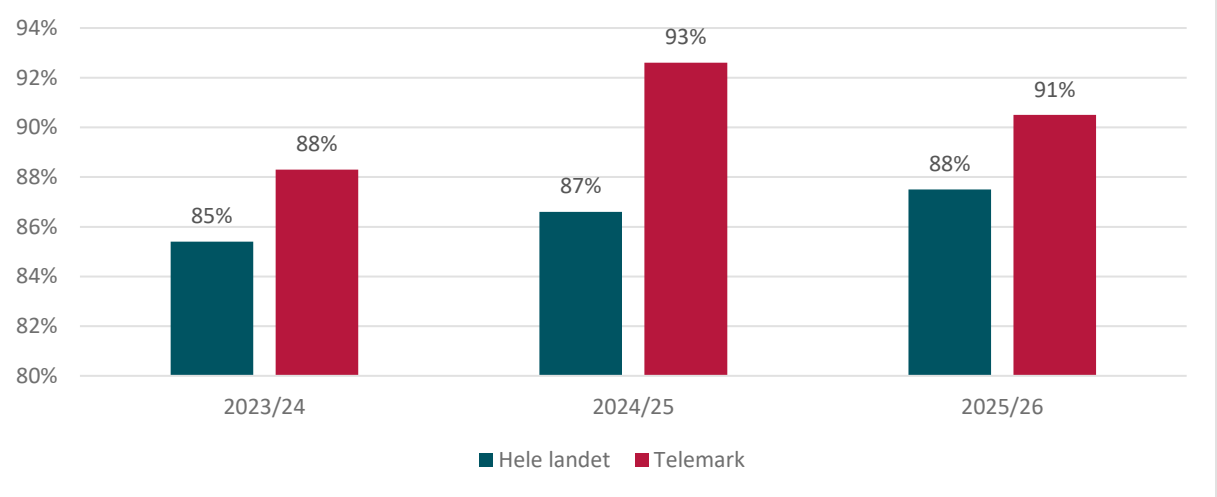
Overgang direkte til en annen kontrakt, lærebedrift, kontraktstype eller et annet fylke regnes ikke som heving.

7.6. Lærlingundersøkelsen

Lærlingundersøkelsen viser hvordan lærlinger og lærekandidater opplever læringsmiljøet i lærebedriften. I denne rapporten presenteres resultater om mobbing på arbeidsplassen. Telemark har hatt en svarprosent på over 50 prosent de tre siste årene.

De fleste lærlinger og lærekandidater oppgir at de ikke har opplevd mobbing på arbeidsplassen. I 2025 gjaldt dette 90,5 prosent i Telemark, mot 87,5 prosent nasjonalt. Andelen i Telemark er noe lavere enn i 2024, men fortsatt høyere enn landsgjennomsnittet.

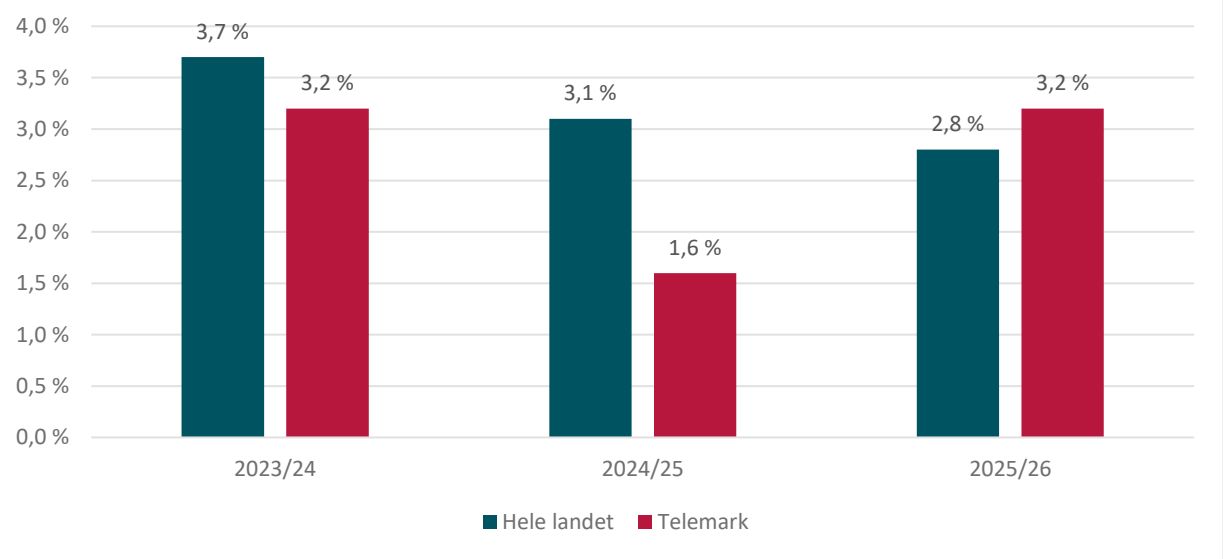
Figur 52 Andel lærlinger/lærekandidater som ikke har opplevd mobbing i det hele tatt.

Kilde: Udir.no

Andelen som oppgir at de har blitt mobbet to–tre ganger i måneden eller oftere, økte samtidig fra 1,6 prosent i 2024 til 3,2 prosent i 2025. I 2025 sank andelen nasjonalt 2,8 prosent, mens den i Telemark er noe høyere. Dette er en endring fra de to foregående årene da Telemark lå under landsgjennomsnittet.

Figur 53 Andel lærlinger/lærekandidater som har opplevd mobbing to/tre ganger i måneden eller oftere.

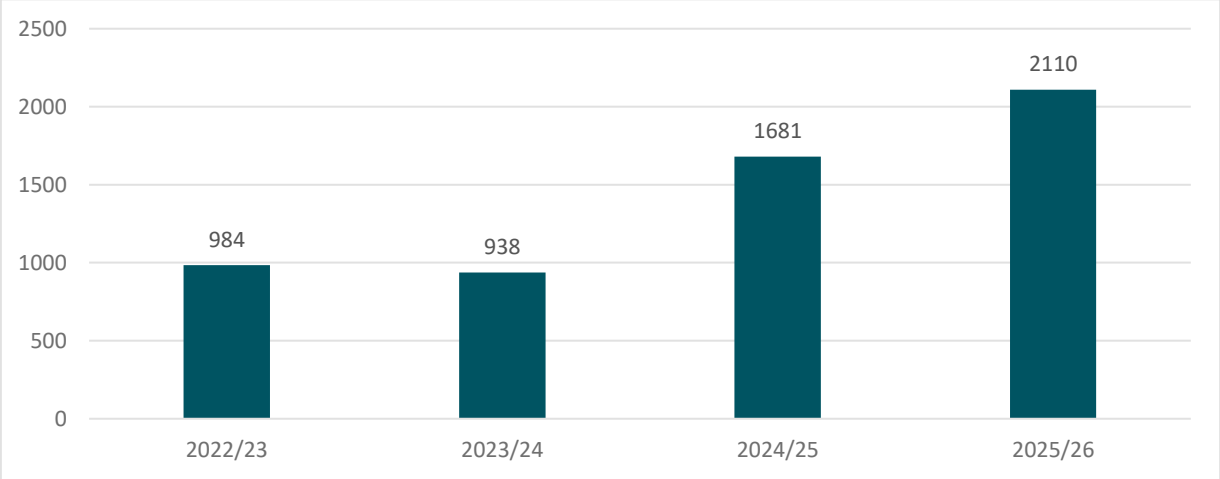
Kilde: Udir.no

8. Oppfølgingstjenesten

Oppfølgingstjenesten (OT) skal følge opp ungdom i alderen 15–24 år som ikke er i opplæring eller arbeid. Tjenesten skal ha oversikt over målgruppen, tilby oppfølging og veiledning, bidra til at ungdom kommer tilbake i opplæring eller aktivitet, og koordinere tjenester og hjelpetiltak rundt ungdom i målgruppen. I Telemark arbeider OT også frafallsforebyggende med elever og lærlinger som står i fare for å avbryte opplæringen.

Med ny opplæringslov i 2024, ble aldersgrensen for OTs målgruppe utvidet fra 21 til 24 år. Samtidig har flere fått rett til mer opplæring. Dette har bidratt til en sterk økning i antallet ungdommer som omfattes av OTs arbeid, jf. figur 54.

Figur 54 Ungdommer som OT arbeider med, inkludert forebyggende arbeid. 2022/23–2025/26.

Kilde: OT/Qlik

Tallet omfatter både ungdom som er tilmeldt OT og elever og lærlinger som OT følger opp forebyggende mens de fortsatt er i opplæring.

8.1. Utvikling i antall tilmeldte og oppfølging

Antallet tilmeldte, det vil si ungdommer som meldes inn til OT, har økt gradvis etter at aldersgrensen for rett til tjenester fra OT ble økt fra 21 til 24 år med ny opplæringslov i 2024. Fra juni 2024 til juni 2025 økte antallet tilmeldte fra 1590 til 2549 ungdommer. I juni 2026 var tallet 3883 ungdommer. En av årsakene til denne økningen er blant annet økningen i antallet som har rett på mer opplæring[40].

Antallet ungdommer som meldes til Oppfølgingstjenesten har økt betydelig de siste årene. I skoleåret 2025/26 var 3 883 ungdommer tilmeldt OT, mot 1 590 to år tidligere. En viktig årsak til økningen er endringer i regelverket, blant annet utvidelsen av OTs målgruppe til 24 år og nye rettigheter til mer opplæring.

[40] Opplæringsforskriften 5-2

Tilmeldte ungdommer registreres enten som *avklart*, når OT har fått oversikt over hva ungdommen gjør og eventuell oppfølging er bestemt, eller med *ukjent aktivitet* når situasjonen ennå ikke er avklart. I 2025/26 var 3542 av 3883 tilmeldte avklart, mens 341 fortsatt hadde ukjent aktivitet.

Fra 2024/25 omfatter tilmeldingene også en betydelig gruppe ungdommer som er meldt til OT som følge av retten til mer opplæring. Det gjaldt 514 ungdommer i 2024/25 og 884 i 2025/26. Meropplæring er ikke en egen status i OT-statistikken, men disse ungdommene inngår også blant de avklarte eller blant ungdom med ukjent aktivitet.

Tabell 19 Ungdommer tilmeldt Oppfølgingstjenesten, under avklaring, med sluttdato i VIGO opplæring, i meropplæring, ukjente/OTUK og avklart. 2022/23–2025/26.

Skoleår	Ungdom tilmeldt OT	Avklart	Ukjent aktivitet	Herav tilmeldt pga. meropplæringsrett
2022/23	1 444	1 430	14	
2023/24	1 590	1 566	24	
2024/25	2 549	2 160	389	514
2025/26	3 883	3 542	341	884

Kilde: OT/Qlik

Alle tilmeldte ungdommer blir kontaktet, og det blir registrert hva de gjør. I løpet av skoleåret 2025/26 fulgte OT opp 2210 ungdommer. Dette var ungdommer som hadde avbrutt opplæringen, eller elever og lærlinger som OT fulgte opp for å forebygge frafall. Ungdommene får først tilbud om oppfølging og veiledning. Deretter får de tilbud om aktivitet og opplæring. Målgruppen er sammensatt og mangfoldig. Det er derfor viktig å kunne tilby ulike, skreddersydde og målrettede tiltak.

OT har en avdeling på Talenthuset i Skien. Talenthuset er et samarbeid mellom fylkeskommunen, NAV og Skien kommune. Her får unge i målgruppen til OT og NAV oppfølging og aktiviteter. Det gis også opplæring i ulike fag med påfølgende privatisteksamen.

I distriktene følges ungdom i målgruppen opp av OTs rådgivere ved de videregående skolene. Her får ungdommene råd og veiledning eller ulike tiltak fra NAV.

8.2. Overgangstilbudet

OT arbeider forebyggende med ungdom som står i fare for ikke å starte eller å avbryte videregående opplæring. Som en del av det forebyggende arbeidet, videreførte OT overgangstilbudet ved Talenthuset i skoleåret 2025/26, med to miljøterapeuter arbeider spesielt med ungdom i overgangen fra grunnskole til videregående skole.

Overgangstilbudet er for ungdom som enten ikke starter i videregående opplæring eller er i ferd med å avbryte opplæringen. Tilbudet gjelder ungdom som av ulike grunner ikke får tilstrekkelig utbytte av tilpasset eller inkluderende opplæring i den ordinære skolen.

Tilbudet er rettet mot ungdom som har behov for tettere oppfølging enn de får i det ordinære opplæringstilbudet. Målgruppen omfatter blant annet ungdom med omfattende skolefravær, tidligere mobbeerfaringer eller andre sammensatte utfordringer.

Miljøterapeutene fulgte opp 40 ungdommer i skoleåret 2025/26 som ikke hadde vært i videregående skole. 29 av ungdommene søkte videregående opplæring neste skoleår. De øvrige 11 får videre oppfølging gjennom OT, blant annet med fag som privatist, aktivitetstilbud, utplassering i bedrift eller parallell oppfølging fra helse- og barnevernstjenestene. Året før takket 17 ungdommer ja til tilbudet. Med unntak av tre ungdommer søkte alle skoleplass med mål om å starte høsten 2025/26.

Høsten og vinteren 2025 var rådgivere og miljøterapeuter på besøk ved alle ungdomsskolene i fylket. Dette resulterte i 172 samtaler med elever og foresatte, der OT er kontakt i overgangen til videregående skole. OT har også kartlagt elever på 10. trinn ved ungdomsskoler i hele fylket. Målet er å sikre at elever og foresatte som trenger det, får en kontaktperson i overgangen til videregående skole. Kartleggingen gjør det også lettere for OT å dele informasjon med skolene elevene begynner på, når eleven har samtykket til dette på forhånd.

8.3. Forebyggende arbeid for lærlinger

OT har en egen rådgiver som arbeider forebyggende med lærlinger som står i fare for å avbryte læretiden. Oppfølgingen skjer i samarbeid med blant annet lærebedrifter, opplæringskontor og fagopplæringen.

Skoleåret 2025/26 fulgte OT opp 57 lærlinger forebyggende. Ved utgangen av skoleåret hadde 9 fullført og bestått læretiden, mens 25 fortsatt var lærlinger og fikk videre oppfølging. De øvrige hadde ulike utfall, blant annet overgang til arbeid, påbygg, praksis med mål om ny lærekontrakt eller videre oppfølging fra OT og NAV.

OT arbeidet forebyggende med 57 lærlinger i skoleåret 2025/26:

- Ni fullførte og besto læretiden per 24. juni 2026.
- 25 fortsatte som lærlinger, og OT følger dem opp forebyggende neste skoleår.
- Tre sluttet og fikk lønnet arbeid.
- Fire sluttet i lære og søkte påbygging til generell studiekompetanse.
- Én flyttet fra fylket.
- Én sluttet som lærling, men er i praksis med mål om ny lærekontrakt.
- Fem sluttet av helsemessige årsaker og får videre oppfølging fra NAV og OT.
- Én sluttet og ønsker ikke videre oppfølging fra OT.

OT deltar også i et samarbeid om rusforebyggende ressurser for lærlinger og lærebedrifter.

I tillegg deltar OT i en pilot ved Porsgrunn, Skogmo og Notodden videregående skoler, der en LOS-ressurs følger opp elever i overgangen fra Vg2 til læreplass. Målet er å forebygge frafall og gi ekstra støtte til ungdom som har behov for det i overgangen til lære.

8.4. Samarbeid med NAV og skolene

Samarbeidet med NAV går nå mer sømløst, med et felles mål om å være laget rundt den enkelte ungdommen. Det er etablert et godt samarbeid ved de videregående skolene. Skolene blir stadig bedre til å bruke mulighetene for tilrettelegging og finne gode løsninger sammen med den enkelte elev, OT, PP-tjenesten og andre instanser. Målet er å hindre frafall.

9. Videregående opplæring for voksne

Videregående opplæring for voksne er fortsatt i en omfattende omstillings- og utviklingsfase. Ny opplæringslov og innføring av modulstrukturert opplæring fra august 2024 har gitt flere voksne rett til videregående opplæring og medført store endringer i organiseringen av tilbudene.

I skoleåret 2025/26 har Telemark fylkeskommune arbeidet med å etablere mer enhetlige rutiner og praksis for inntak, realkompetansevurdering og oppfølging av voksne deltakere. Det er etablert jevnlige møtepunkter mellom fylkesadministrasjonen og inntakskontorene ved Skogmo, Notodden og Skien videregående skoler. Inntakskontorene har også utviklet bedre rutiner for samarbeid seg imellom og bistår andre skoler i fylket som har tilbud innen videregående opplæring for voksne.

Det er gjennomført flere møter med kommunene for å informere om rettigheter og tilbud og for å få bedre oversikt over aktuelle søkere. Det er også opprettet et felles Teams-rom for videregående opplæring for voksne, der rutiner, møteinformasjon, nasjonale føringer, faglige avklaringer og annen relevant informasjon samles og fortløpende oppdateres. Rommet er tilgjengelig for aktuelle samarbeidspartnere og brukes som en felles informasjonskanal på området.

9.1. Realkompetansevurdering

Opplæringen for voksne skal bygge på kompetansen den enkelte allerede har, og realkompetansevurderingen brukes til å avklare hvilken opplæring som gjenstår fram mot sluttkompetansen. Mange fagpersoner er involvert i dette arbeidet, og det er derfor viktig at de har nødvendig kompetanse og en felles forståelse av hvordan vurderingene skal gjennomføres og dokumenteres.

I skoleåret 2025/26 arrangerte Telemark fylkeskommune, i samarbeid med Vestfold fylkeskommune og OsloMet, fire kompetansesamlinger for fagpersoner som arbeider med realkompetansevurdering. Om lag 25 fagpersoner fra Telemark deltok. Det er også utarbeidet felles rutiner og vedtaksmaler for realkompetansevurdering og inntak. Tiltakene skal bidra til økt kompetanse og en mer enhetlig praksis i fylket.

9.2. Deltakernes forutsetninger og norskopplæring

Deltakergruppen i videregående opplæring for voksne er svært sammensatt. Mange har lite relevant kompetanse å bygge videre på, og en stor andel har begrensede norskferdigheter når de starter.

For yrkesfaglige deltakere er praksis og opplæring i bedrift en viktig del av løpet fram mot sluttkompetansen. Erfaringene viser at svake norskferdigheter ofte gjør det vanskelig å få til praksis eller lærekontrakt, fordi bedriftene må kunne kommunisere med deltakerne og ha kapasitet til å følge dem opp.

Når norskferdighetene er så svake at deltakerne ikke kan følge opplæring på videregående nivå, har de rett til forsterket opplæring i norsk. For å møte dette behovet etablerte Telemark fylkeskommune i september 2025 et eget tilbud for yrkesfaglige deltakere med tre dager norskopplæring og to dager språkpraksis i bedrift per uke. Tilbudet ble organisert i to grupper ved Skogmo videregående skole og én gruppe ved Notodden videregående skole.

Ved Nome videregående skole ble det i 2025 etablert et tilbud med forsterket opplæring i norsk gjennom et IMDi-finansiert prosjekt. Tilbudet ble videreført i 2026 og omfattet 13 deltakere.

Da det senere kom flere deltakere med behov for slik opplæring, og flere ikke hadde mulighet til å møte ved disse skolene, ble det i januar 2026 opprettet en ekstra nettbasert gruppe.

I skoleåret 2025/26 fikk over 100 deltakere ulike former for grunnleggende og forsterket norskopplæring. Tallet omfatter også deltakere som ikke er registrert i de egne norskgruppene ved Skogmo og Notodden.

Erfaringene så langt viser at tilbudene har vært nødvendige og nyttige, men at ett år ikke er tilstrekkelig for alle. To deltakere nådde nødvendig nivå etter om lag et halvt år. Ved utgangen av det første året hadde om lag halvparten nådd et nivå som gjorde at de kunne gå videre til opplæring på videregående nivå, mens resten hadde behov for videre forsterket opplæring i norsk. For noen kan veien fram mot sluttkompetanse derfor bli lang.

9.3. Samarbeid med NAV

Telemark fylkeskommune har etablert jevnlige møter med integrerings- og opplæringskoordinatorer i NAV Vestfold og Telemark. Skolene samarbeider i tillegg med lokale NAV-veiledere om deltakere som har behov for oppfølging fra begge instanser.

På bakgrunn av en ny nasjonal veileder fra 2026 om deling av personopplysninger mellom NAV og fylkeskommunen har fylkeskommunen, sammen med eget personvernombud, utarbeidet en protokoll for deling og behandling av nødvendige opplysninger. Ordningen skal tas i bruk høsten 2026.

Ved Nome videregående skole samarbeider Telemark fylkeskommune og NAV Vestfold og Telemark om tilbud innen drone-, tømrer-, betong- og helsearbeiderfaget. NAV og fylkeskommunen deler kostnadene for det første året.

Tallgrunnlag for videregående opplæring for voksne

Tallene er hentet fra Visma InSchool og må tolkes med varsomhet. Voksne følger individuelle og fleksible opplæringsløp. Det betyr at de kan starte og avslutte gjennom hele året. Antall aktive deltakere vil derfor variere ut fra hvilket tidspunkt tallene hentes ut. Deltakere kan også ha pauser, være registrert ved flere opplæringsarenaer eller være registrert både som deltaker i videregående opplæring for voksne og som lærling.

Utfordringer med registrering i systemene

Deltakere i modulstrukturert opplæring skal fortsatt være registrert som deltakere i videregående opplæring for voksne etter at de har inngått lærekontrakt. Lærekontrakten registreres i VIGO, mens deltakeren registreres i Visma InSchool. Det finnes heller ikke en automatisk melding til InSchool når fagprøven er bestått. Systemene gir derfor ikke en samlet oversikt over hvor den enkelte befinner seg i opplæringsløpet.

Dette er en nasjonal utfordring. De skoleadministrative systemene er i hovedsak utviklet for ungdomsopplæringen og gir ikke tilstrekkelig støtte til registrering og rapportering av individuelle opplæringsløp for voksne.

Hva fylkeskommunen gjør for å få bedre oversikt

Telemark fylkeskommune har startet arbeidet med supplerende registreringsløsninger og mer enhetlige rutiner ved skolene. For å få et bilde av hvordan det gikk med deltakere som var tatt inn til opplæring, ble det høsten 2025 gjennomført en manuell gjennomgang av en tidligere deltakergruppe ved Nome videregående skole. Gjennomgangen viste at om lag halvparten hadde oppnådd fagbrev i løpet av de første årene etter oppstart.

Tallet fra Nome gir ikke et endelig bilde av resultatene for gruppen. Flere av de øvrige deltakerne kan oppnå fagbrev senere. For voksne kan opplæringsløpet ta tid og bli satt på pause på grunn av endringer i livssituasjonen, uten at dette nødvendigvis betyr at opplæringen ikke fører fram til sluttkompetanse.

Omtrentlig antall registrerte deltakere i de ulike opplæringstilbudene høsten 2025

Tabell 20 Omtrentlig antall registrerte deltakere i de ulike opplæringstilbudene høsten 2025

Opplæringstype	Sluttkompetanse/ opplæringstilbud	Skole®	Antall
Modulstrukturert opplæring	Helsearbeiderfaget	Skogmo, Notodden, Nome, Vest-Telemark	158
Modulstrukturert opplæring	Kokkfaget	Hjalmar Johansen	2
Modulstrukturert opplæring	Salgsfaget	Notodden	19
Modulstrukturert opplæring	Logistikkfaget	Notodden	14
Modulstrukturert opplæring	Betongfaget	Nome	2
Yrkesfaglige opplæringsløp	Tømrerfaget	Nome, Skogmo	24
Yrkesfaglige opplæringsløp	Barne- og ungdomsarbeiderfag	Skogmo, Notodden	39
Yrkesfaglige opplæringsløp	Helse og oppvekst - Vg1 Helseservicefag - Vg2	Notodden, Skogmo	51
Yrkesfaglige opplæringsløp	Industriteknologi	Skogmo	13
Yrkesfaglige opplæringsløp	Kjøretøy	Skogmo	11
Yrkesfaglige opplæringsløp	Dronefag	Nome	7
Yrkesfaglige opplæringsløp	Tannhelsesekretær	Notodden	10
Yrkesfaglige opplæringsløp	Helsesekretær	Skogmo	6
Yrkesfaglige opplæringsløp	Voksenagronom / landbruk	Nome	34
Studieforberedende opplæring	Generell studiekompetanse 6-pack og Pb4	Skien, Notodden, Bø	227
Særskilt språkopplæring	Moduldeltakere, inkl. nettundervisning	Skogmo, Notodden	89
Til sammen			**706**

Tallene viser stor variasjon i antall deltakere mellom tilbudene. Helsearbeiderfaget og generell studiekompetanse er de klart største tilbudene. Helsearbeiderfaget i Grenland har hatt særlig stor søkning, mens det innen enkelte andre sluttkompetanser har vært ledig kapasitet. Det høye antallet deltakere i særskilt språkopplæring viser samtidig at språkstøtte har blitt en betydelig del av tilbudet til voksne.

10. Digitalisering av opplæringen

Digital kompetanse er ett av de seks prioriterte satsingsområdene i strategiplanen for videregående opplæring for Telemark fylkeskommune. Lokale mål i skolenes utviklingsplaner baserer seg på føringer i strategiplanen, i tillegg til Utdanningsdirektoratets rammeverk for lærerens profesjonsfaglige digitale kompetanse (PfDK). Nettverket for digitalpedagoger i Telemark fylkeskommune står sentralt i arbeidet med å utvikle digital kompetanse i opplæringen.

10.1. Digitale læringsressurser og digital infrastruktur

Elever og lærere kommuniserer og samhandler om læringsarbeidet med MS365 som felles digital plattform og bruker Microsoft Teams for Education som læringsplattform. Teams har samhandlingsfunksjonalitet for flermedial kommunikasjon (video, lyd, bilde, tekst), samskriving og deling, og er navet i elevenes læringsprosesser.

Nasjonal digital læringsarena (NDLA) er et kommunalt oppgavefellesskap som utvikler digitale læringsressurser som tilbys åpent og gratis. Ressursene omfatter nærmere 150 eksamensfag og representerer en stor kilde til både innhold og metodikk. I forbindelse med Fagfornyelsen er læringsressursene i de ulike fagene revidert for å møte kravene i nye læreplaner. NDLA åpnet i 2023 «Min NDLA» som muliggjør personalisering og deling av innhold og læring. «Min NDLA» har også tilgang på en KI-språkmodell som ivaretar personvern og datasikkerhet på en tilfredsstillende måte.

Det skoleadministrative systemet InSchool håndterer blant annet timeplanlegging, fravær og kommunikasjon. Samlet sett utgjør dette, sammen med forlagenes egne ressurser, andre programmer, verktøy og læremidler, den digitale arbeidshverdagen for elever og lærere.

Personvern og informasjonssikkerhet er viktig ved bruk av digitale verktøy i skolen. Det kan ikke benyttes digitale tjenester som overfører personopplysninger i strid med EUs regler for personvern og informasjonssikkerhet. Det påvirker hvilke digitale tjenester som kan tas i bruk. Det er viktig å sjekke om de digitale tjenestene som brukes følger personvernreglene og om fylkeskommunen har lov til å behandle elevenes og ansattes opplysninger på den måten den gjør. På Innsida (fylkeskommunens intranett) finnes det en oversikt over verktøy som er vurdert og godkjent. Her er det også avtaler med leverandørene om hvordan personopplysninger skal behandles. Samtidig jobbes det med å gjøre dette mer synlig, slik at både elever, foresatte, ansatte og ledere får den informasjonen de har krav på etter loven.

10.2. Digitalpedagogisk kompetanseutvikling

Åtte av de elleve videregående skolene har digitalpedagoger. Det blir avholdt månedlige teamsmøter i digitalpedagognettverket som koordineres av rådgivere fra seksjon Skoleutvikling og folkehelse. Skolene har fremdeles noe ulik ressursforpliktelse, som gir ulik grad av kapasitet til arbeid på egen skole og deltakelse i nettverket.

Arbeidet rundt KI og personvern var et stort og viktig tema i 2025/2026.Utvikling av retningslinjer for bruk av KI i klasserommet har vært viktig for å etterkomme forespørsler fra lærere som både vil begrense og ta i bruk teknologien. Samtidig som bruken øker blant elevene, er det er viktig å videreføre arbeidet med profesjonsfaglig digital kompetanse rundt bruk og generering av innhold.

Fylkeskommunen tilbyr KI – tjenesten Hugin til alle ansatte og elever. Det er en KI - tjeneste (bygget i Microsoft Azur og OpenAI) som ikke overfører brukerens personopplysninger, og der data slettes etter 30 dager. Lærere og elever har også tilgang til NDLA sin samtalerobot.

Kunstig intelligens gir nye utfordringer når det kommer til personvern. Det blir nye scenarioer som må håndteres og det blir stadig viktigere med en reflektert holdning til, og god kunnskap om, personvern både hos elever og lærere. Vurdering og bruk av KI

I skoleåret 2025/2026 har vurdering og elevenes bruk av kunstig intelligens (KI) vært et viktig tema. Høsten 2026 får alle lærere tilgang til fylkeskommunens sikre nettleser. Nettleseren kan gi ingen eller gradert tilgang til digitale hjelpemidler og KI i vurderingssituasjoner. Samtidig skal skolene ha økt oppmerksomhet på undervisning og vurdering der digitale hjelpemidler og KI brukes på en hensiktsmessig måte.

10.3. Digitalisering i fag- og yrkesopplæring

VIGO Opplæring Fagopplæring er et internt system for administrasjon og saksbehandling. Fylkeskommunene bruker systemet til å følge opp lærlinger, lærekandidater og fagopplæring i bedrift. Fagsystemet er også en plattform for samarbeid med eksterne parter gjennom webløsningene VIGO bedrift for prøvenemnder og lærebedrifter (opplæringskontor og frittstående lærebedrifter), og VIGO skole. Fag- og yrkesopplæringen omfatter mange fag og bransjer. Den digitale kompetansen varierer også blant brukerne. Derfor er det behov for tilpasninger og opplæring i de digitale løsningene, både for ansatte og eksterne samarbeidspartnere.

Kurs på Teams for faglige ledere, veiledere, lærebedrifter, prøvenemnder, lærlinger og lærekandidater har blitt videreført i Telemark. Lærlinger, lærekandidater og deres bedrifter har vært svært positive til å treffes på Teams, blant annet for å få informasjon om fagprøven. De melder også tilbake at de opplever det digitale møtet som mer personlig enn å sitte i et stort rom med andre. Med stor geografisk spredning i fylket er det fortsatt enklere for flere aktører å delta på møter digitalt. Individuelle møter med lærlinger gjennomføres fortsatt fysisk.

11. Videregående opplæring

11.1. Videregående skoler i Telemark

Det er 11 videregående skoler i Telemark, med til sammen 9 yrkesfaglige og 5 studieforberedende programområder. Tabell 21 viser skoler, vertskommuner, elevtall, ansattårsverk og opplæringstilbud for hver skole.

Tabell 21 Elever, årsverk og opplæringstilbud i de videregående skolene i Telemark

Skole	Kommune	Elever[41]	Årsverk	Opplæringstilbud
Bamble vgs.	Bamble	378	67	ST, TP, HS, EL, SR AHT, VO
Bø vgs.	Midt-Telemark	296	50	ST, ID AHT, VO, kombinasjonsklasse
Hjalmar Johansen vgs.	Skien	557	112	ID, ME, RM, PB AHT, VO
Kragerø vgs.	Kragerø	308	63	ST, ID, TP, BA, HS, PB AHT, VO, vekslingsmodellen, kombinasjonsklasse
Nome vgs.	Nome	451	15	NA, BA, EL, TP, HS, FD, PB, VO
Notodden vgs.	Notodden	457	109	ST, TP, HS, EL, SR, PB, AHT, VO, nettundervisning
Porsgrunn vgs.	Porsgrunn	846	146	ST, ID, TP, IM, KD, FD AHT, IB, kombinasjonsklasse
Rjukan vgs.	Tinn	155	39	ST, HS, TP, PB, BA VO, landslinje
Skien vgs.	Skien	943	136	ST, MD, SR AHT, VO
Skogmo vgs.	Skien	904	180	HS, BA, EL, TP, PB VO, opplæring i kriminalomsorgen
Vest-Telemark vgs.	Tokke	208	49	TP, ST, HS, EL, PB AHT, VO, vekslingsmodellen (BA), kombinasjonsklasse
Talenthuset	Skien			Ungdom fra 16-29 år
Skolen for sosiale og medisinske institusjoner (SMI)	Skien			Barn og unge innlagt i helseinstitusjon eller bosatt i barneverninstitusjon.

Kilde: VIGO/Qlik, Visma HRM

[41] Inkludert Individuelt tilpassa opplæring.

Tabell 22 Oversikt over programmer og forkortelser

Utdanningsprogram	Forkortelse	Fullt navn
Yrkesfaglige utdanningsprogram	BA	Bygg- og anleggsteknikk
	EL	Elektro og datateknologi
	FD	Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign
	HS	Helse- og oppvekstfag
	IM	IT og medieproduksjon
	NA	Naturbruk
	RM	Restaurant- og matfag
	SR	Salg, service og reiseliv
	TP	Teknologi og industrifag
Studieforberedende utdanningsprogram	ID	Idrettsfag
	KD	Kunst, design og arkitektur
	ME	Medier og kommunikasjon
	MD	Musikk, dans og drama
	ST	Studiespesialisering
Påbygg	PB	Påbygg til generell studiekompetanse

Kilde: VIGO/Qlik

11.2. Undervisningsstillinger og lærertetthet

Videregående opplæring er den klart største sektoren i fylkeskommunen målt i antall ansatte og i årsverk. Skolene og det pedagogiske personalet utgjør størsteparten av de ansatte.

Stillingskoden lærerne er registrert med i fylkeskommunens lønns- og personalsystem, Visma HRM, ligger til grunn for tallene i oversikten over lærernes kompetanse[42]. Kun elever under 25 år er telt med som elever.[43]

Tabell 23 Oversikt over pedagogisk personale på skolene

	Ansatte i undervisnings-stillinger	Årsverk i undervisnings-stillinger	Gjennomsnittlig stillingsprosent	Elever per årsverk
Kragerø vgs	40	35,0	88 %	8,8
Bamble vgs	51	44,3	87 %	8,5
Porsgrunn vgs	109	103,5	95 %	8,2
Skogmo vgs	145	131,8	91 %	6,9
Hjalmar Johansen vgs	81	70,3	87 %	8,0
Skien vgs	126	105,6	84 %	9,0
Nome vgs	79	71,8	91 %	6,3
Bø vgs	39	35,5	91 %	8,4
Notodden vgs	82	75,8	92 %	6,1
Rjukan vgs	29	27,1	93 %	5,7
Vest-Telemark vgs	38	32,2	85 %	6,5
Totalsum	819	732,7	89 %	7,5

Kilde: Visma HRM, VIGO/Qlik

Det er forskjeller mellom skolene som gjør at man må utvise forsiktighet ved sammenligninger av lærertetthet. Voksne elever er for eksempel ikke regnet med.

11.3. Kompetanseutvikling

Telemark fylkeskommune har ansvar for å arbeide systematisk med kvalitetsutvikling gjennom tiltak som utgjør et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling. Det gjelder kompetansehevingstiltak for

[42] Dersom lærere har andre stillingsbetegnelser enn det som er oppgitt i tabellen, er de ikke med i oversikten. Det betyr også at det er flere ansatte på skolene enn det som framkommer her. Dersom en person har flere stillinger på samme skole eller ved ulike skoler, kommer heller ikke det fram i denne oversikten. Det er kun hovedstillingen som telles.

[43] Både ordinære elever og elever med individuelt tilrettelagt opplæring er telt med.

den enkelte ansatte og kollektiv kompetanseutvikling der hele eller deler av personalet utvikler sin kompetanse sammen i profesjonsfellesskapet.

11.3.1 Videreutdanning, utdannings- og rekrutteringsstipend

Fylkeskommunen skal vurdere og planlegge videreutdanning ut fra lokale kompetansebehov. Det innebærer å informere ansatte, lage søknadsrutiner og prioritere hvem som skal delta. Fylkeskommunen søker deretter Utdanningsdirektoratet om tilskuddsmidler til videreutdanning for lærere, veiledning for nyutdannede lærere og utdannings- og rekrutteringsstipend. Stipendene gjelder for lærere som mangler godkjent utdanning eller som skoleeier ønsker å rekruttere. Tilskuddet skal brukes til studiepoenggivende videreutdanning som er relevant både for den ansatte og arbeidsplassen.

Fylkeskommunen skal vurdere behovene i samarbeid med skolene og fagopplæringen, og planleggingen av videreutdanning for enkeltansatte skal ses i sammenheng med felles tiltak for kompetanseutvikling. Telemark fylkeskommune ønsker å bruke videreutdanning som virkemiddel for å unngå at ansatte blir overtallige. For at en slik strategi skal lykkes, er det avgjørende at virksomhetslederne bruker videreutdanning strategisk, med mål om å tilby videreutdanning til de lærerne som står i fare for å bli overtallige. Utgangspunktet for valg av kompetanse vil være skolens kompetansebehov i dag, og hva som vil være viktig framover i tid.

Skoleeier foretar den endelige prioriteringen i henhold til strategiområder i Strategiplanen for videregående opplæring i Telemark og tildelte midler. Antallet godkjente søknader i 2025/26 innenfor de ulike ordningene er omtrent likt året før.

Tabell 24 Oversikt over videreutdanning for lærere 2024/25 og 2025/26

	Antall søkere		Videresendt Udir		Godkjent av Udir	
Ordning:	2024/25	2025/26	2024/25	2025/26	2024/25	2025/26
Videreutdanning for lærere	71	70	53	41	39	39
Yrkesfaglærere	23	22	14	15	14	15
Utdanningsstipend (PPU/YFL)	13	11	13	11	13	8
Rektorutdanning	2	1	2	1	2	1

Kilde: Udir.no

Fra 1.01.26 er tilskuddsordningen for videreutdanning endret. Ordningen for lærere i skolen og ordningen for yrkesfaglærere er slått sammen til én felles ordning. Tilskuddsordningen for videreutdanning gir nå like vilkår for lærere og andre ansatte.

11.3.2 Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis

I forbindelse med stortingsmeldingen Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO[44], varslet regjeringen et kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkluderende praksis som skulle bidra til at skolene har tilstrekkelig kompetanse tett på elevene. Målet med kompetanseløftet 2021 – 2025 var at skolene skulle utvikle kompetanse for å kunne

[44] Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO

forebygge, fange opp og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert elever med behov for særskilt tilrettelegging.

Tre av skolene i Telemark fylkeskommune har vært med fra oppstart, og fra skoleåret 2025/26 var kompetanseløftet et felles utviklingsarbeid på alle de videregående skolene. Utviklingsarbeidet har tatt utgangspunkt i en kartlegging[45] av skolens inkluderende praksis. Deretter har skolene fått en innføring i TTI-rammeverket, undervisningskvalitet for et inkluderende klasserom, av Læringsmiljøsenteret ved Universitet i Stavanger. Profesjonsfellesskapet[46] har deretter valgt ut fokusområder på bakgrunn av en analyse av kartleggingsresultatene, som for eksempel emosjonell støtte, klasseromsorganisering, læringsstøtte eller elevengasjement.

Fra september 2025 til november 2026 deltar alle de pedagogiske lederne og rektorene i et lederutviklingsprogram i regi av Agenda Kaupang. Programmet inneholder tre felles samlinger og veiledning i ledergruppene mellom samlingene. Målet med utviklingsprogrammet er å styrke kompetansen innen coaching og veiledning, slik at lederne bedre kan støtte lærerne i å videreutvikle sin inkluderende praksis.

Fra 1.01.26 inngår kompetanseløftet i den nye tilskuddsordningen for kollektiv kompetanseutvikling. PPT skal støtte skolene og fagopplæring i utviklingsarbeidet videre.

11.3.3 Ny tilskuddsordning for kollektiv kompetanseutvikling

Tilskuddsordningen for kollektiv kompetanseutvikling i videregående opplæring tredde i kraft 1. januar 2026. Utdanningsdirektoratet forvalter ordningen og fylkeskommunene mottar og fordeler tilskuddsmidlene. Målet med tilskuddsordningen er at alle elever og lærlinger i videregående opplæring skal møte kvalifiserte ansatte. Ordningen er én av tre nasjonale tilskuddsordninger som skal styrke kompetansen og kvaliteten i barnehager, grunnskoler, videregående opplæring, fagskoler, universiteter og høgskoler.

Tilskuddet skal støtte skolebasert og kollektiv kompetanseutvikling, og arbeidet skal bygge på samarbeid mellom skoleeiere, skoler, fagopplæring, universiteter og høgskoler og partene i arbeidslivet. Fylkeskommunen kan gi tilskudd til:

- offentlige, statlige og private videregående skoler
- lærebedrifter med aktive lærekontrakter og samarbeidsorgan for lærebedrifter
- universiteter, høgskoler, fagskoler og andre relevante kompetansemiljøer

Tiltakene skal være forankret i behov som videregående skoler og lærebedrifter har definert lokalt, og som styrker profesjonelle læringsfellesskap i og mellom videregående skoler og lærebedrifter. Kompetansetiltakene kan omfatte:

- lærere, ledere og andre ansatte i fylkeskommunale, private og statlige videregående skoler
- ansatte i videregående opplæring for voksne
- instruktører og faglige ledere i lærebedrifter
- medlemmer av prøvenemnder

[45] Observasjonsmanualen CLASS | Universitetet i Stavanger

[46] Profesjonsfellesskap er et faglig samarbeid mellom lærere, ledere og andre ansatte der de reflekterer over felles verdier og arbeider sammen for å vurdere og utvikle praksisen sin. Målet er å gi elevene, lærlingene og lærekandidatene et best mulig opplæringstilbud. Profesjonsfellesskapet skal bygge på læreplanverket, verdigrunnlaget for opplæringen og faglig kunnskap. (udir.no)

- ansatte i PP-tjenesten, oppfølgingstjenesten og andre relevante fylkeskommunale tjenester

Behovene skal vurderes gjennom inkluderende prosesser, og medbestemmelse skal ivaretas i tråd med gjeldende avtaler mellom partene i arbeidslivet.

Telemark fylkeskommune har opprettet et samarbeidsforum som skal være et rådgivende organ. Forumet består av representanter fra fylkeskommunale og private videregående skoler og lærebedrifter, USN og fagskolen, partene i arbeidslivet lokalt og de mest sentrale arbeidstakerorganisasjonene. Samarbeidsforumet skal sikre lokal forankring av behovet for kompetanseutvikling og bidra til strategiske og langsiktige prioriteringer i regionen. Fordelingen av midler skal bygge på en langsiktig plan som er utarbeidet av samarbeidsforumet og som beskriver prinsippene for hvordan tilskuddsmidlene skal fordeles.

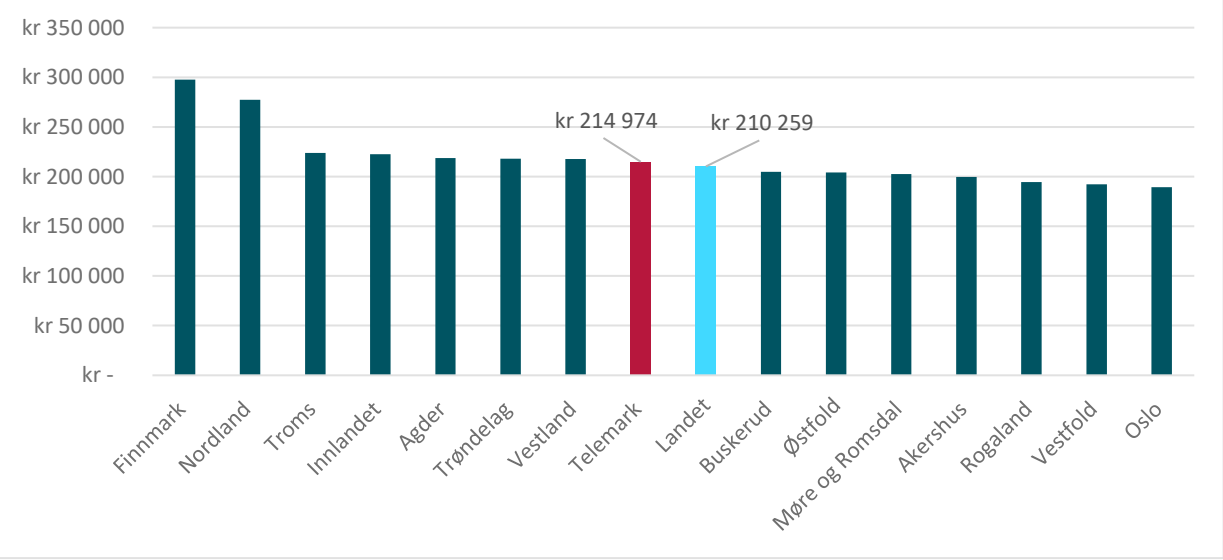
11.4. Økonomi i videregående opplæring i Telemark

I dette avsnittet presenteres sentrale KOSTRA-tall for videregående opplæring. KOSTRA gjør det mulig å sammenligne fylkeskommuner, regionale inndelinger og landsgjennomsnitt. KOSTRA gir styringsinformasjon om ressursinnsatsen, prioriteringer og måloppnåelse, og er satt sammen av flere grunnlagsdata, som for eksempel regnskapstall og elevtall. Informasjonen bør ikke brukes direkte som informasjonsgrunnlag for beslutninger, men kan gi indikasjoner på prioriteringer og ressursbruk på ulike områder. Informasjonen skal bidra til åpenhet og til å gi muligheten for å forbedre tjenestetilbudet i kommune- og fylkeskommunesektoren.

Telemark har redusert sine netto driftsutgifter per elev fra 2024 til 2025. Gjennomsnittlige kostnader per elev er fortsatt høyere enn for landet som helhet, men forskjellen har nå krympet til knapt 5000 kroner per elev.

Finnmark og Nordland skiller seg ut med spesielt høye kostnader per elev, mens Rogaland og Oslo har lave kostnader, som det framgår av figur 55. Telemark har litt høyere kostnader til videregående opplæring enn landet som helhet.

Figur 55 Netto driftsutgifter per elev i fylkeskommunene 2025.

Kilde: SSB, tabell 12399

I sak til Fylkestinget i desember 2024 skrev fylkesdirektøren:[47]

På grunn av distriktsomsyn har Telemark eit for kostbart vidaregåande skuletilbod. Telemark er eit geografisk stort fylke med ein forholdsvis låg befolkning.

Fylkesdirektøren registrerer at andelen av det totale opplæringsbudsjettet som går til elevar med behov for særskild tilrettelegging aukar samtidig som skiljet mellom opplærings- og helseaktivitet blir mindre tydeleg.

Tabell 25 viser et utvalg nøkkeltall for videregående opplæring. Indikatorene viser forbruk per elev på studieforbedende- og yrkesforberedende utdanningsprogram, og i snitt for alle utdanningsprogram. Den siste indikatoren i tabellen Utdanning i skole inkluderer alle kostnader knyttet til en elev, herunder alle støttefunksjonene.

Tabell 25 Forbruk per elev per utdanningstype og samlet, inkl. skoledrift. 2025.

Indikator 2024	Landet	Telemark
Studieforberedende utdanningsprogram samlet	91 274	98 060
Yrkesfaglige utdanningsprogram samlet	124 114	125 812
Utdanning i skole, inkl. alle utgifter til skoledrift	210 259	214 974

Kilde: SSB, tabell 12399

Tabellen viser at yrkesfaglige utdanningsprogram hadde 36 prosent høyere forbruk per elev enn studieforberedende utdanningsprogram i 2024. Yrkesfag har høyere lærertetthet og større krav til utstyr og lokaler. Sammenlignet med landet, har vi størst kostnader knyttet til studieforberedende utdanningsprogrammer. Tabell 26 viser ressursbruk per elev for øvrige støttefunksjoner i skole, og for kostander som ikke er direkte tilknyttet et spesifikt utdanningsprogram. Telemark har lavere kostnader til lokaler, men høyere til fellesutgifter og støttefunksjoner. Kostnadene til fagopplæring er høyere, mens de er betydelig lavere på voksenopplæring per elev.

[47] Sak nr. 24/04666

Tabell 26 KOSTRA-tall for øvrige områder i videregående opplæring. Kostnader per elev 2025.

Kostra-funksjon	Landet	Telemark
511 Skolelokaler i videregående opplæring	40 544	34 144
515 Fellesutgifter og støttefunksjoner for videregående opplæring	21 080	29 587
520 Pedagogisk ledelse, pedagogiske fellesutgifter og gjesteelevsoppgjør	19 990	15 033
562 Spesialundervisning og særskilt tilpasset opplæring	21 881	22 381
563 Oppfølgingstjenesten	1 912	2 192
564 Pedagogisk psykologisk tjeneste	2 826	3 429
570 Fagopplæring	94 945	107 369
581 Voksenopplæring etter opplæringsloven	80 909	60 792
590 Andre formål	7 806	8 261

Kilde: SSB, tabell 12399

Tabell 27 gir en kort beskrivelse av de ulike KOSTRA-funksjonene i tabellen over.

Tabell 27 Beskrivelse av KOSTRA - funksjonene

KOSTRA-funksjon	Beskrivelse
511 Skolelokaler i videregående opplæring	Utgifter/inntekter til drift, vedlikehold og investeringer knyttet til skolelokaler og internatbygninger (med tilhørende tekniske anlegg og utendørsanlegg/skolegård). Eksempelvis renhold, vakthold, sikring, energi og vann, avløp og renovasjon.
515 Fellesutgifter og støttefunksjoner for videregående opplæring	Fellesutgifter og utgifter til støttefunksjoner knyttet til videregående opplæring som ikke er direkte relatert til pedagogisk virksomhet eller eiendomsforvaltning.
520 Pedagogisk ledelse, pedagogiske fellesutgifter og gjesteelevsoppgjør	Administrative fellesutgifter i den pedagogiske virksomheten.
562 Individuelt tilrettelagt opplæring og særskilt tilpasset opplæring	Ekstra utgifter inkludert ledelsesressurser utover ordinær undervisning. Herunder assistenter, inventar og utstyr for opplæring i spesialgrupper.
563 Oppfølgingstjenesten	Oppfølgingstjenesten
564 Pedagogisk psykologisk tjeneste	Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT).
570 Fagopplæring	Omfatter alle utgifter og inntekter til opplæring i bedrift eller fagopplæring i skole
581 Voksenopplæring etter opplæringsloven	Utgifter og inntekter ved særskilte tilbud for voksne innenfor opplæringsloven, inkludert utgifter til ledelse. Gjelder både elever med og elever uten rett, uavhengig av om det er fylkeskommunen eller andre som finansierer tilbudet.
590 Andre formål	Utgifter og inntekter som ikke er direkte knyttet til ordinær videregående opplæring. Herunder SMI, kurs utenfor opplæringsloven, privatisteksamen, jobbsjansen med mer.

Kilde: KOSTRA veileder 2023

Tabell 28 Utdanningsprogram, forkortelser og skoler som tilbyr utdanningsprogrammene.

Utdanningsprogram			Skole	
Kunst, design og arkitektur	KD	Studieforberedende	Porsgrunn vgs.	
Studiespesialisering	ST	Studieforberedende	Skien vgs. Bø vgs. Bamble vgs. Vest-Telemark vgs.	Porsgrunn vgs. Notodden vgs. Kragerø vgs. Rjukan vgs.
Idrettsfag	ID	Studieforberedende	Hjalmar Johansen vgs Porsgrunn vgs.	Bø vgs. Kragerø vgs.
Musikk, dans og drama	MD	Studieforberedende	Skien vgs.	
Medier og kommunikasjon	ME	Studieforberedende	Hjalmar Johansen vgs.	
Elektro og datateknologi	EL	Yrkesfag	Skogmo vgs. Notodden vgs. Vest-Telemark vgs.	Nome vgs. Bamble vgs.
Teknologi- og industrifag	TP	Yrkesfag	Skogmo vgs Porsgrunn vgs. Vest-Telemark vgs. Kragerø vgs.	Bamble vgs. Notodden vgs. Nome vgs. Rjukan vgs.
Informasjonsteknologi og medieproduksjon	IM	Yrkesfag	Porsgrunn vgs.	
Naturbruk	NA	Yrkesfag	Nome vgs.	
Salg, service og reiseliv	SR	Yrkesfag	Skien vgs. Bamble vgs.	Notodden vgs.
Helse- og oppvekstfag	HS	Yrkesfag	Skogmo vgs. Nome vgs. Kragerø vgs. Rjukan vgs.	Notodden vgs. Bamble vgs. Vest-Telemark vgs.
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign	FD	Yrkesfag	Porsgrunn vgs.	Nome vgs.
Restaurant- og matfag	RM	Yrkesfag	Hjalmar Johansen vgs.	
Bygg- og anleggsteknikk	BA	Yrkesfag	Skogmo vgs. Kragerø vgs.	Nome vgs. Rjukan vgs.

12. Status og utviklingsarbeid ved de videregående skolene

12.1. Bamble videregående skole

Foto: Morten Løkslid

Hva var skolen spesielt godt fornøyd med i skoleåret 2025/26?

- Fokus på livsmestring for elever. Ungdom og helseuke for VG1, langåpen skole. Miljøarbeider i elevmiljø gir trygghet. Samarbeid i overgangsforum utvikles.
- Optimal bruk av praksisrom og verksted på yrkesfag, gir mer praksisrettet læring.
- Øker antall undervisningstimer i avslutning av skoleåret, frem mot senere sluttvurdering. Ny organisering av avslutning av skoleåret.

Hva var de største pedagogiske utfordringene i skoleåret 2025/26?

- Skolen har små fagmiljøer slik at vi trenger fagnettverkene i fylket. De er hovedsakelig digitale, men felles planleggingsdager vil ha nytteverdi for oss. Innenfor vår arbeidsplanfestet tid er det utfordrende å få til tilstrekkelig profesjonsfaglig samarbeid.
- Trange økonomiske rammer gir begrensninger i tiltak.

Hva prioriteres i 2026/27 knyttet til strategien for vgo 2026 – 2031?

- Tettere tverrfaglig oppfølging av elever, økt fullført og bestått.
- Strategiområde: Livsmestring, med et tverrfaglig lag rundt eleven.
- Kostnadsoptimalisering av stillinger og tidsressurser.
- Nedgang i søkertall på studiespesialisering – økning i søkertall yrkesfag.

12.2. Bø vidaregåande skule

Foto: Eva Susanne Drugg

Hva var skolen spesielt godt fornøyd med i skoleåret 2025/26

- Vi er spesielt godt fornøyde med at vi har null registrerte mobbetall skoleåret 2025-2026
- Vi endret skolestarten for alle elevene høsten 2025. Vi la stor vekt på relasjonsbygging mellom elev-elev og elev-lærer
- Systematisk arbeid over tid gjør at vi observerer svært få problem med ekskludering og hierarki i elevgruppen
- Resultatene i fra Elevundersøkelsen og Medarbeiderundersøkelsen i 2025-2026 er svært gode. F.eks viser det på Medarbeiderundersøkelsen kun grønn skår
- Vi har veldig lite korttidsfravær hos ansatte
- Fornøyd med at fullført og bestått har en liten bedring siden forrige skoleår. Vi ser en klar forbedring etter at NUS-eksamen er fullført høsten 2025. Vi er spesielt fornøyde på Vg3 idrett med 100 prosent fullført og bestått
- Prosjektet «*Kraftkollektivet*» mellom Ung Arena Midt-Telemark og Bø vgs. har gitt positive resultater i forhold til skolenes TPO-arbeid, i tillegg til at flere gode inkluderingstiltak er prøvd ut. Det er nå satt i system og er nå en del av den ordinære driften i arbeidet med å tilrettelegginger for elever og hvordan følge opp elever med behov
- Vi har god framgang i arbeidet med Erasmus+
- På bakgrunn av jevnlige evalueringer av fagdagene er vi fornøyd med gjennomføring og organisering. Elevene opplever økt læringsutbytte i ulike fag, når det jobbes over tid og i dybden med fag

Hva var de største pedagogiske utfordringene i skoleåret 2025/26

- Økt antall elever med ulike utfordringer i forhold til egen helse
- Økt antall elever med kort botid i Norge

- Stram økonomisk situasjon reduserte skolens pedagogiske handlingsrom
- Betydelig etterslep i forhold til fornyelse av utstyr og inventar har negativ innvirkning på det pedagogiske arbeidet

Hva prioriteres i 2026/27 knyttet til strategien for vgo 2026 – 2031

- Videreutvikle samarbeidslæringskultur i profesjonsfellesskapet, i faggrupper og team.
  Strategiområdet: Profesjonsutvikling – ledelse av læring og utvikling
- Kompetanseløftet for inkluderende praksis; samarbeidslæring og samarbeidsstrategier individuelt og i faggrupper, og ta i bruk metoder for samarbeidslæring i praksis med elevene
  Strategiområdet: Profesjonsutvikling – ledelse av læring og utvikling
- Høsten 2027 får Bø vgs ny AHT-avdeling og det er behov for å øke kompetansen hos personalet i arbeidet med å elever med nedsatt funksjonsevner.
  Strategiområdet: Profesjonsutvikling – ledelse av læring og utvikling
- Videreutvikle god helthetlig pedagogisk praksis for elever som skal lære norsk og bli klare for videregående opplæring
  Strategiområdet: Livsmestring gjennom læring og erfaring
- Styrke skolens arbeid for et inkluderende skole- og læringsmiljø. Øke elevenes evne og kompetanse til å medvirke til å videreutvikle et godt klasse-, skole- og læringsmiljø
  Strategiområdet: Livsmestring gjennom læring og erfaring
- Erasmus+; Videreutvikle samarbeidet med Tyskland og Spania. Vi er i prosess med å søke egen akkreditering. Dette vil gi oss mulighet til å utvide tilbudet til elever og lærere.
  Strategiområdet: Livsmestring gjennom læring og erfaring
- Prioritering av arbeidet med økt inkludering. Jf. prosjektet *«Kraftkollektivet».*
  Strategiområde: Livsmestring gjennom læring og erfaring
- Styrke faglærere i norsk med ekstra timer til å følge tettere opp elever i faget.
  Strategiområdet: Grunnleggende ferdigheter
- Videreutvikle undervisningsmetoder for tilrettelegging for elever med ulike behov og øke kompetansen hos lærerne i å ta i bruk ulike digitale verktøy for tilrettelegging.
  Strategiområdet: Grunnleggende ferdigheter
- Jobbe med kompetanseutvikling i andrespråkspedagogikk
  Strategiområdet: Grunnleggende ferdigheter
- Styrke faglærere i matematikk med ekstra timer til å følge tettere opp elever i faget, for å redusere antall elever med karakter 1 i matematikk til et absolutt minimum.
  Strategiområdet: Matematisk kompetanse
- Videreutvikle samarbeid med ungdomsskolene og tilby undervisning til ungdomsskoleelever, som er spesielt interessert i realfag.
  Strategiområdet: Matematisk kompetanse
- Digitalpedagogene skal jobbe aktivt inn mot elevene og lærerne for å videreutvikle den digitale kompetansen, og hvordan bruke KI på en hensiktsmessig måte. Jf. *«Elevstandard for Bø vgs.: Digitale ferdigheter.»*
- Strategiområde: Digital kompetanse

12.3. Hjalmar Johansen videregående skole

Foto: Eva Susanne Drugg

Hva var skolen spesielt godt fornøyd med i skoleåret 2025/26

- Systematisk arbeid med elevenes skolemiljø gir lave mobbetall

Hva var de største pedagogiske utfordringene i skoleåret 2025/26?

- Elevene på avdeling for AHT har i langt større grad helse- og omsorgsrelaterte utfordringer enn tidligere. Det legger press på kompetanse, økonomi, bemanning og rom.
- Ved RM-avdelingen er det en betydelig andel elever som nylig er kommet til Norge. De fleste av disse har ikke hatt engelsk på skolen fra før, og må da lære to fremmedspråk samtidig – norsk og engelsk. Det er svært krevende for disse elevene å følge opplæringen i fagene med de språklige forutsetningene de har.

Hva prioriteres i 2026/27 knyttet til strategien for vgo 2026 – 2031?

1. **Profesjonsutvikling**
   - **Mål for strategiområdet:** Skolen skal ha et sterkt profesjonsfellesskap der alle ansatte anerkjennes som viktige for kvaliteten i opplæringen.
   - **Delmål:**
     - Effektiv organisering og tydelig oppgavefordeling
     - Høy faglig kompetanse hos ansatte
     - Lærende felleskap i fagteam og avdelinger
   - **Tiltak 26/27:**
     - Utarbeide et helhetlig system for oppfølging av elevenes læringsresultater.
     - Utarbeide kompetanseplan med retningslinjer for videreutdanning/kursing

    - Kompetanseheving av personalet i å bruke KI som verktøy for planlegging, tilrettelegging og oppfølging av opplæringen
    - Skolen deltar sammen med de andre vgs i kompetanseløftet for inkluderende praksis

2. **Livsmestring**
    - **Mål for strategiområdet:** Skolen skal fremme elevenes livsmestring gjennom helsefremmende og relevant opplæring.
    - **Delmål:**
        - Systematisk arbeid med skolemiljø på alle nivå
        - Individuell faglig og sosial støtte til hver elev
        - Meningsfull og relevant opplæring
    - **Tiltak 26/27:**
        - System for oppfølging av elever etter midttermin og T1
          Utarbeide system for å følge opp elever det er bekymring for etter T1 (IV, kar ½, fravær, orden/atferd)
        - Arbeidsgruppe kroppsøving lærere/elever: Hvordan gjøre faget relevant og interessant for alle?
        - Revidere rutinene for fraværsoppfølging i tråd med ny opplæringslov
3. **Grunnleggende ferdigheter**
    - Skolen skal utvikle elevenes grunnleggende ferdigheter i lesing, skriving, regning, muntlighet og digitale ferdigheter.
    - **Delmål:**
        - Alle ansatte har kompetanse i å arbeide med grunnleggende ferdigheter
        - Sikre faglig ressurs og støtte til enkeltelever og klasser for å arbeide med grunnleggende ferdigheter
4. **Matematikk**
    - **Mål for strategiområdet:** Skolen skal tilby bred matematikkopplæring tilpasset alle nivåer gjennom støtte, utfordringer og tverrfaglig samarbeid.
    - **Delmål:**
        - Alle elever skal gjennomføre og bestå
        - Elever med høyt potensial får gode tilbud
        - Regning som grunnleggende ferdighet følges opp i alle fag
    - **Tiltak 26/27:**
        - KI som hjelpelærer i matematikk

5. **Digital kompetanse**
    - **Mål for strategiområdet:** Lærerne skal sørge for at eleven kan tilegne seg gode digitale ferdigheter og god digital dømmekraft. Det skal legges til rette for kompetanseheving og utvikling av digital kompetanse for det pedagogiske personalet.
    - **Delmål:**
        - Digitale ferdigheter integreres i alle fag
        - Tilby relevante kurs og kompetanseheving
    - **Tiltak 26/27:**

    - Kompetanseheving av personalet i å bruke KI som verktøy for planlegging, tilrettelegging og oppfølging av opplæringen
    - KI som hjelpelærer i matematikk

6. **Det fireårige opplæringsløpet**
    - **Mål for strategiområdet:** Elevene skal oppnå kompetanse og selvtillit til å mestre lærlingtiden og arbeidslivet.
    - **Delmål:**
        - Skolen sikrer at elever får støtte til å gjennomføre YFF i bedrift
    - **Tiltak 26/27:**
        - Utforske muligheten for fleksible løp for elever som trenger det
        - Faglig støtte til elever som ikke har grunnlag for å mestre fellesfagene YF
        - Utnytte handlingsrommet som finnes:
            - Omdisponerer timer for å gi norskopplæring vg1 rm
            - Nivådeling fellesfag og programfag RM vg1

12.4. Kragerø videregående skole

Foto: Kragerø videregående skole

Hva var skolen spesielt godt fornøyd med i skoleåret 2025/26?

Skolen er spesielt godt fornøyd med resultatene innen de områdene vi har prioritert og satt inn ekstra ressurser på gjennom skoleåret: P-matematikk og arbeidet med elevfravær.

Matematikk

I matematikk 1P oppnådde elevene et karaktersnitt på 3,45, som er det høyeste snittet siden målingene startet. I 2P ble snittet 3,81, som er skolens beste resultat på fire år. Kun én elev fikk karakteren 1 i 1P og 2P samlet, resten bestod.

I matematikk 1P-Y (hele yrkesfag) fikk kun tre elever karakteren 1. To av disse elevene er nå til vurdering hos PPT med tanke på mulig fritak for vurdering. I tillegg fikk fire elever tilbud om meropplæring i matematikk. Alle møtte til opplæringen, og samtlige bestod.

Nærvær

Vi er også svært fornøyde med utviklingen i elevfraværet. Fraværet fortsatte å synke og endte på 5,75 prosent, noe som er under fylkessnittet. Andelen elever som sluttet var 2,45 prosent, også dette godt under fylkessnittet.

AHT (Arbeids- og hverdagslivstrening)

Skolens målrettede arbeid med å forberede elevene på varig tilrettelagt arbeid, førte til at samtlige AHT-elever med mål om kompetansebevis fikk tilbud om lærekandidatplass gjennom OKTAV.

Samlet opplever vi at systematisk arbeid over tid med kjente utfordringer har gitt tydelige resultater. Vi er stolte av utviklingen elevene viste gjennom skoleåret, og av effekten av målrettet ressursbruk og tett oppfølging.

Hva var de største pedagogiske utfordringene i skoleåret 2025/26?

Uforutsigbarhet under planleggingen av undervisningstilbud for AHT (arbeids- og hverdagsliv-elever) i vårhalvåret har vært en stor pedagogisk utfordring. Dette er nå i prosess og holder på å landes.

Det oppleves også som frustrerende at data i Qlik viser at fullført og bestått endte opp med 82,3 prosent når det reelle tallet er 87 prosent. Dette skyldes blant annet at elever som tar fag som privatist (bl.a. morsmåleksamen) blir regnet som deltid. En ny kategori i Qlik hvor elever som ikke tar alle fagene, men som heller ikke har feilet noen fag, vil komme.

Hva prioriteres i 2026/27 knyttet til strategien for vgo 2026 – 2031?

Vi har to fokusområder.

Det ene er Inkluderende Telemark. For å unngå utenforskap fortsetter vi med tiltakene for å få flere til å fullføre og bestå. Vi ønsker å utvide tiltakene i matematikk med et mer tverrfaglig fokus, slik som samarbeid med norsk-seksjonen for å øve på tekstforståelse av regneoppgaver.

Det andre er helsefremmende opplæring, der vi vil få til mer inkludering og deltagelse i et trygt og godt skolemiljø. Vi har egen oppstarts uke for alle klasser, der bl.a. foreldre til vg1 elever er med. Vi bruker Liv og Røre, VIP makkerskap, Spekter og fokus på psykisk helse gjennom hele skoleåret. Et eget fraværsteam skal dessuten hjelpe til med å øke elevenes nærvær.

12.5. Nome videregående skole

Foto: Eva Susanne Drugg

12.5.1 Hva var skolen spesielt godt fornøyd med i skoleåret 2025/26?

- Skolens resultater, det vi gjør fungerer godt, vi har god utvikling på fullført og bestått, samt at vi har merkbar nedgang i fravær og antall elever som slutter.
- Trivsel og skolemiljø**:** Det rapporteres om god trivsel blant både elever og ansatte på skolen (elevundersøkelsen, arbeidsmiljøundersøkelsen)
- God fraværsoppfølging: Arbeidet med fraværsoppfølging (der lærere registrerer fravær før kl. 08.30 og kontor ansatte ringer elevene for å følge opp) har hatt effekt. Dette har resultert i redusert korttidsfravær, økt tilstedeværelse og høyere fullføring (vi antar at dette er årsaken til færre IV pga fraværsgrensa og manglende vurderingsgrunnlag).
- Skreddersøm i matematikk på påbygg: ekstra lærer inne i deler av matematikkundervisning betydelig økt gjennomføring og lav strykprosent i faget, til tross for at flere av elevene hadde lave grunnskolepoeng og lite mestringsfølelse i faget fra VG1. VG3 hadde 1 stryk i 2PY.
- Støttetiltak og gruppedeling i yrkesfag (Vg1 og Vg2):
    - Gruppedeling: Deling av store, sammenslåtte klasser i mindre grupper for sårbare elever har hatt god effekt og hjulpet skolen mot målet om å øke fullført og bestått

- Elevveiledere i fellesfag: Å sette inn elevveiledere i engelsk, matte, naturfag, kroppsøving, norsk og samfunnskunnskap har fungert som ekstra støtte hos elever med ulike utfordringer.
- Styrket rådgivertjeneste: Ressursøkningen for rådgiver på Søve har gjort at vi er tettere på i oppfølgingen av elever

12.5.2 Hva var de største pedagogiske utfordringene i skoleåret 2025/26?

- Faglig mestring i fellesfag: Fellesfagene opplever mer pedagogiske utfordringer enn programfag som er mer praktisk rettet. Naturbruk har stor andel elever med tidligere negative skoleopplevelser, lav mestring, og faglige hull. For mange elever på yrkesfag er fellesfagene krevende å stå i. Matematikk er et fag som mange elevene inn til oss allerede strever med.
- Store gruppestørrelser i fellesfag: på grunn av økonomi så har Nome slått flere grupper sammen, mange yrkesfag har 30 elever og 1 lærer. Dette er krevende for pedagogene å gi tilpasset opplæring til 30 elever i undervisning.
- Elever med helseutfordringer: En økning i psykiske helseutfordringer blant elevene, kombinert med et redusert kommunalt helsetilbud, har lagt et større press på skolens elevtjeneste. Spesielt avd Søve har mange elever fra andre kommuner, med lang reisevei hjem, og disse elevene bor i Nome kommune i ukedagene. Denne elevgruppa faller mellom to stoler, og det kan ta tid før de får et helsetilbud de har mulighet til å motta.

12.5.3 Hva prioriteres i 2026/27 knyttet til strategien for vgo 2026 – 2031?

- Profesjonsutvikling
  - Felles praktisering av Nome vgs standard for klasseledelse i alle klasser og fag.
  - Praktisere elevmedvirkning med entreprenørskap som foretrukket metode.
  - Dysleksivennlig undervisning og vurdering som fremmer læring i alle fag.
  - Videre fokus på kompetanseløftet for inkluderende praksis blant skolens pedagogisk ansatte.
  - Tverrfaglig samarbeid: jobber dette året med å øke tverrfaglig samarbeid mellom fag
- Livsmestring, grunnleggende ferdigheter og skolemiljø:
  - MOT-økter for alle elever, oppretter i år UngMotivator.
  - Skolestarten har hatt kontaktlærere tett på med fokus på klassemiljø og relasjoner
  - Fortsetter med fraværsoppfølgingen med mål om å redusere fravær
  - Elevveiledere tilstedeværelse og deltagelse i Vg1 og Vg2.

    - Vi fortsetter skreddersøm for Vg3 2PY matematikk, og utvider til Norsk i VG3, samt at norsk på vg2 yrkesfag har skreddersøm ressurs til å følge opp enkelt elever. VG1 mattelærere har mål om å praktisk rette 1PY NA mot naturbruk mer
- Digital kompetanse og pedagogisk bruk av teknologi:
    - Gjøre kunstig intelligens (KI) til et aktivt verktøy for læring på flere arenaer, støttet av en endret vurderingspraksis som verdsetter riktig KI-bruk.
    - Sikre at alle pedagoger kan veilede elever i bruk av Lingdys og Lingdys pluss, samt beherske O365-plattformen fullt ut.
    - Anvende simulatorer og VR til mengdetrening i noen programfag.
- Strategisk samarbeid om yrkesfagløpet (fylkeskommunalt og lokalt):
    - Bidra til økt gjennomføring, rekruttering og dimensjonering av elevplasser gjennom tett oppfølging og samarbeid med lærebedrifter og bransjer. Her er YFF faget og lærerne viktige inn i samarbeidet.

12.6. Notodden videregående skole

Foto: Tore Hansen

Hva var skolen spesielt godt fornøyd med i skoleåret 2025/26?

- Skolens samlede fullført og bestått er over snittet i Telemark og over forventet resultat gitt aktuelle indikatorer. Skolens fylkestilbud om tilpasset opplæring på nett (VO+) har høy andel fullført og bestått i et eller flere fag.
- Skolens personale viser stor endringsvilje og -evne til å samles om felles utviklingsarbeid knyttet til kompetanseløftet for spesialundervisning og inkluderende opplæring. Skolen opplever særdeles gode resultater på medarbeiderundersøkelsen og lavt sykefravær, noe som viser at personalet trives godt. Samarbeidet med tillitsvalgte, AMU, skolehelsetjenesten, PPT og sentraladministrasjonen på Telemarkshuset og andre støttetjenester, er godt.
- Høy trivsel blant elevene, og elevene rapporterer om god elevmedvirkning og støtte fra lærerne. Vi opplever stort engasjement om sentrale problemstillinger og gode refleksjoner i skolemiljøutvalget. Kantina har en viktig rolle i skolemiljøet.
- Opplevd bedring på områder som forsterket norskopplæring, kombinasjonsklassen og overganger fra ungdomsskolen.
- Gjennomført vellykket endringsarbeid innen voksenopplæringen

Hva var de største pedagogiske utfordringene i skoleåret 2025/26?

- Å møte elever med svakere forutsetninger enn forventet. Det handler om lav skoleutholdenhet, utholdenhet med lesing og skriving, svake norskferdigheter, snevre hensiktsmessige digitale ferdigheter når de kommer fra iPad-ungdomsskoler, svak matematikk-kompetanse og høyt ufrivillig skolefravær.
- Førsteårsrutiner, organisering og økonomi rundt retten til meropplæring har vært krevende.
- Knappe økonomiske rammer for styrking og oppfølging av sårbare elever, jf. lave grunnskolepoeng. Dette gir også utfordringer med å ivareta de høytpresterende elevene.

- Tidligere eksamen gir både elever og lærere et ytterligere komprimert arbeidsår.

Hva prioriteres i 2026/27 knyttet til strategien for vgo 2026 – 2031?

- Vi jobber med å videreutvikle kantinas innhold og funksjon i skolemiljøsammenheng og i relasjon til et helsefremmede og inkluderende perspektiv.
- Lesing som grunnleggende ferdighet prioriteres gjennom leseprosjektet og samarbeid med Notodden offentlige bibliotek.
- Matematikkfaget prioriteres gjennom økt pedagogtetthet og samarbeid med ungdomsskolene i området.
- Vi prioriterer arbeidet med overganger. Dette gjelder mellom ungdomsskole og vgs, vgs og næringsliv og vgs og universitet. Overgangsprosjektet har spesielt øye med ungdomsskoleelever som skal trygges for å starte på videregående opplæring.
- Vi viderefører arbeidet med livsmestringsdager; psykisk helse, VIP, mm
- Videre arbeid med «Kompetanseløftet for spesialundervisning og inkluderende opplæring» som er felles for alle skolene i Telemark.
- Gjennomføre systematisk innføring i bruk av PC.
- Skolen tillegges større ansvar for voksenopplæring - særlig i øvre del av Telemark.
- Prioritere kontakt med både private og offentlige samarbeidspartnere.

12.7. Porsgrunn videregående skole

Foto: Eva Susanne Drugg

Hva var skolen spesielt godt fornøyd med i skoleåret 2025/26?

- Kollektiv utvikling av kompetanse
- Kompetanseløftet med tema inkludering
- Digitalisering med ulike workshops ut fra lærere sine behov
- Fokus på tema fleksibel identitet knyttet til flerspråklige elever
- Ansettelser av miljøterapeuter
- Innføre tverrfaglige uker på studieforberedende
- Innføre yrkesretting av fellesfagene på yrkesforberedende

Hva var de største pedagogiske utfordringene i skoleåret 2025/26?

- Økonomi- manglende muligheter for å sette inn vikar og delingstimer, 2 lærer i snublefag som matematikk, spansk, og tysk
- Mange elever som har 0 i grunnskolepoeng fra grunnskolen
- Mangler økonomiske rammer til innkjøp av f.eks. skolebøker
- Tid til kollektivt utviklingsarbeid iht. SFS2213.
- Å øke gjennomføring og bestått, livsmestring og inkludering for minoritetsspråklige elever innfor eksisterende rammer

Hva prioriteres i 2026/27 knyttet til strategien for vgo 2026 – 2031?

- Kollektiv utvikling av vurderingskompetanse og vurderingspraksis
- Deltagelse og implementering av kompetanseløftet inkludering
- Fortsette satsingen på yrkesretting av fellesfag
- Fortsatte satsingen rundt tverrfaglige uker
- Styrke matematikkfaget 1P og 2P
- Styrke spansk og tysk
- Styrke kompetansen til ansatte rundt mottak og gjennomføring for flerspråklige elever

- Etablering av miljøteam og LOS prosjekt
- Samarbeid med eksterne aktører om gjennomføring for elever som ikke har tilstrekkelig læringsutbytte på skolen.

- Etablere samarbeid med Porsgrunn kommune rundt tema livsmestring, matematikk, fremmedspråk og flerspråklige elever under paraplyen Porsgrunnsbarna 0–19

12.8. Rjukan videregående skole

Foto: Kristin Ekmann

Hva var skolen spesielt godt fornøyd med i skoleåret 2025/26?

- Vi har hatt et matematikksamarbeid med Tinn kommune dette skoleåret, og som har ført med seg et samarbeid som skal gå over flere år med både engelsk, norsk, og et samarbeid med rådgiverne.
- Høy trivsel blant elevene, og et oversiktlig og inkluderende miljø.
- Vi gjennomførte fire fagdager innenfor matematikk og livsmestring, med gode tilbakemeldinger fra elever og lærere.

Hva var de største pedagogiske utfordringene i skoleåret 2025/26?

- Sammenslåtte grupper i fellesfag på yrkesfag gjør at gruppene blir store. Kompetansemålene er mer yrkesfagretta i fellesfag enn det de har vært tidligere, noe som gir flere læreplaner innenfor samme fag, og samme gruppe, som gir merarbeid for faglærer i sammenslåtte grupper.
- Vi startet skoleåret med relativt mange minoritetsspråklige i ordinære klasser, spesielt fra Ukraina, og som hadde mangelfulle norskkunnskaper. Det styrkede norsktilbudet vi hadde var ikke tilstrekkelig pga timetall, men dette hjalp seg da vi fikk etablert kombiklasse i januar.
- Mangel på kvalifiserte eksterne vikarer.

Hva prioriteres i 2026/27 knyttet til strategien for vgo 2026 – 2031?

- Strategiområde Livsmestring: VIP-makkerskap på alle trinn
- Strategiområde Livsmestring: Rådgiversamarbeid med Tinn kommune
- Strategiområde Grunnleggende ferdigheter, matematikk og profesjonsfellesskap: Fagsamarbeid med Tinn kommune
- Strategiområde Profesjonsfellesskap: Utvidet fellestid for å bygge laget rundt elevene
- Strategiområde Matematikk: Vi styrker matematikkundervisningen der vi vet at elever kommer inn med lave karakterer

12.9. Skien videregående skole

Foto: Hanne Hekkelstrand

Hva var skolen spesielt godt fornøyd med i skoleåret 2025/26?

- Vi har fått god organisering av skolevandring, og vi er ute flere ganger per år. Det er svært mange klasser som har blitt vandret på, og det er flere og flere lærere som er med på å vandre. Dette gir utgangspunkt til gode pedagogiske samtaler.
- Vi har en opplevelse av at skolemiljøet er rolig, og at jobben vi har gjort med fokus på elevenes plikter og rettigheter fungerer bra. Elevrådet er koblet på i prosessen, og de jobber godt med alle elever.
- Skolen har samlet arbeidet godt med KI, og vi opplever at vi forsøker å bruke det som et godt verktøy, istedenfor å finne metoder å unngå det. Det har vært prioritet på møter og plandager.
- Etter opprettelse av plan gruppe (fire lærere som arbeider tett med ledelsen) opplever vi at vi treffer godt på pedagogiske opplegg, både på møter planleggingsdager og pedagogisk utviklingsdager (PUD)

Hva var de største pedagogiske utfordringene i skoleåret 2025/26?

- Digitale utfordringer knyttet til vurdering og KI.
- Vi har en høy andel av IV og 1, spesielt i matematikk.
- Mange elever er ikke vant til å arbeide med lange tekster, og flere oppgaver blir derfor utfordrende for de
- Det er store grupper i alle timer, og i noen fag gjør dette at vi ikke får arbeidet godt nok med hver enkelt elev noe som kan være grunnen til mange 1 og IV.

Hva prioriteres i 2026/27 knyttet til strategien for vgo 2026 – 2031?

- Vi har startet på en prosess med å utforme nye planer og satsinger for skoleåret 25–26. Kommende år benytter vi samme plan som i 23-24 med små justeringer. Hele skolen skal involveres i denne prosessen for å skape eierskap, og ha en felles plattform.

- Elevdemokratiet fungerer bedre nå enn tidligere, men det er fremdeles et satsingsområde fremover. Målet er at elevrådet skal være med i arbeidsgrupper med både ledere og andre ansatte.
- KI og vurdering er en jobb som vi har kommet godt i gang med, og vi fortsetter dette som en satsing fremover også. Både på møter og planleggingsdager vil dette være tema.
- Profesjonsfellesskap

12.10. Skogmo videregående skole

Foto: Dag Jenssen

Hva var skolen spesielt godt fornøyd med i skoleåret 2025/26?

- Skogmo ansattes møte med og oppfølging av en elevmasse med svært ulike forutsetninger
- Fullført og bestått på TP og EL
- Tiltak for å øke fullføring og bestått i kroppsøving
    - Positiv utvikling for IV i kroppsøving
- Administrative og økonomiske tiltak
- Prosess «Arealeffektvisering»
- Utvikling av «Skogmo på Innsida»
- Rigg for ny organisering av samarbeidstiden
- YFF-avtale med bilbransjen for vg1-elever
- Utvikling av rigg for nytt A(H)T-tilbod

Hva var de største pedagogiske utfordringene i skoleåret 2025/26?

- Elevers utfordringer i livet
- Økende rus-bruk i elevgrupper
- Elevmedvirkning i skoledemokratiet
- Høyt fravær (selv om det har gått noe ned)
- Ikke nådd resultatmål knyttet til satsingen på matematikk

Hva prioriteres i 2026/27 knyttet til strategien for vgo 2026 – 2031?

- Rigg for det 4-årige yrkesfagløpet
- Arealplanlegging
- Innsparingstiltak
- Oppfølging av nye rutiner for oppfølging av fravær

- Videreutvikle og bruke Skogmo på Innsida
- Oppfølging av ny struktur og innhold for samarbeidstid
- Videreutvikle tiltak for å øke fullført og bestått i kroppsøving
- Motivasjon- og mestringsmodul for matematikk
- Utvikling av E-helse
- Utvikle og forbedre elevdemokratiet

12.11. Vest-Telemark vidaregåande skule

Foto: Telemark fylkeskommune

Hva var skolen spesielt godt fornøyd med i skoleåret 2025/26?

- Særs gode faglege resultat og høg grad av fullført og bestått
- Fleksibilitet i å handsame varierande elevtal
- Tilpassing og nybygg som stettar behov for opplæringsarenaer

Hva var de største pedagogiske utfordringene i skoleåret 2025/26?

- Auka mengde elevar med behov for individuell tilrettelegging
- Mangel på læreverk for dei små yrkesfaga, for låg tilgang til nynorske utgåver av læreverk og utfordringar med tilgangar, nynorsktilbod og alt for mange ulike aktørar og variantar i høve digitale ressursar.
- Vg1-elevar skårar lågt på kartleggingsprøver i matematikk ved inntak.
- Mangel på gode nok høve til å ivareta elevar med språklege utfordringar i ordinær opplæring.
- Kravet om meiropplæring

Hva prioriteres i 2026/27 knyttet til strategien for vgo 2026 – 2031?

Når skuleåret 2026/27 er omme skal skulen oppleve å ha:

- auka skår i elevundersøkinga på elevmedverknad i vurderingsarbeid
- fleire strategiar for å skape eit positivt læringsklima der ulikskapar blir nytta som ein ressurs i skulekvardagen
- plan for korleis ein kan betre lesedugleik i alle fag
- blitt sertifisert som dysleksivennleg

- kompetanseutvikling knytt til arbeid med matematikkvanskar

13. Kilder og metoder

I de påfølgende kapitlene er det innhentet tall og statistikk fra ulike kilder. Tallene er de endelige resultatene for skoleåret 2024/2025 og kalenderåret 2025. Den enkelte skole har rapportert om sine styrker, pedagogiske utfordringer og prioriteringer. Samlet sett gir kunnskapen en oversikt over tilstanden for videregående opplæring i fylket i 2025.

13.1. Datakilder og systemer

I tilstandsrapporten henter først og fremst tall fra VIGO sentralbase gjennom statistikkløsningen Qlik, tilrettelagt av Novari IKS. I tillegg henter rapporten tall fra SSB og Utdanningsdirektoratets statistikkportal.

VIGO sentralbase er en database for all videregående opplæring i alle landets fylkeskommuner. Databasen inneholder data om alle som får plass på skole eller i en bedrift, og alle som er og har vært i videregående opplæring.

For fag- og yrkesopplæring er VIGO Opplæring Fagopplæring registreringsverktøyet for alle data knyttet til opplæring i bedrift. Det gjelder blant annet lærlinger/lærekandidater, lære-/opplæringskontrakter, fag-/svenneprøver, bedrifter med fag og ansatte og prøvenemnder. VIGO inneholder webapplikasjonene VIGO Skole, VIGO Opplæring, VIGO Bedrift og VIGO OT.

Alle fylkeskommuner benytter nå det skoleadministrative systemet InSchool. I InSchool blir alt fra utdanningsprogram til karakterer og fravær registrert på individnivå. Filer som inneholder alle data fra InSchool per skole lastes inn i VIGO Sentralbase fire ganger skoleåret 2024/25.

Alle fylkeskommunene har tilgang til samme statistikkvisninger med VIGO data fra eget fylke i BI-verktøyet Qlik. Visningene er utarbeidet av Novari IKS i samarbeid med representanter fra ulike fylkeskommuner. Qlik henter og sammenstiller data fra de siste seks årene fra VIGO Sentralbase. Brukeren av Qlik kan, avhengig av tilgangsnivå, ta ut statistikk om elever for skoler, programområder og nivåer.

Lærlingundersøkelsen og Elevundersøkelsen er viktige kilder i denne rapporten. Det er Utdanningsdirektoratet som eier og administrerer undersøkelsene. Begge undersøkelsene er obligatoriske for Vg1 og gjennomføres årlig, i løpet av høstsemesteret.

Alle lærlinger og lærekandidater som per 1. oktober har vært i lære i mer enn 11 måneder inviteres til å delta i lærlingundersøkelsen. Det er frivillig for elevene, lærlingene og lærekandidatene å delta i undersøkelsene. Det er også mulig for de som deltar å hoppe over enkeltspørsmål underveis. Dette medfører at antall respondenter kan variere fra spørsmål til spørsmål. Det betyr også at andeler presentert i denne rapporten, kan være basert på utregninger med ulike nevnere. Resultatene fra elev- og lærlingundersøkelsen er hentet fra Utdanningsdirektoratet sin statistikkbank.

Elevundersøkelsen gjennomføres kun på Vg1 i Telemark fylkeskommune. Høsten 2022 gjorde Utdanningsdirektoratet store endringer i elevundersøkelsen av personvernhensyn. Resultatene er nå kun tilgjengelig fordelt på Vg1, Vg2 og Vg3. Dette medfører at det ikke lenger er offisielle totale tall på fylkes- eller nasjonalt nivå. Dette påvirker også mulighetene for å rapportere på resultatene på fylkesnivå.

TQM er fylkeskommunens kvalitetssystem. Kvalitet handler om å oppfylle krav, forventninger og behov. Internkontroll[48] handler om etterlevelse av eksterne krav (lover, forskrifter rundskriv mm.), interne styringsdokumenter og rutiner/prosedyrer m.m. Kvalitetssystemet skal bidra til god internkontroll og god kvalitet i tjenestene. Det beskriver:

- hva virksomheten gjør, og hvilke mål den har
- hvem som har ansvar, og hvordan roller og oppgaver er fordelt
- hvordan virksomheten utfører oppgavene

TQM består av arbeidsprosesser, dokumenter, rutiner og prosedyrer. Det omfatter også avvik, risikovurderinger, kontrolltiltak og rapportering.

I rapporten presenteres også noen sentrale KOSTRA-tall for videregående opplæring. KOSTRA står for Kommune-Stat-Rapportering og gir styringsinformasjon om ressursinnsatsen, prioriteringer og måloppnåelse i kommuner og fylkeskommuner. KOSTRA-tall publiseres av SSB og er basert på innrapportert regnskapsinformasjon og informasjon om tjenester fra landets kommuner og fylkeskommuner. Publiserte nøkkeltall og grunnlagsdata skal bidra til å gi innbyggere, media, kommunesektoren selv, staten og andre muligheten til å gjøre sammenligninger.

13.2. Hvordan tolke tallene?

Utdanningsdirektoratet og SSB bruker VIGO Sentralbase som kilde til data om videregående opplæring. Det vil likevel forekomme avvik i resultater hentet direkte fra VIGO eller InSchool sammenliknet med publisert statistikk fra SSB og Utdanningsdirektoratet. Dette skyldes blant annet prosedyrer for kvalitetssikring og ulik sammenstilling av tall ut fra behov på ulike tidspunkter av året. VIGO Sentralbase og InSchool gir oss løpende og foreløpige tall, mens det er en forsinkelse i publisering hos SSB og Utdanningsdirektoratet. Høsten 2023 publiserte Novari IKS en nasjonal rapport i Qlik som sammenligner fylkeskommunenes resultater per skoleår for indikatorene Fullført og bestått, Sluttet og Fravær. De offisielle kildene er brukt til andre sammenlikninger med andre fylker og landsgjennomsnitt.

13.3. Tidsserier

Det er ønskelig å presentere tidsserier for å gi et bilde av utvikling over tid der hvor det er hensiktsmessig. Lengden på tidsseriene er begrenset av sammenslåtte tall for Vestfold og Telemark bakover i tid, og endringer i kilder eller digitale verktøy. Derfor varierer tidsseriene i denne tilstandsrapporten.

Det er viktig å bemerke at endringer i resultater over tid, statistisk sett, kan forklares med at de er tilfeldige eller naturlige variasjoner. Dette gjelder særlig der hvor statistikken er basert på forholdsvis få individer. Få individer gir mer usikre tall, og resultater bør derfor tolkes med varsomhet. Dette kan også gjelde der endringer eller ulikheter er små.

13.4. Personvernhensyn

Det vil forekomme noe skjerming av resultater i rapporten i forbindelse med elevundersøkelsen. Dette skyldes lavt antall svar/elever samt tilfeldig skjerming for å skjule lave antall. Begge deler er

[48] Kommuneloven § 25-1

markert med stjerne (*) i tabeller og med tomme celler eller søyler i figurer. Med noen unntak er det antall lavere enn fem som skjermes, jf. Utdanningsdirektoratet sin praksis Udir: Visning av resultater og skjermingsregler. Tomme celler og søyler i figurer kan også betyr at det ikke foreligger resultater.

Resultatene fra elevundersøkelsen skal ikke publiseres på en måte som gjør det mulig å gjenkjenne elevenes svar. Utdanningsdirektoratet gjennomførte derfor store endringene i elevundersøkelsen høsten 2022 av personvernhensyn. Endringene førte til færre muligheter for å gjøre utvalg og mer skjerming av resultater i 2022. Det fikk store konsekvenser for oppfølging av resultatene og var gjenstand for massiv kritikk fra skoler og skoleeiere over hele landet. Tilbakemeldingene og evalueringen førte til en ny endring og noe forbedring i presentasjonen av resultatene for undersøkelsen som ble gjennomført i 2023 og 2024.

13.5. Gjennomføring av videregående opplæring per kull

Gruppen av elever som starter samtidig i Vg1 for første gang omtales ofte som et kull. I kapittel 2 presenteres resultatene per kull. Det vil si:

- Hvor mange av elevene som startet i Vg1 på et studieforberedende utdanningsprogram for første gang samme skoleår har fullført etter fem år?
- Hvor mange av elevene som startet i Vg1 på et yrkesfaglig utdanningsprogram for første gang samme skoleår har fullført etter seks år?

13.6. Gjennomføring av videregående opplæring per skoleår

Beregningen av resultat per kull må ikke forveksles med resultater per skoleår. Når det presenteres resultater per skoleår, inngår alle elevene uavhengig av når de startet sin videregående opplæring, i grunnlaget for de aktuelle skoleårene. Det vil si at indikatoren er basert på skoleårsmåling og ikke årskull. Andelen som fullførte og bestod skoleåret utgjør andelen fullført og bestått.

13.7. Forventningsindikator

Forventningsindikatoren er utarbeidet av fylkeskommunene og ligger i statistikkverktøyet Qlik som benyttes av alle fylkeskommuner. Indikatoren beregnes ut fra forventet fullført og bestått basert på elevenes utdanningsprogram, nivå og grunnskolepoengintervall. For en gitt kategori, beregnes indikatoren som andelen fullført og bestått for alle fylker og alle avsluttede skoleår som lastes inn i Qlik.

13.8. Progresjon i videregående opplæring

Ordinær progresjon er definert som overgangen til et programområde på et høyere nivå. Elevene som ikke har progresjon har enten gjort omvalg, tar samme nivå om igjen eller er ute av videregående opplæring.

13.9. Bruk av kunstig intelligens

Fylkeskommunens egen KI-agent Klarspråkhjelperen er benyttet i arbeidet med å redigere tekst for bedre struktur, tydelige setninger, gode ordvalg og rettskriving. Klarspråkhjelperen er utviklet med utgangspunkt i fylkeskommunens egen språkprofil og tips og råd fra språkrådet om hvordan man skriver en god tekst. KI er utelukkende brukt for å forbedre og strukturere eksisterende tekst, ikke i tekstproduksjon.

13.10. Liste over figurer

Figur 1 Kart over videregående skoler i Telemark. 3
Figur 2 Antall elever på Vg1 på studieforberedende og yrkesfag i Telemark. 8
Figur 3 Grunnskolepoeng fra ungdomsskolen. Nasjonalt og Telemark, 2018/19–2024/25. 9
Figur 4 Utvikling i grunnskolepoeng for Vg1-elever i Telemark etter kjønn og utdanningstype. 10
Figur 5 Antall elever i Vg1 med færre enn 30 grunnskolepoeng eller ingen grunnskolepoeng. 11
Figur 6 Andel elever på Studieforberedende Vg1 etter grunnskolepoeng. Utvikling 2018/19–2025/26. 12
Figur 7 Andel elever på yrkesfag Vg1 etter grunnskolepoeng. Utvikling 2018/19–2025/26. 12
Figur 8 Andel Vg1-elever på studieforberedende og yrkesfag som fikk førsteønsket sitt innvilget. 13
Figur 9 Andel Vg1-elever på studieforberedende og yrkesfag som kom inn på andreønsket, tredjeønsket eller et lavere ønske. 13
Figur 10 Vg1-elever etter utdanningsprogram og innvilget ønske, 2025/26. 14
Figur 11: Fullført og bestått etter 5/6 år, inkludert andel fullført med planlagt sluttkompetanse på lavere nivå. 2019-kullet. 16
Figur 12 Andel fullført og bestått etter 5/6 år. Telemark og nasjonalt. 2014-kullet – 2019-kullet. Inkludert planlagt sluttkompetanse på lavere nivå. 17
Figur 13 Gjennomføring etter 5/6 år i Telemark. Yrkesfag og studieforberedende. Inkludert planlagt sluttkompetanse på lavere nivå. 18
Figur 14 Andel av elevene som har fullført og bestått skoleårene. Nasjonalt og Telemark 19
Figur 15 Fullført og bestått per fylke og nasjonalt 2025/26 19
Figur 16 Andel fullført og bestått per utdanningstype i Telemark. 2018/19–2025/26 20
Figur 17 Fullført og bestått deltid per utdanningstype 2019/20 – 2025/26. Merk at 2024/25 er inkludert NUS-eksamen. 21
Figur 18 Fullført bestått Telemark og forventningsindikator. Studieforberedende utdanningsprogram. 2018/19–2025/26 22
Figur 19 Andel fullført og bestått og fullført og bestått uten full fagkrets på studieforberedende utdanningsprogrammer. 2025/26. 23
Figur 20 Fordeling av fullførtkoder uten bestått per trinn 2025/26. Studieforberedende 23
Figur 21 Fag med flest karakter 1 per trinn. Alle elever 2025/26 25
Figur 22 Endring i antall karakter 1 i matematikkfag på studieforberedende utdanningsprogram fra 2024/25 til 2025/26. 26
Figur 23 Antall elever etter antall fag med IV. Studieforberedende. 2024/25 og 2025/26. 27
Figur 24 Andel har sluttet per trinn 2018/19–2025/26 i Telemark 28
Figur 25 Progresjon fra Vg1 og Vg2 studieforberedende. 28
Figur 26 Fullført og bestått, og forventningsindikatoren. Yrkesfag 29
Figur 27 Fullført og bestått. Andeler per programområde og per trinn. 30

Figur 28 Fordeling av fullførtkoder på Vg1 og Vg2. Yrkesfag. 2025/26 31
Figur 29 Fag med flest kar. 1 på yrkesfaglige utdanningsprogram. Alle elever. 2025/26..... 31
Figur 30 Fordeling av elever etter antall fag med IV. Yrkesfag. 2024/25 og 2025/26. 32
Figur 31 Andel sluttet på yrkesfag, Vg1 og Vg2. 2018/19–2025/26 33
Figur 32 Overgang fra yrkesfag Vg1 34
Figur 33 Overganger fra yrkesfag Vg2 34
Figur 34 Overganger fra Vg2 yrkesfag per programområder. 2024/25–2025/26 35
Figur 35 Antall elever på påbygg 2024/25 – 2025/26 med bakgrunn fra ulike programområder 36
Figur 36 Andel fullført og bestått etter fagbakgrunn. 37
Figur 37 Andel fullført og bestått påbygg og forventningsindikator..... 37
Figur 38 Fordeling fullførtkoder. Påbygg..... 38
Figur 39 Antall karakter 1 til standpunkt og eksamen i de fem viktigste fagene elevene ikke består. . 38
Figur 40 Utvikling i gjennomsnittskarakterer per utdanningstype i Telemark 40
Figur 41 Gjennomsnittskarakter for matematikk, standpunkt og eksamen, for alle matematikkfag og programområder. 41
Figur 42 Avvik standpunkt-skriftlig eksamen per utdanningstype. 42
Figur 43 Gjennomsnittlig totalfravær i Telemark og nasjonalt 45
Figur 44 Gjennomsnittlig totalfravær etter grunnskolepoeng skoleåret 2025/26. 46
Figur 45 Resultater fra 11 indekser i elevundersøkelsen. Vg1 Telemark og nasjonalt 2025/26. 51
Figur 46 Indikatorer fra Elevundersøkelsen Vg1 per utdanningstype, 2025/26. 51
Figur 47 Indikatorer fra elevundersøkelsen. Gutter og jenter ved Vg1 i Telemark 2025/26. 52
Figur 48 Elevundersøkelsen – mobbing, Vg1, alle utdanningsprogram. 2021/22 og 2022/23 viser tall for Vestfold og Telemark. Deretter tall for Telemark. 53
Figur 49 Flere løp for å oppnå fagbrev, svennebrev eller kompetansebrev (kompetansebevis i figuren). 63
Figur 50 Antall oppnådde fag-, svenne- og kompetansebrev etter kandidattype. [2022/23–2024/25]. 71
Figur 51 Andel som gjennomførte læretiden innen 5 år etter oppstart. 2017–2020-kullene..... 71
Figur 52 Andel lærlinger/lærekandidater som ikke har opplevd mobbing i det hele tatt. 73
Figur 53 Andel lærlinger/lærekandidater som har opplevd mobbing to/tre ganger i måneden eller oftere. 73
Figur 54 Ungdommer som OT arbeider med, inkludert forebyggende arbeid. 2022/23–2025/26..... 74
Figur 55 Netto driftsutgifter per elev i fylkeskommunene 2025. 88

13.11. Liste over tabeller

Tabell 1 Utdanningsprogram, forkortelser og skoler som tilbyr utdanningsprogrammene. 4
Tabell 2 Standpunktkarakterer – resultat i gjennomsnitt. 2025/26 41
Tabell 3 Eksamenskarakterer – resultat i gjennomsnitt, 2025/26 43
Tabell 4 Antall oppmeldte, møtt og ikke møtt til privatisteksamen. Høsten 2025..... 44
Tabell 5 Antall oppmeldte, møtt og ikke møtt til privatisteksamen. Vår 2026..... 44
Tabell 6 Antall vold- og trusselhendelser per skole per år. Ordinær opplæring. 55
Tabell 7 Antall vold- og trusselhendelser per skole per år. Individuelt tilrettelagt opplæring. 56
Tabell 8 Kontraktstyper. 64

Tabell 9 Formidlet til læreplass. Antall og andel. 2024–2026. 64
Tabell 10 Andel formidlet per august 2025 og 2026 og antall aktive søkere fra eget fylke 2026. 65
Tabell 11 Kontrakter per kontraktstype og alder. 1. oktober 2024 og 2025. 66
Tabell 12 Antall kontrakter pr. år pr. utdanningsprogram pr. 1. oktober 67
Tabell 13 Gjestelærlinger per 31.12 68
Tabell 14 Antall lærekontrakter med modulstrukturert opplæring. 68
Tabell 15 Kontrakter med yrkesfaglig rekvalifisering etter utdanningsprogram. 2024 og 2025. 69
Tabell 16 Antall nye elever i Vg3 fagopplæring i skole etter utdanningsprogram. 2024 og 2025. 70
Tabell 17 Andel hevinger per år. Lærlinger, lærekandidater og fagbrev på jobb 72
Tabell 18 Hevinger etter registrert avslutningsårsak. 2023–2025. 72
Tabell 19 Ungdommer tilmeldt Oppfølgingstjenesten, under avklaring, med sluttdato i VIGO opplæring, i meropplæring, ukjente/OTUK og avklart. 2022/23–2025/26. 75
Tabell 20 Omtrentlig antall registrerte deltakere i de ulike opplæringstilbudene høsten 2025 80
Tabell 21 Elever, årsverk og opplæringstilbud i de videregående skolene i Telemark 83
Tabell 22 Oversikt over programmer og forkortelser 84
Tabell 23 Oversikt over pedagogisk personale på skolene 85
Tabell 24 Oversikt over videreutdanning for lærere 2024/25 og 2025/26 86
Tabell 25 Forbruk per elev per utdanningstype og samlet, inkl. skoledrift. 2025. 89
Tabell 26 KOSTRA-tall for øvrige områder i videregående opplæring. Kostnader per elev 2025 90
Tabell 27 Beskrivelse av KOSTRA - funksjonene 90